

ს/ს პროგრედიტ ბანკი

ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტები
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება და
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა
31 დეკემბერი, 2010 წ.

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა	1
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება	
ფინანსური პოზიციის კონსოლიდირებული უწყისი	2
მთლიანი მოგების კონსოლიდირებული უწყისი	3
სააქციო კაპიტალში ცვლილებების კონსოლიდირებული უწყისი	4
უშუალო სახსრების მოძრაობის კონსოლიდირებული უწყისი	5
შენიშვნები კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისთვის	
1. შესავალი.....	6
2. საოპერაციო გარემო.....	6
3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო მეთოდების შეჯამება.....	7
4. დაშვებები და პრობნოზები.....	22
5. ცვლილებები საბალანსო აღრიცხვის სისტემაში.....	23
6. ნაღდი ფული და ნაღდი ფულის ეკვივალენტები.....	31
7. მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ.....	31
8. გასაყიდად ხელმისაწვდომი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები.....	31
9. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები.....	33
10. არამატერიალური აქტივები.....	38
11. ქონება, მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა.....	39
12. სხვა აქტივები.....	40
13. ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ.....	41
14. კლიენტთა ანგარიშები.....	41
15. სხვა ნაქონებები სახსრები.....	42
16. სხვა ფინანსური ვალდებულებები.....	43
17. რეზერვები გარესაბალანსო მუხლებისთვის.....	43
18. მოგების გადასახადი.....	44
19. სუბორდინირებული სესხი.....	45
20. სააქციო კაპიტალი და აქციების პრემია.....	46
21. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი.....	47
22. საკომისიო შემოსავალი და ხარჯები.....	48
23. უცხოური ვალუტით ტრანზაქციებისა და კონვერტაციიდან მიღებული შემოსავალი დანაკაბების გამოკლებით.....	48
24. სხვა საოპერაციო შემოსავალი და ხარჯები.....	49
25. სახელფასო და სხვა აღმინისტრაციული ხარჯები.....	49
26. ფინანსური რისკის მართვა.....	50
27. ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება.....	82
28. ფინანსური ინსტრუმენტების კლასების მისაღება შეფასების კატეგორიებთან.....	84
29. პირობითი ვალდებულებები.....	86
30. ტრანზაქციები დაკავშირებულ მხარეებთან.....	88
31. ანგარიშგების კვირიოდის დასრულების შემდეგ მომხდარი მოვლენები.....	90

დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა

ს/ს პროგრედიტ ბანკის აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოსთვის

1. ჩვენ ჩავატარეთ ს/ს პროგრედიტ ბანკის და მისი შვილობილი კომპანიის (შემდგომში "ბანკი") თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც მოიცავს კონსოლიდირებულ საბალანსო უწყისს 2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე საერთო მოგების კონსოლიდირებულ უწყისს, კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგების კონსოლიდირებულ უწყისებს და ფულადი სახსრების ნაკადების მოძრაობის ანგარიშგებას აღნიშნული თარიღით დასრულებული წლისათვის, ასევე ბუღალტრული აღრიცხვის მნიშვნელოვან პრინციპებს და სხვა ახსნა-განმარტებითი შენიშვნებს.

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

2. ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებების მომზადებასა და კეთილსინდისიერად წარდგენაზე ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად. მოცემული პასუხისმგებლობა მოიცავს: შიდა კონტროლის სისტემის შემუშავებას, დანერგვას და შენარჩუნებას, რაც საჭიროა ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენისათვის, რომელიც არ შეიცავს უნებლიე, ან განზრახ არსებით უზუსტობას; აგრეთვე ბუღალტრული აღრიცხვის შესაფერისი პოლიტიკის შერჩევასა და დანერგვას და მოცემულ გარემოებებისათვის შესაბამისი და დასაბუთებული ბუღალტრული შეფასებების გაკეთებას.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა

3. ჩვენი პასუხისმგებლობა ჩვენს მიერ ჩატარებულ აუდიტზე დაყრდნობით გამოვთქვით მოსაზრება ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ჩვენ აუდიტი ჩავატარეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად. ეს სტანდარტები ჩვენგან მოითხოვს ეთიკის ნორმების დაცვას და აუდიტის იმგვარად დაგეგმვას და ჩატარებას, რომ მივიღოთ უტყუარი რწმუნება იმისა, რომ ფინანსური ანგარიშგება არ შეიცავს არსებით უზუსტობებს.
4. აუდიტი გულისხმობს გარკვეული პროცედურების ჩატარებას ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ თანხებსა და განმარტებებზე აუდიტორული მტკიცებულების მოსაპოვებლად. შერჩეული პროცედურები დამოკიდებულია აუდიტორის პროფესიულ მსჯელობაზე, რომელიც მოიცავს ფინანსურ ანგარიშგებებში თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად წარმოქმნილი არსებითი უზუსტობის რისკის შეფასებას. რისკის ამ შეფასებებისას აუდიტორი განიხილავს შიდა კონტროლის პროცედურებს, რომლებიც შეეხება საწარმოს მიერ ფინანსური უწყისების მომზადებასა და კეთილსინდისიერად წარმოდგენას, არსებული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურების შემუშავებისთვის, მაგრამ არა საწარმოს შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე დასკვნის გაკეთების მიზნით. აუდიტი ასევე ითვალისწინებს გამოყენებული საბუღალტრო პოლიტიკისა და ხელმძღვანელობის მიერ გაკეთებული საბუღალტრო შეფასებების ადეკვატურობის შეფასებას და ფინანსური ანგარიშგების წარმოდგენის შეფასებას მთლიანობაში.
5. ჩვენ მიგვაჩნია, რომ მტკიცებულებები, რომლებიც აუდიტისას მოვიპოვეთ აუდიტის დასკვნისათვის საკმარის და მართებულ საფუძველს წარმოადგენს.

დასკვნა

6. ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება უტყუარად და სამართლიანად ასახავს ჯგუფის ფინანსურ მდგომარეობას 2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მისი ფინანსური საქმიანობის შედეგებსა და ფულადი სახსრების ნაკადების მოძრაობას მოცემული თარიღით დასრულებული წლისათვის ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

23 მარტი, 2011 წ.

თბილისი, საქართველო

ს/ს პროკრედიტ ბანკი
31 დეკემბერი, 2010 წ.

ფინანსური პოზიციის კონსოლიდირებული უწყისი

'000 ლარში

	შენიშვნები	31 დეკემბერი 2010 წ	31 დეკემბერი 2009 წ
აქტივები			
ნაღდი ფული და ნაღდი ფულის ეკვივალენტები	6	133,263	107,939
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	7	78,358	37,106
გასაყიდად სელმისაწვდომი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	6,427	4,357
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	9	578,319	517,328
არამატერიალური აქტივები	10	2,361	2,763
ქონება, მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა	11	56,557	44,943
მიმდინარე საგადასახადო აქტივები		-	137
სხვა აქტივები	12	8,274	7,640
სულ აქტივები		863,559	722,213
ვალდებულებები			
ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ	13	6	493
მოგების ან ზარალის საფუძველზე სამართლიანი ღირებულებით აღიარებული ფინანსური ვალდებულებები		-	905
კლიენტთა ანგარიშები	14	480,492	384,393
სხვა ნასესხები თანხები	15	183,797	164,650
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	16	893	1,119
სხვა რეზერვები	17	1,191	109
მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულება		2,631	-
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	18	1,042	2,046
სუბორდინირებული სესხი	19	71,585	67,642
სულ ვალდებულებები		741,637	621,357
საკუთარი კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	20	68,500	58,850
აქციების პრემია	20	18,640	11,593
გაუნაწილებელი მოგება		34,782	30,413
სულ კაპიტალი		121,922	100,856
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		863,559	722,213

გამოსაშვებად დამტკიცებული და ხელმოწერილია დირექტორთა საბჭოს სახელით 2011 წლის 23 მარტს.

საშა ტერნესი
დირექტორი

ირინა კილასონია
მთავარი ბუღალტერი

მთლიანი მოგების კონსოლიდირებული უწყისი

'000 ლარში

	შენიშვნები	2010 წ.	2009 წ.
საპროცენტო შემოსავალი	21	121,829	115,008
საპროცენტო ხარჯი	21	(47,887)	(44,759)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		73,942	70,249
სესხებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვი	9	(3,253)	(311)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი სესხებზე შესაძლო დანაკარგების დარეზერვების შემდეგ		70,689	69,938
საკომისიო შემოსავალი	22	7,812	5,863
საკომისიო ხარჯი	22	(3,090)	(2,501)
უცხოურ ვალუტაში ოპერაციებიდან მიღებულ შემოსავალს გამოკლებული ზარალი	23	7,315	4,883
უცხოური ვალუტის კონვერტაციიდან მიღებული ზარალი, მოგების ჩათვლის გარეშე	23	(1,009)	(584)
მოგების ან ზარალის საფუძველზე სამართლიანი ღირებულებით აღიარებული ფინანსური აქტივებიდან და ვალდებულებებიდან მიღებული შემოსავალი/(დანაკარგები)		43	(43)
სხვა საოპერაციო შემოსავალი	24	851	956
სხვა საოპერაციო ხარჯები	24	(587)	(613)
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯები	25	(32,535)	(29,765)
სხვა ადმინისტრაციული ხარჯები	25	(25,041)	(24,692)
მოგება გადასახადის გამოქვითვამდე		24,448	23,442
მოგების გადასახადის ხარჯი	18	(3,579)	(3,621)
წლის მოგება		20,869	19,821
მთლიანი მოგება წლისთვის		20,869	19,821

გამოსაშვებად დამტკიცებული და ხელმოწერილია დირექტორთა საბჭოს სახელით 2011 წლის 23 მარტს.

საშა ტერნესი
დირექტორი

ირინა კილასონია
მთავარი ბუღალტერი

კაპიტალის ცვლილების კონსოლიდირებული უწყისი

'000 ლარში

	შენიშვნები	სააქციო კაპიტალი	აქციების პრემია	გაუნაწილებელი მოგება	სულ
ბალანსი 1 იანვარს, 2009 წ.		58,850	11,593	22,342	92,785
წლის მთლიანი მოგება		-	-	19,821	19,821
2008 წლის მოგებიდან განაწილებული დივიდენდები	20	-	-	(11,750)	(11,750)
ბალანსი 31 დეკემბერს, 2009 წ.		58,850	11,593	30,413	100,856
წლის მთლიანი მოგება		-	-	20,869	20,869
2009 წლის მოგებიდან განაწილებული დივიდენდები	20	-	-	(16,500)	(16,500)
კაპიტალის ზრდა	20	9,650	7,047	-	16,697
ბალანსი 31 დეკემბერს, 2010 წ.		68,500	18,640	34,782	121,922

გამოსაშვებად დამტკიცებული და ხელმოწერილია დირექტორთა საბჭოს სახელით 2011 წლის 23 მარტს.

საშა ტერნესი
დირექტორი

ირინა კილასონია
მთავარი ბუღალტერი

ფულადი სახსრების მოძრაობის კონსოლიდირებული უწყისი

'000 ლარში	შენიშვნები	2010	2009
მოგება გადასახადის გამოქვითვამდე		24,448	23,442
სესხებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვები	9	3,253	311
მოგების ან ზარალის საფუძველზე სამართლიანი ღირებულებით აღიარებული ფინანსური აქტივებიდან მიღებული დანაკარგები/(შემოსავალი)		43	(43)
ცვეთა და ამორტიზაცია	25	5,436	5,600
არარეალიზებული ზარალი ვალუტის გადაფასების შედეგად		1,009	65
სხვა რეზერვების დამატება/ (მოხსნა)		1,082	(22)
ქონების, მანქანა-დანადგარებისა და აღჭურვილობის გასხვისებიდან მიღებული მოგება		(267)	(154)
მიღებული პროცენტები		120,848	114,038
გადახდილი პროცენტები		(47,360)	(43,821)
გადახდილი საშემოსავლო გადასახადი		(1,815)	(2,010)
ფულადი სახსრების მოძრაობა საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		106,675	97,406
საოპერაციო აქტივებისა და ვალდებულებების გაზრდა/შემცირება არაფულადი მუხლების შემდეგ:			
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ		(13,592)	(16)
მოგების ან ზარალის საფუძველზე სამართლიანი ღირებულებით აღიარებული ფინანსური აქტივები		(43)	53
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები		(63,314)	(9,736)
სხვა აქტივები		(534)	(3,545)
ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ		(486)	(21,442)
მოგების ან ზარალის საფუძველზე სამართლიანი ღირებულებით აღიარებული ფინანსური ვალდებულებები		(905)	905
კლიენტების ანგარიშები		94,706	70,739
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		(336)	683
პროცენტი და დივიდენდები		(74,240)	(70,249)
საოპერაციო საქმიანობის შედეგად შემოსული წმინდა ფულადი სახსრები		47,931	64,798
ქონების, მანქანა-დანადგარების და აღჭურვილობის შექონა		(17,218)	(14,706)
ქონების, მანქანა-დანადგარების და აღჭურვილობის გაყიდვით მიღებული შემოსავლები		831	4,432
გასაყიდად ხელმისაწვდომი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შესყიდვა		(1,772)	(3,920)
საინვესტიციო საქმიანობის შედეგად გასული ფულადი სახსრები		(18,159)	(14,194)
გადახდილი დივიდენდები	20	(16,500)	(11,750)
გამოშვებული აქციები		16,697	-
სხვა ნასესხები ფულადი სახსრებიდან მიღებული შემოსავალი		59,882	52,171
სხვა ნასესხები ფულადი სახსრების დაფარვა		(30,735)	(97,774)
სუბორდინირებული სესხიდან მიღებული შემოსავალი		-	32,114
სუბორდინირებული სესხის დაფარვა		(5,191)	(6,090)
ფინანსური საქმიანობის შედეგად (გასული)/შემოსული ფულადი სახსრები		24,153	(31,329)
ნაღდი ფული და ნაღდი ფულის ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	6	130,212	111,003
ფულადი სახსრების მოძრაობა საოპერაციო საქმიანობის შედეგად		47,931	64,798
ფულადი სახსრების მოძრაობა საინვესტიციო საქმიანობის შედეგად		(18,159)	(14,194)
ფულადი სახსრების მოძრაობა ფინანსური საქმიანობის შედეგად		24,153	(31,329)
სავალუტო კურსის ცვლილების შედეგები		(1,009)	(67)
ნაღდი ფული და ნაღდი ფულის ეკვივალენტები წლის ბოლოსთვის	6	183,128	130,211

გამოსაშვებად დამტკიცებული და ხელმოწერილია დირექტორთა საბჭოს სახელით 2011 წლის 23 მარტს.

საშა ტერნესი
დირექტორი

ირინა კილასონია
მთავარი ბუღალტერი

1. შესავალი

ს/ს პროკრედიტ ბანკი წარმოადგენს დახურული ტიპის სააქციონერო საზოგადოებას, რომელიც დაფუძნდა საქართველოში და რომლის ძირითადი სამოქმედო ქვეყანაც საქართველოა. 2010 წლის და 2009 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის უშუალო და ერთადერთი დედობილი კომპანია ს/ს პროკრედიტ ჰოლდინგი იყო.

საზედამხედველო მიზნებისთვის პროკრედიტ ბანკი საქმიანობას აწარმოებს ზოგადი საბანკო ლიცენზიით №233 და მის საქმიანობას არეგულირებს საქართველოს ეროვნული ბანკი ("NBG").

ბანკის იურიდიული მისამართია: აღმაშენებლის გამზ. 154, 0112, თბილისი, საქართველო. ბანკის სათავო ოფისი მდებარეობს თბილისში. ბანკს ასევე გააჩნია 58 ფილიალი და კვანძგარეთა განყოფილება თბილისში, ქუთაისში, ბათუმში, გორში, ფოთში, ზუგდიდში, ქობულეთში, თელავში, რუსთავში, სადახლოში, მარნეულში, ხაშურში, ზესტაფონში, ოზურგეთში, ბორჯომსა და წნორში.

2010 წლის 31 დეკემბრისთვის ბანკი ერთპიროვნულად ფლობდა შვილობილ კომპანიას შპს „პროკრედიტ ფროფერტის“, რომელიც 2007 წლის 23 ივლისს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ჩამოყალიბდა, როგორც შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება, რომლის ძირითადი საქმიანობაც უძრავ-მოძრავი ქონების ფლობა და განკარგვაა. კომპანია ამ ქონებას აუქციონებზე იძენს ბანკის კლიენტებისგან, რომლებმაც აღებული ვალდებულება ვერ შეასრულეს.

წარმოდგენილი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებები მომზადდა ბანკისა და მისი შვილობილი კომპანიის საბუღალტრო აღრიცხვის საფუძველზე ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

2. საოპერაციო ბარემო

2008 წლის აგვისტოში რუსეთთან შეიარაღებული კონფლიქტისგან და შემდეგ მსოფლიო ფინანსური კრიზისისგან ორმაგად დაზარალებულ საქართველოს ეკონომიკას გამოცოცხლების ნიშნები დაეტყო. ორი წლის განმავლობაში ეკონომიკის უმნიშვნელო, ან უარყოფითი ზრდის შემდეგ 2010 წელს ეკონომიკური აღმავლობის თვალსაზრისით ქვეყანაში ვითარება მეტ-ნაკლებად გამოსწორდა.

2010 წლის პირველ ნახევარში მოთხოვნა გაიზარდა როგორც ადგილობრივ ბაზარზე, ასევე ექსპორტზე. გამოცოცხლება შეინიშნებოდა დაკრედიტების ბაზარზეც, სადაც მოიმატა სესხების მოცულობამ და დაიწია საპროცენტო განაკვეთებმა.

უცხოური პირდაპირი ინვესტიციების შემოდინება განახლდა 2010 წლის მეორე კვარტლიდან, მაგრამ კრიზისამდელ პერიოდს მაინც ჩამოუვარდებოდა. სტაბილური პოლიტიკური გარემოს წყალობით უცხოელ ინვესტორებს თანდათან უბრუნდებათ საქართველოსადმი ნდობა, რაზეც თავის დროზე უარყოფითად იმოქმედა 2008 წლის შეიარაღებულმა კონფლიქტმა.

ეკონომიკის გამოცოცხლება აისახა სავალუტო ბაზარზეც. 2010 წლის პირველ ნახევარში ადგილობრივი ვალუტის გაუფასურების შემდეგ, ივნისის თვიდან ლარი კვლავ გამყარდა დოლართან მიმართებაში, თუმცა სტაბილურობას ჯერ კიდევ ვერ ინარჩუნებს.

მაშინ, როცა 2009 წელს ერთიანი შიდა პროდუქტი 3.9%-ით შემცირდა, 2010 წლის პირველ ნახევარში მან დადებითი ზრდა აჩვენა, რაც ძირითად განაპირობა საბანკო სექტორმა, ტურიზმმა და იმპორტმა. მსოფლიო სასაქონლო ბაზრებზე ბოლო დროს განვითარებული მოვლენების, კერძოდ ძირითად საკვებ პროდუქტებზე (მარცვლეული კულტურები, შაქარი და სხვ.) და საწვავზე ფასების ზრდის შედეგად წლიურმა ინფლაციამ 11.2%-მდე მოიმატა.

სარეიტინგო სააგენტო Fitch Ratings-მა დაადასტურა საქართველოს გრძელვადიანი უცხოური და ეროვნული ვალუტის გამომშვების დეფოლტის 'B+' რეიტინგი, და ქვეყნის მაქსიმალური შესაძლო რეიტინგი 'BB-' სტაბილური პერსპექტივით.

მომავალში საქართველოს ეკონომიკური განვითარება დიდწილად იქნება დამოკიდებული ქვეყნის მთავრობის მიერ გატარებულ ეკონომიკურ, ფინანსურ და სავალუტო პოლიტიკაზე, და ასევე საგადასახადო, სამართლებრივი, მარეგულირებელი და პოლიტიკური მოვლენების განვითარებაზე.

ბანკის ხელმძღვანელობას არ შეუძლია ხელაღებით განსაზღვროს, რა გავლენას იქონიებს ბანკის სამომავლო ფინანსურ პოზიციაზე მომავალში ფინანსური ბაზრების ლიკვიდურობის პოტენციური დეფიციტი და სავალუტო და ფასიანი ქაღალდების ბაზრებზე მზარდი არასტაბილურობა. ბანკის ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ ის ყველა საჭირო ზომას იღებს, რათა უზრუნველყოს ბანკის საქმიანობის მდგრადობა და ზრდა არსებულ პირობებში.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების შეჯამება

მომზადების საფუძველი

ს/ს პროკრედიტ ბანკი (“ბანკი”) თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშებს ამზადებს ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (IFRS) შესაბამისად. ბანკის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშები 2010 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის მომზადებულია საბუღალტრო აღრიცხვის სტანდარტების საერთაშორისო კომიტეტისა (IASB) და მისი წინამორბედი ორგანოს მიერ გამოქვეყნებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით. ამას გარდა, გამოიყენება საერთაშორისო ფინანსური ანგარიშგების (IFRS) ინტერპრეტაციების კომიტეტისა და მისი წინამორბედი ორგანოების მიერ გამოშვებული ინტერპრეტაციები.

ყველა თანხა, თუ საგანგებოდ არაა სხვა რამ მითითებული, მოცემულია ლარში და დამრგვალებულია ათასებში (“GEL”).

არ მომხდარა ისეთი სტანდარტის ნაადრევი მიღება, რომელიც ჯერ ძალაში არაა შესული.

აღრიცხვის საფუძველი

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადდა ისტორიული ღირებულებების აღრიცხვის საფუძველზე, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებით (IFRS) სამართლიანი ღირებულებით შეფასება ნებადართულია. სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება ღირებულებად, რომელზეც გაფორმდებოდა ტრანზაქცია ორ ერთმანეთისგან დამოუკიდებელ საქმიან

მხარეს შორის, რომლებიც არიან სათანადოდ ინფორმირებულნი და გააჩნიათ ტრანზაქციაში შესვლის სურვილი.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო მეთოდების შეჯამება (გაგრძელება)

IFRS განსაზღვრავს ეგრეთწოდებულ სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის იერარქიას, რომელიც ასახავს სამართლიანი ღირებულების მიღების სხვადასხვა მეთოდის შედარებით სიზუსტეს:

(ა) აქტიური ბაზარი: კოტირებული ფასი (დონე 1)

აქტიურ ბაზრებზე იდენტური ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის კოტირებულ ფასებზე დაკვირვება.

(ბ) შეფასების მეთოდი დაკვირვებადი რესურსების გამოყენებით (დონე 2)

აქტიურ ბაზრებზე მსგავსი ინსტრუმენტებისთვის დადგენილ ფასებზე დაკვირვება, ან არააქტიურ ბაზრებზე იდენტური, ან მსგავსი ინსტრუმენტებისთვის კოტირებულ ფასებზე დაკვირვება, ან ისეთი შეფასების მოდელების გამოყენება, სადაც ყველა მნიშვნელოვან რესურსზე შეიძლება დაკვირვება.

(გ) შეფასების მეთოდი მნიშვნელოვანი არადაკვირვებადი რესურსების გამოყენებით (დონე 3)

შეფასების ისეთი მოდელების გამოყენება, სადაც ერთი, ან ერთზე მეტი მნიშვნელოვანი რესურსი არ არის დაკვირვებადი.

მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის საუკეთესო მეთოდი ხელმისაწვდომი არაა, შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის რიგით მეორე საუკეთესო მეთოდის გამოყენება. თუ შესაძლებელია, ბანკი სამართლიან ღირებულებებს მოიპოვებს კოტირებული საბაზრო ფასებიდან; სხვა შემთხვევაში გამოიყენება შემდეგი საუკეთესო შეფასების მეთოდი, რომელიც ხელმისაწვდომია.

უწყვეტი ბუღალტრული აღრიცხვისთვის სამართლიანი ღირებულებით აღიარებული ფინანსური ინსტრუმენტები მოიცავს მოგების ან ზარალის საფუძველზე სამართლიანი ღირებულებით აღიარებულ ყველა ინსტრუმენტს და გასაყიდად ხელმისაწვდომ კატეგორიაში გასულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს. წლის ბოლოსათვის არსებული მუხლების შეფასებისთვის გამოყენებული მეთოდების შესახებ დეტალური ინფორმაცია მოცემულია ქვემოთ წარმოდგენილ სააღრიცხვო პოლიტიკებში.

ანგარიშგება და შეფასება საქმიანობის უწყვეტობის დაშვების საფუძველზე ხდება.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშები

შვილობილი კომპანიები (სუბსიდიები) ის კომპანიები, ან სხვა ტიპის ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ერთეულები (მათ შორის საგანგებო მიზნით შექმნილი ერთეულები), რომელშიც ბანკი პირდაპირ ან არაპირდაპირ მონაწილეობს ხმის უფლების მქონე აქციების ნახევარზე მეტით, ან სხვაგვარად აქვს ძალაუფლება, რომ მართოს ფინანსური და საოპერაციო პოლიტიკა იმგვარად, რომ მიიღოს სარგებელი. იმის შეფასებისას, აკონტროლებს თუ არა ბანკი სხვა ერთეულს, ხდება ამჟამად გამოყენებადი და კონვერტირებადი პოტენციური ხმის უფლებების არსებობისა და შედეგის გათვალისწინება. შვილობილი კომპანიები კონსოლიდირებულია იმ თარიღიდან, რა

დღესაც ბანკმა მოიპოვა მათზე კონტროლი (შექმენის თარიღი) და დეკონსოლიდირებული იმ თარიღიდან, როცა კონტროლი შეწყდა.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო მეთოდების შეჯამება (გაგრძელება)

ფინანსურ ანგარიშებში არ არის შესული კომპანიებს შორის ტრანზაქციები, ბალანსები და ჯგუფურ კომპანიებს შორის განხორციელებულ ტრანზაქციებზე არარეალიზებული მოგება; არაა შესული არარეალიზებული დანაკარგებიც, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ხარჯების ამოღება შეუძლებელია. ბანკი და ყველა მისი შვილობილი კომპანია იყენებს ერთნაირ სააღრიცხვო პოლიტიკას, რაც შეესაბამება ბანკის პოლიტიკას და პროცედურებს.

ფინანსური აქტივები

ბანკი თავისი ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების კლასიფიკაციას ახდენს შემდეგ კატეგორიებად: მოგების ან ზარალის საფუძველზე სამართლიანი ღირებულებით აღიარებული ფინანსური აქტივები, სესხები და დებიტორული დავალიანება, და გასაყიდად ხელმისაწვდომი ფინანსური აქტივები. “გადახდამდე დაკავებული” კატეგორია არ არსებობს. მენეჯმენტი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას განსაზღვრავს თავდაპირველი შეფასების საფუძველზე.

მოგების ან ზარალის საფუძველზე სამართლიანი ღირებულებით ასახული ფინანსური აქტივები

ამ კატეგორიას აქვს ორი ქვეკატეგორია: ვაჭრობისთვის დაკავებული ფინანსური აქტივები (“აქტივები სავაჭრო ანგარიშზე”), ე. ი. დაკავებული დერივატივები, და დასაწყისშივე მოგების ან ზარალის მიხედვით სამართლიანი ღირებულებით ასახული ფინანსური აქტივები. ბანკი არ მიმართავს ჰეჯირების აღრიცხვას.

ფინანსური აქტივების სამართლიანი ღირებულებით აღიარება ხდება მოგების ან ზარალის საფუძველზე, როცა ისინი ცალკე პორტფელის შემადგენელ ნაწილს წარმოადგენენ, რომელიც იმართება და ფასდება სამართლიანი ღირებულების საფუძველზე დოკუმენტური რისკების მართვის, ან საინვესტიციო სტრატეგიის თანახმად. ხელმძღვანელობისთვის ამ პორტფელებზე და მასში შესულ აქტივებზე ყოველთვიური ანგარიშგება ასევე სამართლიანი ღირებულების საფუძველზე ხდება. ანგარიშგებაში მოცემული სამართლიანი ღირებულება, ჩვეულებრივ, დაკვირვებადი საბაზრო ფასებია; ბანკი ამჯობინებს ისეთ ფასიან ქაღალდებში ინვესტირებას, რომელთათვისაც საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე დაკვირვებადია. სამართლიანი ღირებულება იშვიათად გამოითვლება მიმდინარე დაკვირვებადი საბაზრო მონაცემების საფუძველზე შეფასების ტექნიკის გამოყენებით.

მოგების, ან ზარალის საფუძველზე სამართლიანი ღირებულებით აღიარებული ფინანსური აქტივები თავდაპირველად აისახება სამართლიანი ღირებულებით, ხოლო ტრანზაქციაზე დანახარჯები მოგების, ან ზარალის ანგარიშზე აისახება, როგორც ხარჯი. შესაბამისად, ისინიც სამართლიანი ღირებულებით ფასდება. სამართლიან ღირებულებაში მომხდარი ცვლილებიდან მიღებული შემოსავლის და ზარალის აღიარება დაუყოვნებლივ ხდება მოცემული პერიოდის მოგებაში ან ზარალში და მოგების ან ზარალის საფუძველზე სამართლიანი ღირებულებით აღიარებული ფინანსური

ინსტრუმენტებიდან მიღებულ საპროცენტო სარგებელთან ერთად აისახება, როგორც “მოგების, ან ზარალის საფუძველზე სამართლიანი ღირებულებით აღიარებული ფინანსური აქტივებიდან მიღებული წმინდა შედეგი”.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო მეთოდების შეჯამება (გაგრძელება)

მოგების, ან ზარალის საფუძველზე სამართლიანი ღირებულებით აღიარებული ფინანსური აქტივების ყიდვა-გაყიდვის აღიარება ხდება გარიგების დღეს – იმ დღეს, როცა ბანკი აქტივს იყიდის, ან გაყიდის. მოგების, ან ზარალის საფუძველზე სამართლიანი ღირებულებით აღიარებული ფინანსური აქტივების აღიარება უქმდება მაშინ, როცა ფინანსური აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლებას ვადა ეწურება, ან როდესაც ბანკი გაასხვისებს აქტივის მესაკუთრეობასთან დაკავშირებულ არსებითად ყველა რისკსა და სარგებელს.

მოგების ან ზარალის საფუძველზე სამართლიანი ღირებულებით ასახული ფინანსური ვალდებულებები

მოგების ან ზარალის საფუძველზე სამართლიანი ღირებულებით აღიარებული ფინანსური ვალდებულებები იყოფა ორ ქვეკატეგორიად:

- “ვაჭრობისთვის დაკავებული ვალდებულებები”, რომლებიც შედგება მხოლოდ ჰეჯირებისთვის გამოყენებული წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან გამომდინარე დადებითი სამართლიანი ღირებულებებისგან, მაგრამ არა როგორც ჰეჯირების ზომები ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტი №39-ის თანახმად ჰეჯირების აღრიცხვის პირობებით მიხედვით.

- მოგების ან ზარალის საფუძველზე სამართლიანი ღირებულებით აღიარებული ფინანსური ინსტრუმენტები.

სესხები და დებიტორული დავალიანება

სესხები და დებიტორული დავალიანება არის არაწარმოებული ფინანსური აქტივები ფიქსირებული, ან განსაზღვრადი გადახდებით, რომლებიც არ არის კოტირებული აქტიურ ბაზარზე. ისინი წარმოიშობა მაშინ, როცა ბანკი უშუალოდ დებიტორზე გასცემს ფულს, საქონელს, ან მომსახურებას ისე, რომ მიზნად არ ისახავს დებიტორული დავალიანებით ვაჭრობას.

სესხებისა და დებიტორული დავალიანების აღიარება თავდაპირველად ხდება სამართლიან ღირებულებად (დამატებული ტრანზაქციის ხარჯები); შემდეგ ისინი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით ფასდება ამორტიზირებული ღირებულებით. ყოველი საბალანსო უწყისის თარიღის მდგომარეობით და როდესაც პოტენციური გაუფასურების ნიშნები ჩანს, ბანკი აფასებს თავისი სესხებისა და დებიტორული დავალიანებების ღირებულებას. ამის შედეგად მათი საბალანსო ღირებულება შეიძლება შემცირდეს სარეზერვო ანგარიშის გამოყენებით (გაუარესებულ სესხებზე დატადური ინფორმაციისთვის იხ. შენიშვნა №8). თუ გაუფასურებით გამოწვეული ზარალის ოდენობა შემცირდა, შესაბამისად შემცირდება გაუფასურებისთვის გამოყოფილი რეზერვი და შემცირებული ოდენობა ჩაითვლება მოგებაში, ან ზარალში. გაუფასურების შემცირების მაქსიმალური ოდენობა უდრის ამორტიზაციის ხარჯებს, რომლებიც წარმოიშობოდა შეფასების დღეს, გაუფასურება რომ არ მომხდარიყო.

სესხების აღიარება ხდება მაშინ, როცა მსესხებლებზე წინასწარ გაიცემა ძირი თანხა (კაპიტალი). სესხებისა და დებიტორული დავალიანების აღიარება წყდება მაშინ, როცა

ფინანსური აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლებას ვადა ამოეწურა, ან როცა ბანკი გაასხვისებს აქტივის მესაკუთრეობასთან დაკავშირებულ ყველა არსებით რისკსა და სარგებელს.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო მეთოდების შეჯამება (გაგრძელება)

გასაყიდად ხელმისაწვდომი ფინანსური აქტივები

გასაყიდად ხელმისაწვდომი ის აქტივებია, რომელთა დაკავება (ფლობა) განუსაზღვრელი დროითაა გამიზნული და რომლებიც შეიძლება გაიყიდოს ლიკვიდურობის საჭიროებიდან, ან საპროცენტო განაკვეთებში, გაცვლით კურსებსა თუ აქტივების ფასებში მომხდარი ცვლილებებიდან გამომდინარე.

თავდაპირველი აღიარებისას, გასაყიდად ხელმისაწვდომი ფინანსური აქტივები ბუღალტრულად აღირიცხება სამართლიან ფასად, რომელსაც ემატება ტრანზაქციის ხარჯები. შესაბამისად, მათი ანგარიშგებისას ღირებულება სამართლიანი ღირებულებით განისაზღვრება. ანგარიშგებაში მოცემული სამართლიანი ღირებულება წარმოდგენს ან დაკვირვებად საბაზრო ფასებს, ან იმ ღირებულებას, რომელიც გამოთვლილია ამჟამინდელ დაკვირვებად საბაზრო მონაცემებზე დაყრდნობილი შეფასების ტექნიკით. გასაყიდად ხელმისაწვდომი აქტივების სამართლიან ღირებულებაში მომხდარი ცვლილებებით გამოწვეული მოგება და ზარალი პირდაპირ ფასდება სხვა მთლიან შემოსავლად უწყისის მუხლში “გასაყიდად ხელმისაწვდომი აქტივის გადაფასების რეზერვი”, ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტამდე, ან მის გაუფასურებამდე. ამ დროისათვის კუმულაციური მოგება, ან ზარალი, რომელიც წინათ შეტანილი იყო სხვა მთლიან შემოსავალში, ამჯერად ჩაითვლება მოგებაში, ან ზარალში, როგორც “გასაყიდად ხელმისაწვდომი ფინანსური აქტივიდან მოგება, ან ზარალი”. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გამოთვლილი პროცენტი და გაცვლითი სავალუტო კურსის სხვაობის შედეგად მიღებული მოგება და ზარალი იმ მონეტარულ აქტივებზე, რომლებიც გადის გასაყიდად ხელმისაწვდომის კატეგორიაში, ჩაითვლება მოგებაში, ან ზარალში. გასაყიდად ხელმისაწვდომი წილობრივ ინსტრუმენტებზე დივიდენდები აღიარებულია მოგებაში, ან ზარალში, როდესაც დადგინდება კომპანიის უფლება, რომ მიიღოს გადახდა.

გასაყიდად ხელმისაწვდომი ფინანსური აქტივების შესყიდვები და გაყიდვები აღირიცხება ტრანზაქციის (გარიგების) დღეს. ბანკი გააუქმებს გასაყიდად ხელმისაწვდომი აქტივების აღიარებას მაშინ, როცა (ა) მოხდება აქტივის გამოსყიდვა, ან ფინანსური აქტივებიდან მიღებულ ფულად ნაკადებზე უფლებებს ვადა ამოეწურება, ან (ბ) ბანკს გასხვისებული აქვს ფინანსური აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება, ან დადებული აქვს მიღებული ფულადი ნაკადების გადაცემის თაობაზე შეთანხმება, ამავდროულად (i) ბანკს ასევე გასხვისებული აქვს აქტივის მესაკუთრეობასთან დაკავშირებული ყველა არსებითი რისკი და სარგებელი, ან (ii) არც გადაუცია და არც დაუტოვებია მესაკუთრეობასთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ არ აქვს დატოვებული მართვის უფლება.

უცხოურ ვალუტაში გადაყვანა

(ა) ბანკის საქმიანობისა (საოპერაციო) და ფინანსური ინფორმაციის წარმოდგენის ვალუტა

ბანკის თითოეული ერთეულის ფინანსურ ანგარიშებში შესული მუხლები მოცემულია იმ ძირითადი ეკონომიკური გარემოს ვალუტით, რომელშიც ეს ერთეული საქმიანობს

(“საქმიანობის ვალუტა”). ბანკის ფინანსური უწყისები წარმოდგენილია ლარით (“GEL”), რომელიც პროგრედიტ ბანკის საქმიანობისა და ფინანსური ინფორმაციის წარმოდგენის ვალუტაა.

(ბ) ტრანზაქციები და ბალანსები

სავალუტო ტრანზაქციების გადაყვანა საქმიანობის ვალუტაში ხდება ტრანზაქციების დღეს მოქმედი სავალუტო კურსის გამოყენებით. საკურსო ცვლილებით გამოწვეული მოგება და ზარალი ასეთი ტრანზაქციების განხორციელებისა და წლის ბოლოს უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული მონეტარული აქტივებისა და ვალდებულებების გაცვლითი კურსის მიხედვით გადაყვანის შედეგად, ჩაითვლება მოგებაში ან ზარალში (ვაჭრობის შედეგი).

უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული მონეტარული მუხლები გადაიყვანება ანგარიშგების თარიღის დახურვისას არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტაში სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული არამონეტარული მუხლები, მათ შორის ინვესტიციები საკუთარ კაპიტალში, გადაიყვანება იმ თარიღის გაცვლითი კურსით, როდესაც სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა. უცხოურ ვალუტაში სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულ არამონეტარულ მუხლებში სავალუტო კურსის ცვლილების შედეგად მიღებული განსხვავება ჩაითვლება მოგებაში ან ზარალში.

უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ისტორიული ხარჯით შეფასებული არამონეტარული მუხლები გადაიყვანება თავდაპირველი აღიარების დღეს მოქმედი გაცვლითი კურსით.

გაცვლითი კურსები

საბალანსო უწყისის მუხლებისთვის გამოყენებულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი შემდეგი ოფიციალური სავალუტო კურსები:

	31 დეკემბერი, 2010 წ.	31 დეკემბერი, 2009 წ.
ლარი/1 აშშ დოლარი	1.7728	1.6858
ლარი/1 ევრო	2.3500	2.4195

ნაღდი ფული და ნაღდი ფულის ეკვივალენტები

საბალანსო უწყისის მიზნებისათვის ნაღდი ფული და ნაღდი ფულის ეკვივალენტები მოიცავს ნაღდ ფულს, შექმნის დღიდან სამ თვეზე ნაკლები ვადის ნაშთებს ცენტრალურ ბანკებში, როცა მათი დისკონტირება შეიძლება, სხვა მოკლევადიან ინვესტიციებს, რომლებიც ლიკვიდური და სწრაფად კონვერტირებადია გარკვეულ ფულად თანხად ღირებულების შეცვლის უმნიშვნელო რისკით, და სადეპოზიტო სერტიფიკატებს.

ზოგადად, ყველა ნაღდი ფული და ნაღდი ფულის ეკვივალენტის ერთეული ნომინალური ღირებულებით აისახება. სახაზინო ვექსილები და ფულის ბაზრის სხვა ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც ნაღდი ფულის ეკვივალენტად ითვლება, ვადის გასაყიდად ხელმისაწვდომი ფინანსური აქტივების კატეგორიაში და ფასდება სამართლიანი ღირებულებით.

ფულადი სახსრების მიმოქცევის ანგარიშგების მიზნებით, ნაღდი ფული და ნაღდი ფულის ეკვივალენტები მოიცავს შექმნის დღიდან სამ თვეზე ნაკლები ვადის ნაშთებს,

მათ შორის: ნაღდ ფულს და საქართველოს ეროვნულ ბანკში არსებულ შეუზღუდავ ნაშთებს, უგირავნო სახაზინო ვექსილებსა და სხვა ბანკებისაგან მისაღებ თანხებს.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო მეთოდების შეჯამება (გაგრძელება)

სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები საქართველოს ეროვნულ ბანკში აისახება ამორტიზირებული ღირებულებით და წარმოადგენს უპროცენტო (საპროცენტო სარგებლის არმომტან) სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტებს, რომლებიც არ არის ხელმისაწვდომი ბანკის ყოველდღიური ოპერაციების დასაფინანსებლად.

სესხები და დებიტორული დავალიანება

კლიენტებისგან მისაღები დებიტორული დავალიანება ძირითადად გულისხმობს გაცემულ სესხებსა და ავანსებს.

ძალიან მოკლევადიანი (ერთდღიანი) და ვადიანი ანაბრების გარდა, ბანკებისგან მისაღები დებიტორული დავალიანების ჯგუფში გაწერილი თანხები მოიცავს მიმდინარე ანგარიშების ნაშთებსაც.

ბანკებისგან მისაღები ყველა სესხი და დებიტორული დავალიანება, ასევე კლიენტებისგან მისაღები სესხები და დებიტორული დავალიანებები გაერთიანებულია კატეგორიაში “სესხები და დებიტორული დავალიანება” და აისახება ამორტიზირებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. ამორტიზირებული პრემიები და დისკონტები შეიტანება შესაბამისი პერიოდების მოგებაში, ან ზარალში, როგორც წმინდა საპროცენტო შემოსავლის ნაწილი. სესხების გაუფასურების აღიარება ხდება ცალკე სარეზერვო ანგარიშებზე (იხ. შენიშვნა 9).

ფულადი სახსრების მიმოქცევის ანგარიშგების მიზნით, ბანკებისადმი მოთხოვნები, რომელთა დარჩენილი ვადა შექენის დღიდან სამ თვეზე ნაკლებია, აღიარებულია ნაღდ ფულად, ან ნაღდი ფულის ეკვივალენტად (იხ. შენიშვნა 6).

სესხებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვები და ავანსები და გასაყიდად ხელმისაწვდომი ფინანსური აქტივების გაუფასურება

სესხებისა და ავანსების გაუფასურება

ბანკი საბაღანსო უწყისის ყოველი თარიღით ამოწმებს, არსებობს თუ არა ფინანსური აქტივის, ან ფინანსური აქტივების ჯგუფის გაუფასურების ობიექტური ნიშნები. თუ არსებობს იმის ობიექტური მტკიცებულება, რომ სესხი, ან სასესხო პორტფელი გაუფასურდა, რაც გავლენას მოახდენს ამ ფინანსური აქტივ(ებ)ზე სამომავლო ფულად ნაკადებზე, დაუყოვნებლივ უნდა მოხდეს შესაბამისი ზარალის აღიარება. სესხის ზომიდან გამომდინარე, ასეთი ზარალი ან ინვიდივიდუალურად გამოითვლება თითოეულ სესხზე, ან ერთობლივად შეფასდება სესხების პორტფელზე. სესხის საბაღანსო ღირებულება მცირდება რეზერვის ანგარიშის გამოყენებით და ზარალის თანხის აღიარება ხდება მოგებაში, ან ზარალში. ბანკი არ აღიარებს ზარალს მომავალში მოსალოდნელი მოვლენებიდან.

- ინდივიდუალურად შეფასებული სესხები და ავანსები

მნიშვნელოვანი სესხების გაუფასურება ინდივიდუალურად ფასდება. ასეთი კრედიტების შემთხვევაში ფასდება, არსებობს თუ არა გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება, ე.ი. ის ფაქტორები, რომლებმაც შეიძლება გავლენა იქონიონ კლიენტის მიერ ბანკისადმი კონტრაქტით გათვალისწინებული გადახდის ვალდებულების შესრულებაზე:

3. მნიშვნელოვანი საადრიცხოვო მეთოდების შეჯამება (გაგრძელება)

ამასთან ერთად, კლიენტზე გაცემული საერთო კრედიტისა და დაკავებული უზრუნველყოფის რეალიზებადი ღირებულების გათვალისწინება ხდება გაუფასურების (შესაძლო დანაკარგების) რეზერვის შექმნისას.

თუკი არსებობს იმის ობიექტური მტკიცებულება, რომ სესხის გაუფასურება მოხდა, ზარალის ოდენობა გაიზომება, როგორც სხვაობა აქტივის საბალანსო ღირებულებასა და ფინანსური აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებულ მოსალოდნელი სამომავლო ფულადი ნაკადების დღევანდელ ღირებულებას შორის (სპეციფიური გაუფასურება). თუ კრედიტს ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთი აქვს, დისკონტირების განაკვეთი გაუფასურებით გამოწვეული დანაკარგის შესაფასებლად არის ხელშეკრულებით განსაზღვრული მიმდინარე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი.

უზრუნველყოფილ ფინანსურ აქტივზე მომავალში მისაღები ფულადი ნაკადების დღევანდელი ღირებულების გამოთვლა ასახავს უზრუნველყოფის რეალიზაციის შედეგად მიღებულ ფულად ნაკადებს გამოკლებული უზრუნველყოფის ამოღებისა და გაყიდვის ხარჯები.

- ერთობლივად შეფასებული სესხები და ავანსები

სესხების გაუფასურება ერთობლივად ფასდება ორ შემთხვევაში:

- ცალკე აღებული (ინდივიდუალური) უმნიშვნელო სესხები, რომლებიც გაუფასურების ობიექტურ ნიშნებს ავლენენ,
- სესხების ჯგუფი, რომელიც არ ავლენს გაუფასურების ნიშნებს, რათა დაიფაროს ყველა დანაკარგი, რაც უკვე გასწია ბანკმა, მაგრამ რომელიც არ იყო აღმოჩენილი სესხების ინდივიდუალურად განხილვისას.

ინდივიდუალური უმნიშვნელო სესხების გაუფასურების შეფასების მიზნით სესხები ჯგუფდება მსგავსი საკრედიტო რისკების მახასიათებლების საფუძველზე, ანუ ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობის მიხედვით. 30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება გაუფასურების ნიშნად ითვლება. ეს მახასიათებელი მნიშვნელოვანია ასეთი აქტივიდან სამომავლო ფულადი ნაკადების გამოსათვლელად, მსგავსი მახასიათებლების მქონე სესხებზე ისტორიული ზარალის გამოცდილებაზე დაყრდნობით.

ცალკე განსახილველად უმნიშვნელო კრედიტების (ცალკეული თანხის გაუფასურება) და ფინანსური აქტივების ჯგუფში გასული არაგაუფასურებული მნიშვნელოვანი კრედიტების (პორტფელის გაუფასურება) გაუფასურების ერთობლივი შეფასება ეყრდნობა რისკების მსგავსი მახასიათებლების და დაახლოებით მსგავსი რისკის პროფილის მქონე სასესხო პორტფელების დეფოლტის ისტორიული მაჩვენებლის რაოდენობრივ ანალიზს.

იმ ფინანსური აქტივების ჯგუფის სამომავლო ფულადი ნაკადები, რომელთა გაუფასურებაც ჯამურად ფასდება, გამოითვლება ამ ჯგუფში შემავალ აქტივებზე საკონტრაქტო ფულადი ნაკადებისა და ამ ჯგუფში შემავალი აქტივების ანალოგიური საკრედიტო რისკების მახასიათებლების მქონე აქტივებზე ისტორიული ზარალის გამოცდილების საფუძველზე. ისტორიული ზარალის გამოცდილება კორექტირდება არსებული დაკვირვებადი მონაცემების საფუძველზე, რათა აისახოს იმ პერიოდისთვის არსებული პირობების გავლენა, რომელსაც ეყრდნობა ისტორიული ზარალის გამოცდილება და რათა არ მოხდეს ისტორიულ პერიოდში დღეისათვის არარსებული პირობების შედეგების გათვალისწინება. სამომავლო ფულადი ნაკადების შეფასებისთვის გამოყენებული მეთოდები და დაშვებები რეგულარულად გადაისინჯება ბანკის მიერ,

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო მეთოდების შეჯამება (გაგრძელება)

რათა შეამციროს ნებისმიერი განსხვავებები პროგნოზირებულ და რეალურ ზარალს შორის.

თუ ბანკი გადაწყვეტს, რომ გაუფასურების ობიექტური ნიშნები არ არსებობს ინდივიდუალურად შეფასებულ ფინანსურ აქტივზე, განურჩევლად იმისა, ეს აქტივი მნიშვნელოვანია თუ არა, იგი აქტივს შეიყვანს ანალოგიური საკრედიტო რისკის მახასიათებლების მქონე ფინანსური აქტივების ჯგუფში და ერთობლივად შეაფასებს მათ გაუფასურებას (გაუფასურება ერთობლივად შეფასებული სესხების შემთხვევაში).

გაუფასურების აღდგენა

თუ მომდევნო პერიოდში გაუფასურებით გამოწვეული დანაკარგის ოდენობა შემცირდება და ეს შემცირება შეიძლება ობიექტურად დაუკავშირდეს გაუფასურების აღიარების შემდეგ მომხდარ მოვლენას, მანამდე აღიარებული გაუფასურების დანაკარგი აღდგება რეზერვის ანგარიშის დაკორექტირებით. აღდგენილი თანხის აღიარება ხდება მოგებაში, ან ზარალში.

სესხებისა და ავანსების ჩამოწერა

როცა სესხი ჩამოიწერება შიდა პოლიტიკის მიხედვით, ის ჩამოიწერება სესხზე შესაძლო დანაკარგებისთვის გამოყოფილი შესაბამისი რეზერვის ხარჯზე. ასეთი სესხები ჩამოიწერება მას შემდეგ, რაც შესრულდება ყველა აუცილებელი პროცედურა და განისაზღვრება დანაკარგის ოდენობა. უკვე ჩამოწერილი თანხების შედგომი ამოღება ამცირებს სესხზე შესაძლო დანაკარგისთვის გამოყოფილი რეზერვის ოდენობას მოგებაში, ან ზარალში.

რესტრუქტურული სესხები

რესტრუქტურული სესხები, რომლებიც ინდივიდუალურად მნიშვნელოვნად ითვლება ცალ-ცალკე რეზერვდება. დანაკარგის ოდენობა ფასდება, როგორც განსხვავება რესტრუქტურული სესხის საბალანსო ღირებულებასა და სესხის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული სამომავლოდ პროგნოზირებული ფულადი ნაკადების დღევანდელ ღირებულებას შორის (სპეციფიური გაუფასურება). ინდივიდუალური მნიშვნელობის არმქონე რესტრუქტურული სესხების გაუფასურება ჯამურად ფასდება.

ამოღებული უზრუნველყოფა

ამოღებული უზრუნველყოფა წარმოადგენს ბანკის მიერ ვადაგადაცილებული სესხების ამოსაღებად მოპოვებულ ფინანსურ და არაფინანსურ აქტივს. ეს აქტივები თავდაპირველად შექმნილას აღიარებულია სამართლიანი ღირებულებით და შედის “სხვა აქტივების” მუხლში, როგორც შენობები და აღჭურვილობა, სხვა ფინანსურ აქტივები, ან ინვენტარი იმისდა მიხედვით, თუ რა ტიპის აქტივია და რა მიზნით ამოიღო ის ბანკმა. ხოლო შემდეგ ხელახლა შეფასდება და ბუღალტრულად გატარდება მოცემული კატეგორიის აქტივებისათვის გათვალისწინებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიხედვით.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო მეთოდების შეჯამება (გაგრძელება)

გასაყიდად ხელმისაწვდომის კატეგორიაში გასული აქტივების გაუფასურება

ბანკი ყოველი საბალანსო უწყისის თარიღისთვის აფასებს, არსებობს თუ არა ფინანსური აქტივის გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება. იმის გასარკვევად, არის თუ არა გასაყიდად ხელმისაწვდომი ფინანსური აქტივი გაუფასურებული, გამოიყენება შემდეგი კრიტერიუმები:

- მსესხებლის გადახდისუნარიანობის გაუარესება, ან მისი მხრიდან უარი, რომ შეასრულოს ვალდებულება
- პოლიტიკური ვითარება, რომელმაც შეიძლება მსესხებლის კრედიტუნარიანობაზე მნიშვნელოვნად იმოქმედოს
- სხვა მოვლენები, რომლებიც ნაკლებად სავარაუდოდ ხდის საბალანსო ღირებულების ამოღებას

საკუთარ კაპიტალში ინვესტიციების შემთხვევაში, რომლებიც გასაყიდად ხელმისაწვდომის კატეგორიას მიეკუთვნება, აქტივების გაუფასურების დასადგენად მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული დაიკლო თუ არა ფასიანი ქაღალდის სამართლიანმა ღირებულებამ მნიშვნელოვნად ან ხანგრძლივად და შეადგინა თუ არა მის ხარჯზე ნაკლები ოდენობა. თუ რომელიმე ეს ნიშანი არსებობს, ჯამური დანაკარგი – რომელიც განისაზღვრება, როგორც განსხვავება შესყიდვის ფასსა და მიმდინარე სამართლიან ღირებულებას შორის, გამოკლებული ყოველგვარი გაუფასურებით გამოწვეული დანაკარგი ფინანსურ აქტივზე, რომელიც თავდაპირველად აღიარებული იყო მოგებაში, ან ზარალში - ჩამოიწერება მთლიანი მოგებიდან და აისახება მოგებაში, ან ზარალში.

მოგებაში, ან ზარალში აღიარებული გაუფასურებით გამოწვეული დანაკარგი წილობრივ ინსტრუმენტზე მომავალში აღარ აღდგება მოგების ან ზარალის საფუძველზე. თუ მომდევნო პერიოდში გასაყიდად ხელმისაწვდომის კატეგორიაში შეტანილი სავალო ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება გაიზრდება და ეს ზრდა ობიექტურად იქნება დაკავშირებული მოგებაში, ან ზარალში გაუფასურებით გამოწვეული დანაკარგების აღიარების შემდეგ მომხდარ მოვლენასთან, გაუფასურებით გამოწვეული დანაკარგი აღდგება მოგებაში, ან ზარალში.

ბანკი ინვესტიციებს ძირითადად ასორციელებს სახელმწიფო ფასიან ქაღალდებში ფიქსირებული, ან ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთებით. ამ ინვესტიციების გაუფასურების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ობიექტური მტკიცებულება არსებობს იმისა, რომ სახელმწიფოს არ შეუძლია, ან უარს ამბობს ამ ვალდებულებების შესრულებაზე.

არამატერიალური აქტივები

შეძენილი კომპიუტერული პროგრამების ლიცენზიების კაპიტალიზაცია ხდება ამ კონკრეტული სოფტვერის შეძენის და მოქმედებაში მოყვანისთვის გაწეული ხარჯების მიხედვით. ამ ხარჯების ამორტიზაცია ხდება მოსალოდნელი საქსპლუატაციო პერიოდის საფუძველზე. სოფტვერის ექსპლუატაციის მაქსიმალური ვადა ხუთი წელია. განსაკუთრებულ შემთხვევებში, თუ ლიცენზიებს გააჩნიათ პროგრამული გარანტია, ექსპლუატაციის ვადა შვიდ წელს შეადგენს.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო მეთოდების შეჯამება (გაგრძელება)

ქონება, მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა

მიწა და შენობა-ნაგებობები ძირითადად გულისხმობს ფილიალებს და ოფისებს. ყველა ქონება, მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა მოცემულია ისტორიულ ღირებულებას გამოკლებული დარიცხული ცვეთა და გაუფასურებით გამოწვეული დანაკარგები. ისტორიული ღირებულება მოიცავს დანახარჯებს, რაც უშუალოდ უკავშირდება ამ აქტივის შექმნას. აქტივის შემადგენელი ნაწილების ცალკე აღიარება ხდება მაშინ, თუ მათ სხვადასხვაგვარი გამოსადგობის პერიოდი აქვთ და სხვადასხვა ფორმით მოაქვთ სარგებელი საწარმოსთვის.

შემდგომი ხარჯები ან შედის აქტივის საბალანსო ღირებულებაში, ან აღიარებულია, როგორც ცალკე აქტივი მხოლოდ მაშინ, როდესაც არსებობს იმის ალბათობა, რომ ბანკი მომავალში მიიღებს ამ აქტივთან დაკავშირებულ ეკონომიკურ სარგებელს და ამ აქტივის ღირებულების შეფასება საიმედოდ ზუსტია. ყველა სხვა შეკეთების/გამართვის და მოვლის ხარჯები აისახება იმ ფინანსური პერიოდის მოგებაში, ან ზარალში, როცა ეს ხარჯები გაიწია.

მიწა ცვეთას არ ექვემდებარება. სხვა აქტივების ცვეთა გამოითვლება ცვეთის თანაბრად დარიცხვის მეთოდით, რითაც მათი ღირებულება ნაწილდება შემდეგი წლიური განაკვეთით, ნარჩენ ღირებულებამდე:

- შენობა-ნაგებობები და სხვა უძრავი ქონება	2%
- საოფისე და კომპიუტერული აღჭურვილობა	20%- 25%
- სხვა	20%

აქტივების ნარჩენი საბალანსო ღირებულება და ექსპლუატაციის პერიოდი გადაისინჯება, საჭიროებისამებრ დაკორექტირდება ყოველი ანგარიშგების თარიღის მდგომარეობით.

ცვეთას დაქვემდებარებული აქტივების და მიწის ღირებულების გაუფასურება მოწმდება, როდესაც მოვლენები ან ცვლილებები გარემოებებში მიანიშნებს იმაზე, რომ საბალანსო ღირებულება შეიძლება არ იყოს აღდგენითი. აქტივის საბალანსო ღირებულება დაუყოვნებლივ დაიყვანება აღდგენით ოდენობამდე, თუ აქტივის საბალანსო ღირებულება აჭარბებს მის პროგნოზირებულ აღდგენით ღირებულებას. აღდგენითი ღირებულება აქტივის გაყიდვის ხარჯების გამოკეთების შემდგომ სამართლიან ღირებულებასა და ექსპლუატაციის ღირებულებას შორის უფრო მაღალი ღირებულებაა.

გასხვისების შედეგად მიღებული მოგება და ზარალი განისაზღვრება შემოსავლების საბალანსო ღირებულებით შედარებით. ისინი აისახება მოგებაში, ან ზარალში.

ბანკი არ ფლობს საინვესტიციო საკუთრებას.

არაფინანსური აქტივების გაუფასურება

ექსპლუატაციის განუსაზღვრელი ვადის მქონე აქტივები არ ცვდება გეგმიურად, მაგრამ ყოველწლიურად მოწმდება, გაუფასურდა თუ არა.

ცვეთას დაქვემდებარებული აქტივები მოწმდება გაუფასურების ნიშნების აღმოსაჩენად, როცა მოვლენები, ან ცვლილებები გარემოებებში მიანიშნებს იმაზე, რომ საბალანსო ღირებულება შეიძლება არ იყოს აღდგენითი. გაუფასურებით გამოწვეული დანაკარგის

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო მეთოდების შეჯამება (გაგრძელება)

აღიარება ხდება იმ თანხაზე, რომლითაც აქტივის საბალანსო ღირებულება აჭარბებს მის აღდგენით ღირებულებას. გაუფასურების შეფასების მიზნით აქტივები იყოფა ისეთ უმცირეს ჯგუფებად, რომლებზეც არსებობს ბუღალტრულად ცალ-ცალკე აღრიცხვადი ნაღდი ფულის ნაკადები (ფულადი სახსრების გენერირებადი ერთეულები).

არაფინანსური აქტივები “გუდვილის” გამოკლებით, რომლებიც გაუფასურდა, განიხილება გაუფასურების შესაძლო აღდგენისთვის ყოველ ანგარიშგების დღეს.

მოგების გადასახადი

მიმდინარე მოგების გადასახადი

მიღებულ მოგებაზე გადასახდელი მოგების გადასახადი გამოითვლება ქვეყნის იურისდიქციის მოქმედი საგადასახადო კანონის მიხედვით და აისახება, როგორც იმ პერიოდის ხარჯი, რომელშიც წარმოიშვა ეს მოგება.

გადავადებული მოგების გადასახადი

გადავადებული მოგების გადასახადი მთლიანად არის მოცემული საბალანსო უწყისის ვალდებულების მეთოდის გამოყენებით, აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო ბაზებსა და ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებში მათ საბალანსო ღირებულებებს შორის დროებით განსხვავებებზე. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები განისაზღვრება საგადასახადო განაკვეთებით (და კანონებით), რომლებიც ძალაშია საბალანსო უწყისის თარიღის მდგომარეობით და რომლებიც მომავალში გამოიყენება გადავადებული მოგების გადასახადის აქტივის რეალიზების, ან გადავადებული მოგების გადასახადის ვალდებულების შესრულებისას. დროებითი განსხვავებები ძირითადად წარმოიშობა ქონების, მანქანა-დანადგარების და აღჭურვილობის ცვეთისგან, გარკვეული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულების, მათ შორის, წარმოებული კონტრაქტების გადაფასებისგან, და საგადასახადო ზარალის მომავალ პერიოდზე გადატანისგან. მიუხედავად ამისა, გადავადებული მოგების გადასახადის აღრიცხვა არ ხდება, თუ ის წარმოიშობა ტრანზაქციის აქტივის, ან ვალდებულების თავდაპირველი აღიარების შედეგად, გარდა ბიზნესის გაერთიანების შემთხვევისა, რომელიც, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით, ტრანზაქციის დროისათვის გავლენას არ ახდენს არც საანგარიშგებო პერიოდის მოგებაზე (დაბეგვრამდელი) და არც დაბეგვრად მოგებაზე, ან ზარალზე.

შემდეგ პერიოდზე გადასატანი მოგების გადასახადით დაბეგვრით გამოწვეული ზარალი ჩაითვლება გადავადებულ საგადასახადო აქტივად, როცა სავარაუდოდ ხელმისაწვდომი იქნება მომავალი დაბეგვრადი მოგება, რომელზეც შეიძლება ამ ზარალის გამოყენება.

გადავადებული საგადასახადო აქტივების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც სავარაუდოდ ხელმისაწვდომი იქნება მომავალი დაბეგვრადი მოგება, რომელზეც შეიძლება დროებითი განსხვავებების გამოყენება.

გასაყიდად ხელმისაწვდომი ინვესტიციების სამართლიანი ღირებულებით გადაფასებასთან დაკავშირებული გადავადებული გადასახადი, რომელიც პირდაპირ სხვა მთლიან მოგებაში აისახება (დებეტირდება), ასევე ჩაითვლება სხვა მთლიანი მოგების საკრედიტო, ან სადებეტო ანგარიშზე და ამის შემდეგ ხდება მისი შეტანა მოგებაში, ან ზარალში

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო მეთოდების შეჯამება (გაგრძელება)

გადავადებულ მოგებასთან, ან ზარალთან ერთად. საინფორმაციო მიზნებისთვის, ფინანსური ინფორმაცია მოცემულია რიცხვებში გადასახადის გამოკლებამდე.

ბანკს მუდმივად აქვს საგადასახადო განსხვავებები იმის გამო, რომ ზოგი ხარჯი დასაბეგრი მოგებიდან არ გამოიქვითება (იბეგრება), ხოლო ზოგიერთი ტიპის მოგებაზე გადასახადი არ ვრცელდება. გადავადებული გადასახადები ასახავს აქტივებისა და ვალდებულებების ფინანსური ანგარიშგების მიზნით განსაზღვრულ საბალანსო ღირებულებებსა და საგადასახადო მიზნით გამოყენებულ თანხებს შორის დროებითი განსხვავებების წმინდა საგადასახადო შედეგს.

ვალდებულებები ბანკებისა და კლიენტების მიმართ და სხვა ნასესხები თანხები

ვალდებულებები ბანკებისა და კლიენტებისადმი და სხვა ნასესხები თანხები თავდაპირველად აღიარებულია სამართლიან ღირებულებად, რომლიდანაც გამოკლებულია ტრანზაქციაზე გაწეული ხარჯები. ნასესხები თანხები შემდეგ მოცემულია ამორტიზირებული ღირებულებით; ნებისმიერი განსხვავება შემოსავლებს (გამოკლებული ტრანზაქციის ხარჯები) და გამოსასყიდ ღირებულებას შორის აღიარებულია მოგებაში, ან ზარალში სესხების ვადაზე/პერიოდზე, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

ყველა ფინანსური ვალდებულების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი ამოიწურება, ანუ როდესაც ვალდებულება შესრულდება, გაუქმდება, ან მას ვადა გაუვა.

რეზერვები გარასაბალანსო მუხლებისთვის

რეზერვების აღიარება ხდება, თუ

- ამჟამად არსებობს წარსული მოვლენებით განპირობებული სამართლებრივი, ან კონსტრუქციული ვალდებულება;
- დიდი ალბათობაა იმისა, რომ სახსრების გადინება გახდება საჭირო ვალდებულების შესასრულებლად;
- თანხის საიმედო სიზუსტით განსაზღვრა არის შესაძლებელი.

თუ არსებობს რამდენიმე მსგავსი ვალდებულება, იმის ალბათობა, რომ მის შესასრულებლად საჭირო გახდება სახსრების გადინება, განისაზღვრება ვალდებულებების მთლიანი ჯგუფის განხილვით.

რეზერვები, რომელთათვისაც სახსრების გადინების დრო ცნობილია, ფასდება დანახარჯების დღევანდელი ღირებულებით, თუ გადინება მომდევნო ერთი წლის განმავლობაში არ მოხდება. ვალდებულების დღევანდელი ღირებულების ზრდა დროის გასვლის გამო აისახება, როგორც საპროცენტო ხარჯი.

პირობითი ვალდებულებები, რომლებიც ძირითადად შედგება კლიენტების მიერ გაცემული გარკვეული გარანტიებისგან და აკრედიტივებისგან, არის წარსულში მომხდარი მოვლენებისგან წარმოშობილი შესაძლო ვალდებულებები. რადგანაც მათი მოხდენა-არმოხდენა დამოკიდებულია გარკვეულ მოვლენებზე მომავალში, რომლებიც ბანკის კონტროლს სრულად არ ექვემდებარება, მათი აღიარება ფინანსურ ანგარიშებში არ ხდება, არამედ აისახება გარე ბალანსში თუ ამ ვალდებულებების შესრულების ალბათობა ძალიან შორეული არაა.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო მეთოდების შეჯამება (გაგრძელება)

ფინანსური გარანტიის კონტრაქტები

ფინანსური გარანტიის კონტრაქტები არის ისეთ ხელშეკრულება, რომლის მიხედვითაც გარანტიის გამცემმა გარანტიის მფლობელს უნდა გადაუხადოს გარკვეული თანხა, რომ აუნაზღაუროს ზარალი, რომელიც მან განიცადა რომელიმე დებიტორის მიერ სავალს ინსტრუმენტის პირობების თანახმად დროულად გადახდის ვალდებულების ვერშესრულების გამო. ასეთი ფინანსური გარანტიები გაიცემა ბანკებზე, ფინანსურ ინსტიტუტებსა და სხვა დაწესებულებებზე კლიენტების სახელით სესხების, ოპერდრაფტებისა და სხვა საბანკო პროდუქტების უზრუნველსაყოფად.

ფინანსური გარანტიების აღიარება თავდაპირველად ხდება სამართლიანი ღირებულებით იმ თარიღით, რა დღესაც გაიცა გარანტია. პირველადი აღიარების შემდეგ, გარანტიით ნაკისრი ბანკის ვალდებულებები ფასდება თავდაპირველ შეფასებაზე უფრო მაღალ ფასად, რომლიდანაც იქვითება დარიცხული ცვეთა, რათა მოგებაში, ან ზარალში მოხდეს საგარანტიო პერიოდში თანაბარზომიერად მიღებული საკომისიო შემოსავლის აღიარება და საბალანსო უწყისის თარიღის მდგომარეობით წარმოშობილი ნებისმიერი ფინანსური ვალდებულების შესასრულებლად საჭირო დანახარჯის მაქსიმალური სიზუსტით პროგნოზირება. ეს პროგნოზები განისაზღვრება მენეჯმენტის გადაწყვეტილებით, რომლებიც ეყრდნობა ანალოგიური ტრანზაქციებიდან მიღებულ გამოცდილებასა და წარსულში განცდილი დანაკარგების სტატისტიკას.

გარანტიებთან დაკავშირებულ ვალდებულებებში ნებისმიერი ზრდა ჩაითვლება მოგებაში, ან ზარალში “სხვა საოპერაციო ხარჯების” სახელწოდებით.

სუბორდინირებული სესხი

სუბორდინირებული სესხი ძირითადად მოიცავს აქციონერებისადმი და სხვა საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებისადმი ვალდებულებებს, რომლებიც გაკოტრების, ან ლიკვიდაციის შემთხვევაში მხოლოდ მაშინ დაიფარება, როცა ჯერ ყველა არასუბორდინირებული კრედიტორი დაკმაყოფილდება. ნაადრევად გადახდის ვალდებულება არ არსებობს.

შესყიდვის ღირებულებით თავდაპირველი აღიარების შემდეგ სუბორდინირებული სესხის აღიარება ხდება ამორტიზირებული ღირებულებით. პრემიები და დისკონტები ჩაითვლება შესაბამისი პერიოდების მოგებაში, ან ზარალში “წმინდა საპროცენტო შემოსავლის” სახელწოდებით.

საკუთარი კაპიტალი

ჩვეულებრივ აქციებზე დივიდენდების აღიარება ხდება საკუთარ კაპიტალში იმ პერიოდში, როდესაც ისინი დამტკიცდა კომპანიის აქციონერების მიერ.

საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი

საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი ყველა პროცენტის მომტანი ფინანსური ინსტრუმენტის შემთხვევაში, გარდა მოგებისა და ზარალის საფუძველზე სამართლიან ღირებულებად შეფასებულ კატეგორიაში გასული ინსტრუმენტებისა, აისახება მოგებაში, ან ზარალში, როგორც “საპროცენტო შემოსავალი და “საპროცენტო ხარჯი” ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. საპროცენტო შემოსავლისა და ზარალის

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო მეთოდების შეჯამება (გაგრძელება)

აღიარება ხდება მოგებაში, ან ზარალში იმ საანგარიშგებო პერიოდზე, როცა ისინი წარმოიშვა.

როდესაც ფინანსური აქტივი, ან მსგავსი ფინანსური აქტივების ჯგუფი ჩამოიწერება გაუფასურებით გამოწვეული ზარალის გამო, საპროცენტო შემოსავლის აღიარება მოხდება იმ საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, რომლითაც მოხდა სამომავლო ფულადი ნაკადების დისკონტირება გაუფასურებით გამოწვეული ზარალის შეფასების მიზნით. ჩამოწერილ სესხებთან დაკავშირებით მიღებული გადახდების აღიარება არ ხდება წმინდა საპროცენტო შემოსავალში.

ნასესხები სახსრების ხარჯების კაპიტალიზაცია

ნასესხები სახსრების ხარჯები, რომლებიც უშუალოდ უკავშირდება ისეთი აქტივის შექმნას, დაშუქებას, ან წარმოებას, რომელიც არ არის გატარებული სამართლიანი ღირებულებით და აუცილებლად საჭიროებს დროის გარკვეულ პერიოდს დანიშნულებისამებრ მოხმარებისთვის მოსამზადებლად, იმ შემთხვევაში შედის ამ აქტივის ხარჯში, თუ კაპიტალიზაციის დაწყების თარიღი არის 2009 წლის 1 იანვარი, ან უფრო გვიანდელი თარიღი. სხვა დანახარჯები ნასესხებ სახსრებზე აისახება, როგორც ხარჯი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. ბანკი ნასესხებ სახსრებზე იმ დანახარჯების კაპიტალიზაციას ახდენს, რომელთა თავიდან არიდება შეუძლებელია, ბანკს რომ არ დაეხმარებინა კვალიფიციურ აქტივებში. კაპიტალიზაციის დაწყების თარიღად ითვლება ის დღე, როდესაც (ა) ბანკი გასწევს დანახარჯებს კვალიფიციურ აქტივზე; (ბ) გასწევს ხარჯებს ნასესხებ თანხებზე; და (გ) მიიღებს ზომებს, რომელიც საჭიროა აქტივის მოსამზადებლად დანიშნულებისამებრ მოსახმარებლად, ან გასაყიდად. კაპიტალიზაცია წყდება მაშინ, როდესაც კვალიფიციური აქტივის დანიშნულებისამებრ ექსპლუატაციისთვის, ან გასაყიდად განხორციელებული ყველა საქმიანობა დასრულდება. პროცენტი, ან სხვა საინვესტიციო მოგება არ გამოიქვითება კაპიტალიზაციისათვის ხელმისაწვდომი ნასესხები სახსრების ხარჯების თანხის მისაღებად, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ბანკი მიიღებს სპეციფიურ ნასესხებ სახსრებს კვალიფიციური აქტივის შექმნის მიზნით, და გააჩნია საინვესტიციო მოგება ასეთი სპეციფიური სესხებით მიღებული ფულადი სახსრების დროებითი დაბანდებიდან.

საკომისიო შემოსავალი და ხარჯები

საკომისიო შემოსავლისა და ხარჯების აღიარება ხდება აღრიცხვის დარიცხვის მეთოდით, როდესაც გაიწევა მომსახურება.

ნასესხო ვალდებულების საკომისიო იმ სესხებზე, რომლებიც სავარაუდოდ ჩამოიწერება გადავადებულია (დაკავშირებულ პირდაპირ ხარჯებთან ერთად) და აღიარებულია, როგორც სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის დაკორექტირება. ბანკთა ჯგუფის მიერ გაცემული სესხების საკომისიო ჩაითვლება შემოსავლად მაშინ, როდესაც გაერთიანების დასრულების შემდეგ ბანკი არ შეინარჩუნებს ნასესხო პორტფელის ნაწილს თავისთვის, ან შეინარჩუნებს იმავე ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთად, როგორითაც სხვა მონაწილეები.

4. ღაშვებაპი და პრობნოზაპი

ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებასა და ფინანსურ შედეგზე გავლენას ახდენს სააღრიცხვო პოლიტიკები, დაშვებები, პროგნოზები და მენეჯმენტის გადაწყვეტილება, რაც აუცილებლად უნდა გაკეთდეს ფინანსური უწყისების მომზადების პროცესში.

ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებით სავალდებულო ყველა დაშვება და პროგნოზი წარმოადგენს მოქმედი სტანდარტის შესაბამისად მაქსიმალური სიზუსტით გაკეთებულ შეფასებას. პროგნოზები და გადაწყვეტილებები ფასდება უწყვეტად და ეყრდნობა წარსულ გამოცდილებას და სხვა ფაქტორებს, მათ შორის მოლოდინს სამომავლო მოვლენებთან დაკავშირებით და ითვლება მიზანშეწონილად მოცემულ პირობებში.

საბუღალტრო პოლიტიკა და მენეჯმენტის გადაწყვეტილება გარკვეულ მუხლებზე განსაკუთრებით კრიტიკული მნიშვნელობისაა ბანკის შედეგებისათვის და ფინანსური მდგომარეობისთვის, მათი რაოდენობრივად მნიშვნელოვანი მოცულობის გამო. ეს ეხება სესხებზე შესაძლო დანაკარგებისთვის შექმნილ რეზერვებსაც. რეალური დანაკარგების 10%-იანი ზრდა ან კლება მთლიან პროგნოზირებულ ზარალთან შედარებით განაპირობებს სესხების გაუფასურებით გამოწვეული 1 125 000 ლარის (2009 წ: 1 122 000 ლარი) ზარალის გაზრდას ან შემცირებას, შესაბამისად. გაუფასურებით გამოწვეული დანაკარგები ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი სესხების შემთხვევაში ეყრდნობა ინდივიდუალური სესხების დისკონტირებულ სამომავლო ფულად ნაკადებს, ვალდებულებების დაფარებისა და სესხების უზრუნველსაყოფად ჩადებული ნებისმიერი ქონების რეალიზაციის გათვალისწინებით. რეალური დანაკარგების 10%-იანი ზრდა ან კლება, ინდივიდუალურად შეფასებულ მნიშვნელოვან სესხებზე სამომავლოდ პროგნოზირებულ დისკონტირებულ ფულად ნაკადებთან შედარებით, რომელიც შეიძლება წარმოიშვას ფულადი ნაკადების თანხებსა და დროში განსხვავებების გამო, განაპირობებს სესხების გაუფასურებით გამოწვეული 536 000 ლარის (2009 წ: 440 000 ლარი) ოდენობის ზარალის გაზრდას ან შემცირებას, შესაბამისად.

ამ ფინანსური ანგარიშების მოსამზადებლად გამოყენებული ძირითადი სააღრიცხვო მეთოდები მოცემულია ზემოთ. ეს მეთოდები მუდმივად გამოიყენებოდა ყველა წარმოდგენილ წალიწაღზე, თუ საგანგებოდ სხვა რამ არ იყო მითითებული. ბანკის ფისკალური წელი კალენდარული წელიწადია.

საქმიანობის უწყვეტობის პრინციპი. მენეჯმენტმა წინამდებარე ფინანსური უწყისები მოამზადა საქმიანობის უწყვეტობის პრინციპის საფუძველზე. გადაწყვეტილების მიღებისას მენეჯმენტმა გაითვალისწინა ბანკის ფინანსური პოზიცია, ამჟამინდელი მიზნები, საქმიანობის მომგებიანობა და წვდომა ფინანსურ რესურსებზე და გაანალიზა ცოტა ხნის წინ მომხდარი ფინანსური კრიზისის შესაძლო შედეგები ბანკის სამომავლო საქმიანობაზე. კერძოდ, მენეჯმენტმა გაითვალისწინა 12 თვემდე ვადიანობის მიხედვით ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული კუმულატიური უარყოფითი ლიკვიდურობის დეფიციტის არსებობა (იხ. შენიშვნა 26) და დაასკვნა, რომ მოსალოდნელი ლიკვიდურობის დეფიციტის პროგნოზის მიხედვით ბანკს არ ემუქრება მოკლევადიანი ლიკვიდური სახსრების დეფიციტი.

5. ცვლილებები საბუღალტრო აღრიცხვის სისტემაში

2010 წლის იანვრიდან ძალაში შევიდა ზოგიერთი ახალი სტანდარტი და განმარტება, რომლებიც ბანკმა უნდა დააკმაყოფილოს.

IFRIC 17, არაფულადი აქტივების განაწილება მფლობელებისთვის (ძალაშია წლიურ პერიოდებზე 2009 წლის 1 ივლისიდან). ინტერპრეტაცია განმარტავს, როდის და როგორ უნდა მოხდეს მფლობელებზე არაფულადი აქტივების დივიდენდებზე განაწილების აღიარება. კომპანიამ უნდა შეაფასოს მფლობელებზე არაფულადი აქტივების დივიდენდებზე განაწილების ვალდებულება გასანაწილებელი აქტივების სამართლიანი ღირებულებით. განაწილებული არაფულადი აქტივების გასხვისებიდან მიღებული მოგების, ან ზარალის აღიარება უნდა მოხდეს იმ წლის მოგებაში, ან ზარალში, როდესაც კომპანია გადასახდელ დივიდენდს გადაიხდის. IFRIC 17-ს გავლენა არ მოუხდენია ფინანსური ანგარიშების შედგენაზე.

IFRIC 18, კლიენტებისგან აქტივების გადმოცემა (ძალაშია წლიურ პერიოდებზე 2009 წლის 1 ივლისიდან). ინტერპრეტაცია განმარტავს კლიენტებისგან აქტივების გადმოცემის ანგარიშგებას, კერძოდ, იმ პირობებს, რომლებიც აკმაყოფილებს აქტივის განმარტებას; აქტივის აღიარებას და მისი ღირებულების განსაზღვრას თავდაპირველი აღიარებისას; ცალ-ცალკე შეფასებადი მომსახურებების იდენტიფიკაცია (ერთი, ან მეტი მომსახურება გადმოცემული აქტივის სანაცვლოდ); შემოსავლის აღიარება და კლიენტებისგან ნაღდი ფულის გადმოცემის ანგარიშგება. IFRIC 18-ს გავლენა არ მოუხდენია ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

IAS 27, კონსოლიდირებული და ცალკე მომზადებული ფინანსური ანგარიშები (ცვლილება შევიდა 2008 წლის იანვარში; ძალაშია წლიურ პერიოდებზე 2009 წლის პირველი ივლისიდან). შეცვლილი IAS 27-ის თანახმად კომპანიას მოეთხოვება, მთლიანი საერთო მოგება მიაწეროს “დედობილი” კომპანიის მფლობელებს და აქციათა არასაკონტროლო პაკეტს (ზემოთ “არასაკონტროლო პაკეტი”), მაშინაც კი თუკი ეს გამოიწვევს არასაკონტროლო პაკეტის დეფიციტურ ბალანსს (წინა სტანდარტის მოთხოვნის თანახმად, ნორმალურზე მეტი ზარალი უმრავლეს შემთხვევაში ნაწილდებოდა “დედობილი” კომპანიის მფლობელებზე). შეცვლილი სტანდარტის მიხედვით სუბსიდიარში “დედობილი” კომპანიის აქციათა პაკეტში ცვლილებები, რომლებიც არ განაპირობებს კონტროლის დაკარგვას, უნდა აღირიცხოს, როგორც კაპიტალზე ტრანზაქციები. იგი ასევე აკონკრეტებს, როგორ უნდა შეაფასოს კომპანიამ სუბსიდიარზე კონტროლის დაკარგვით გამოწვეული ზარალი, ან მოგება. კონტროლის დაკარგვის დღეს, ყოფილ სუბსიდიარში ჩადებული ინვესტიცია უნდა შეფასდეს სამართლიანი ღირებულებით. IAS 27-ში შეტანილ ცვლილებას გავლენა არ მოუხდენია წინამდებარე ფინანსურ უწყისებზე, რადგანაც ბანკის კაპიტალის სტრუქტურაში აქციათა არასაკონტროლო პაკეტი არ არსებობს.

საერთაშორისო ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტები IFRS 3, ბიზნესგაერთიანება (შეიცვალა 2008 წლის იანვარს; ვრცელდება იმ ბიზნესგაერთიანებებზე, რომლებსთვისაც შექმნის დღედ ითვლება 2009 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული პირველი წლიური ანგარიშგების პერიოდის საწყისი ან მისი შემდგომი თარიღი). შეცვლილი IFRS 3 კომპანიებს არასაკონტროლო პაკეტის წინა IFRS 3 მეთოდის მიხედვით (შემქმნი კომპანიის იდენტიფიცირებადი წმინდა აქტივების პროპორციული წილი) ან სამართლიანი ღირებულებით შეფასების საშუალებას აძლევს. შეცვლილი IFRS 3 უფრო დეტალურ ინსტრუქციას იძლევა ბიზნესგაერთიანებებთან მიმართებაში შესყიდვის მეთოდის

5. ცვლილებები საბუღალტრო აღრიცხვის სისტემაში

გამოყენების შესახებ. ამოღებულ იქნა თითოეულ ეტაპზე თითოეული აქტივისა და ვალდებულების სამართლიანი ღირებულებით შეფასების მოთხოვნა ეტაპობრივი შესყიდვის შემთხვევაში, გუდვილის წილის გამოთვლის მიზნით. ამის ნაცვლად, ეტაპობრივად განხორციელებული ბიზნესგაერთიანების შემთხვევაში, შემქმნმა უნდა გადააფასოს შექმნილ კომპანიაში საკუთარი სააქციო წილი მისი შექმნის დღისთვის არსებული სამართლიანი ღირებულებით და უნდა აღიაროს შედეგად მიღებული მოგება ან ზარალი (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) წლის მოგება-ზარალის უწყისში. შექმნასთან დაკავშირებული ხარჯები ბიზნესგაერთიანებისგან განცალკევებით აღირიცხება და, აქედან გამომდინარე, აღიარებული იქნება როგორც ხარჯი და არ შევა გუდვილში. შემქმნი ვალდებულია შექმნის დღეს აღიაროს ვალდებულება ნებისმიერი პირობითი შესყიდვის განხილვისას. ამ ვალდებულების ღირებულებაში ცვლილებების აღიარება შექმნის დღის შემდეგ IFRS სხვა სტანდარტების მიხედვით ხდება, შესაბამისად, და არა გუდვილის დაკორექტირებით. შეცვლილი IFRS 3 იმ ბიზნესგაერთიანებებს ეხება, რომლებიც მხოლოდ ერთობლივ კომპანიებსა და ხელშეკრულების საფუძველზე მიღწეულ ბიზნესგაერთიანებებს მოიცავს. შეცვლილ IFRS 3-ს არსებითი გავლენა არ მოუხდენია წინამდებარე ფინანსურ უწყისებზე.

ჯგუფის ფულადი საგადახდო ტრანზაქციები აქციების საფუძველზე – ცვლილებები IFRS 2-ში, გადახდა აქციების საფუძველზე (მოქმედი ყოველწლიური პერიოდებისთვის, რომელიც 2010 წლის 1 იანვარს ან 1 იანვრის შემდგომ იწყება). ცვლილებები კონსოლიდირებულ და ცალკეულ ფინანსურ ანგარიშებში აქციებზე დაფუძნებული გადახდების კლასიფიკაციის განსაზღვრის მკაფიო საფუძველს იძლევა. ცვლილებები სტანდარტში აერთიანებს IFRIC 8 და IFRIC 11 ინსტრუქციებს, რაც ამოღებულ იქნა. ცვლილებები განაგრძობს IFRIC 11-ში მოცემულ ინსტრუქციას იმ გეგმების შესახებ, რომლებიც წინა ინტერპრეტაციაში არ განიხილებოდა. ცვლილებები ასევე განმარტავს სტანდარტის დანართში ჩამოყალიბებულ პირობებს. ცვლილებას არსებითი გავლენა არ მოუხდენია ამ ფინანსურ უწყისებზე.

ჰეჯირებული მუხლები – ცვლილება სბს 39-ში, ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება (აქვს უკუძალა 2009 წლის 1 ივლისს ან 1 ივლისის შემდგომ დაწყებულ წლიურ პერიოდებზე). ცვლილება განმარტავს, როგორ უნდა გამოიყენებოდეს კონკრეტულ სიტუაციებში ის პრინციპები, რომლებიც განსაზღვრავს, ექვემდებარება თუ არა ჰეჯირებული რისკი ან ფულადი ნაკადების ნაწილი აღიარებას. ცვლილებას არსებითი გავლენა არ მოუხდენია ამ ფინანსურ უწყისებზე.

IFRS 1, საერთაშორისო ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტების პირველადი მიღება (2008 წლის დეკემბერში მიღებული ცვლილების შედეგი, ვრცელდება IFRS-ის მიხედვით მომზადებულ პირველ ფინანსურ ანგარიშებზე 2009 წლის 1 ივლისს ან 1 ივლისის შემდგომ დაწყებული პერიოდებისთვის). შეცვლილი IFRS 1 ინარჩუნებს წინა ვერსიის არსს, მაგრამ გარკვეული სტრუქტურული ცვლილებებით, რაც მკითხველს მომავალი ცვლილებების გაგებას უადვილებს და მათზე უფრო უკეთესად მორგების საშუალებას აძლევს. ცვლილებას არსებითი გავლენა არ მოუხდენია ამ ფინანსურ უწყისებზე.

დამატებითი გამონაკლისები პირველადი მიღებისთვის - ცვლილებები IFRS -ში, IFRS-ის პირველადი მიღება (მოქმედებს წლიური პერიოდებისთვის, რომელიც 2010 წლის 1 იანვარს ან 1 იანვრის შემდგომ იწყება). ცვლილებები IFRS-ის უკუძალისგან ათავისუფლებს კომპანიებს, რომლებიც სრული ღირებულების მეთოდს გამოიყენებენ, ნავთობისა და გაზის აქტივების შემთხვევაში და ასევე ათავისუფლებს მიმდინარე საიჯარო ხელშეკრულებების მქონე კომპანიებს ამ კონტრაქტების კლასიფიკაციის

5. ცვლილებები საბუღალტრო აღრიცხვის სისტემაში

გადაფასებისგან IFRIC 4-ის სტანდარტის “მოიცავს თუ არა შეთანხმება იჯარას” მიხედვით, როცა ადგილობრივი სააღრიცხვო მოთხოვნების გამოყენებით იგივე შედეგი მიიღება. ამ ცვლილებებს არსებითი გავლენა არ მოუხდენია ამ ფინანსურ უწყისებზე.

საერთაშორისო ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტების ცვლილებები (გამოცემული 2009 წლის აპრილში; ცვლილებები IFRS 2, IAS 38, IFRIC 9 და IFRIC 16–ში მოქმედებს ყოველწლიური პერიოდებისთვის, რომელიც 2009 წლის 1 ივლისს ან 1 ივლისის შემდგომ იწყება; ცვლილებები IFRS 5, IFRS 8, IAS 1, IAS 7, IAS 17, IAS 36 და IAS 39–ში ყოველწლიური პერიოდებისთვის, რომელიც 2010 წლის 1 იანვარს ან 1 იანვრის შემდგომ იწყება). ცვლილებები მოიცავს მნიშვნელოვან ცვლილებებს და განმარტებებს შემდეგ სტანდარტებსა და ინტერპრეტაციებში: განმარტებას, რომ IFRS 2 არ არეგულირებს საერთო კონტოლს დაქვემდებარებული ბიზნესგაერთიანებების მონაწილეობას ტრანზაქციებში და ერთობლივი საქმიანობის წამოწყებაში; IFRS 5–ის მიხედვით ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნების და გასაყიდი აქტივების ან შეწყვეტილი ოპერაციების კატეგორიაში გასული არამიმდინარე აქტივების (ან სარეალიზაციო ჯგუფები) შესახებ სხვა სტანდარტების განმარტებას, რომელთა მიხედვითაც სავალდებულოა მთლიანი აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასების თითოეული სეგმენტისთვის ანგარიშგება IFRS 8–ის მიხედვით, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ასეთი ოდენობების ანგარიშგება რეგულარულად მიეწოდება გადაწყვეტილების მიმღებ მთავარ პირს; ცვლილებას სბს 1-ში კომპანიის საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტებით დაფარული გარკვეული ვალდებულებების გრძელვადიან ვალდებულებებად კლასიფიკაციის ნებართვის მიზნით; სბს 7-ის ცვლილებას იმ კუთხით, რომ საინვესტიციო საქმიანობად მხოლოდ ის დანახარჯები კლასიფიცირდებოდეს, რასაც შედეგად აღიარებული აქტივი მოყვება; გარკვეული გრძელვადიანი მიწის იჯარების ფინანსურ იჯარად კლასიფიკაციას IAS 17–ის მიხედვით, მაშინაც კი, როდესაც იჯარის ვადის დასასრულისთვის მიწის მფლობელობის უფლება არ გადაიცემა; განმარტებას სბს 36-ში, რომ ფულის წარმოქმნელი ერთეული არ უნდა აღემატებოდეს საოპერაციო სეგმენტს გაერთიანებამდე; სბს 38-ის დანართის ბიზნესგაერთიანების მიერ შექმნილი არამატერიალური აქტივების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრასთან დაკავშირებით; სბს 39-ში ცვლილება, რაც ითვალისწინებს (i) ამ სტანდარტის მოქმედების სფეროში ოპციონების კონტრაქტების შეტანას, რასაც შედეგად შესაძლოა ბიზნესგაერთიანება მოყვეს, (ii) ფულადი სახსრების მოძრაობის ჰეჯირების ინსტრუმენტებიდან მიღებული მოგებისა და ზარალის საკუთარი კაპიტალიდან წლის მოგებაში ან ზარალში რეკლასიფიკაციის ვადის განმარტებას და (iii) განცხადებას, რომ წინასწარი გადახდის ოპციონი მჭიდროდაა დაკავშირებული ძირითად ხელშეკრულებასთან, თუ მოქმედების პერიოდში მსესხებელი ანაზღაურებს კრედიტორის ეკონომიკურ ზარალს; IFRIC 9-ში ცვლილებას და იმის განსაზღვრას, რომ საერთო კონტროლის მქონე კომპანიების მიერ განხორციელებული ტრანზაქციების შედეგად მიღწეულ ხელშეკრულებებში ჩაშენებული წარმოებული ინსტრუმენტები და ერთობლივი საქმიანობის წამოწყება არ შედის მის მოქმედების სფეროში; და შეზღუდვის მოხსნა IFRIC 16-ში, რომლის მიხედვითაც ჰეჯირების ინსტრუმენტები არ უნდა ექვემდებარებოდეს უცხოურ ოპერაციას, რომელიც თავადაა ჰეჯირებული. გარდა ამისა, ის ცვლილებები, რომლებიც განმარტავს IFRS 5 –ის მიხედვით “გასაყიდად განკუთვნილის” კატეგორიას სუბსიდიარზე კონტროლის დაკარგვის შემთხვევაში, რაც შესულია 2008 წლის მაისში გამოქვეყნებულ “ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებში ყოველწლიური ცვლილებებში”, ვრცელდება 2009 წლის 1 ივლისს ან უფრო გვიანი თარიღით დაწყებულ წლიურ პერიოდებზე.

5. ცვლილებები საბუღალტრო აღრიცხვის სისტემაში

თუ საგანგებოდ სხვა რამ არაა აღნიშნული, ცვლილებებს და ინტერპრეტაციებს დიდი გავლენა არ მოუხდენია ბანკის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშებზე.

გამოქვეყნდა გარკვეული ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც სავალდებულოა ბანკის 2011 წლის 1 იანვარს ან უფრო გვიანდელი თარიღით დაწყებული, და შემდგომი წლიური სააღრიცხვო პერიოდებისათვის და რომლებიც ბანკს ადრე არ ჰქონია მიღებული.

უფლებების ემისიის კლასიფიკაცია - ცვლილება IAS 32-ში (გამოშვებული 2009 წლის 8 ოქტომბერს; ძალაშია წლიურ პერიოდებზე 2010 წლის 1 თებერვლიდან). ეს ცვლილება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების კატეგორიიდან გამორიცხავს გარკვეული უფლებების ემისიას, რომელზეც შემოსავალი დენომინირებულია უცხოურ ვალუტაში.

ცვლილებები სბს 24-ში, დაკავშირებული მხარის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება (გამოცემული 2009 წლის ნოემბერში, მოქმედებს წლიური პერიოდებისთვის, რომელიც 2011 წლის 1 იანვარს ან 1 იანვრის შემდგომ იწყება). სბს 24-ის გადახედვა 2009 წელს მოხდა (ა) დაკავშირებული მხარის განმარტების გამარტივების, მისი მნიშვნელობის უკეთ ახსნისა და შეუსაბამობების აღმოფხვრის და (ბ) სამთავრობო კომპანიების ინფორმაციის წარმოდგენისგან ნაწილობრივი გათავისუფლების გზით. ბანკი მიიჩნევს, რომ ცვლილებები არ იქონებს მნიშვნელოვან ზეგავლენას მის ფინანსურ ანგარიშებზე.

IFRIC 19, ფინანსური ვალდებულებების დაფარვა წილობრივი ინსტრუმენტებით (მოქმედებს წლიურ პერიოდებზე, რომლებიც 2010 წლის პირველ ივლისს, ან უფრო გვიან იწყება). ეს IFRIC სტანდარტი განმარტავს ბუღალტრული აღრიცხვის წესს იმ შემთხვევაში, როდესაც კომპანია აღებული სესხის პირობებს გადასინჯავს, და ვალდებულებას დაფარავს კრედიტორისთვის საკუთარი წილობრივი ფასიანი ქაღალდების ემისიით. მოგების ან ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში წილობრივი ფასიანი ქაღალდების სამართლიანი ღირებულებით სესხის საბალანსო ღირებულებასთან შედარებით. ბანკი მიიჩნევს, რომ IFRIC 19 არ იქონებს მნიშვნელოვან ზეგავლენას მის ფინანსურ ანგარიშებზე.

სავალდებულო მინიმალური ფინანსური სახსრების წინასწარ გადახდა - ცვლილება IFRIC 14-ში (მოქმედებს წლიურ პერიოდებზე, რომლებიც 2011 წლის პირველ იანვარს, ან უფრო გვიან იწყება). ამ ცვლილებას შეზღუდული გავლენა ექნება, რადგანაც იგი ეხება მხოლოდ ისეთ კომპანიებს, რომლებსაც მოეთხოვება მინიმალური ფულადი შენატანი განსაზღვრულ საპენსიო ფონდში. ამ ცვლილებით გასწორებულია IFRIC 14-ის წინააღმდეგობრივი მნიშვნელობა, რომელიც უკავშირდება საპენსიო ფონდში ნებაყოფლობით წინასწარ შენატანებს მაშინ, როცა არსებობს ფინანსური სახსრების გადახდის სავალდებულო მინიმუმი. ბანკი მიიჩნევს, რომ ამ ცვლილებებს არსებითი გავლენა არ ექნება მის ფინანსურ უწყისებზე.

პირველადი მიმღებების გამორიცხვა IFRS 7 -ის მიხედვით შედარებითი ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნიდან - ცვლილება IFRS 1-ში (მოქმედებს წლიურ პერიოდებზე, რომლებიც 2010 წლის პირველ ივლისს, ან უფრო გვიან იწყება. კომპანიებს, რომლებიც უკვე IFRS -ის მიხედვით ამზადებენ უწყისებს, გაეწიათ შედავათი და არ მოუწევთ შედარებითი ინფორმაციის წარმოდგენა ახალი უწყისებისთვის, რაც სავალდებულო იყო IFRS 7-ის 2009 წლის მარტის ცვლილების მიხედვით: “*ფინანსური ინსტრუმენტები: ინფორმაციის გამჟღავნება*”. IFRS 1-ში შეტანილი ეს ცვლილება პირველად მიმღებებზე ავრცელებს აქტივების გადაცემის იმავე პირობებს, რაც IFRS 7-შია შესული. ბანკი მიიჩნევს, რომ ამ ცვლილებებს არსებითი გავლენა არ ექნება მის ფინანსურ უწყისებზე.

5. ცვლილებები საბუღალტრო აღრიცხვის სისტემაში

IFRS 9, ფინანსური ინსტრუმენტები ნაწილი 1: კლასიფიკაცია და შეფასება. IFRS 9 გამოიცა 2009 წლის ნოემბერში და ჩაანაცვლა სბს 39-ის ის ნაწილები, რომლებიც ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციასა და შეფასებასთან იყო დაკავშირებული. IFRS 9-ში შემდეგ ისევ შევიდა ცვლილება 2010 წლის ოქტომბერში ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაციისა და შეფასების თაობაზე. სტანდარტის ძირითადი პირობებია:

- ფინანსური აქტივები შეფასების ორი კატეგორიის მიხედვით უნდა იყოფოდეს: შემდგომ სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული და შემდგომ ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული. გადაწყვეტილება თავდაპირველი აღიარებისას უნდა მიიღებოდეს. კლასიფიკაცია დამოკიდებულია კომპანიის ფინანსური ინსტრუმენტების მართვის ბიზნეს მოდელსა და ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო ფულადი სახსრების მოძრაობის მახვენებლებზე.
- ინსტრუმენტის შემდგომი შეფასება ხდება ამორტიზირებული ღირებულებით მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ეს სავალო ინსტრუმენტია და (i) კომპანიის ბიზნეს მოდელის მიზანს აქტივის ფლობა წარმოადგენს სახელშეკრულებო ფულადი სახსრების მოძრაობების ამოღების მიზნით, და (ii) აქტივის სახელშეკრულებო ფულადი სახსრების მოძრაობები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს წარმოადგენს (ანუ, მას აქვს მხოლოდ “სესხის ძირითადი მახასიათებლები”). ყველა სხვა სავალო ინსტრუმენტი სამართლიანი ღირებულებით ფასდება მოგება ზარალის მიხედვით.
- ყველა წილობრივი ინსტრუმენტის შემდგომი შეფასება სამართლიანი ღირებულებით უნდა მოხდეს. სავალოდ განკუთვნილი წილობრივი ინსტრუმენტი სამართლიანი ღირებულებით ფასდება მოგება ზარალის მიხედვით. საკუთარ კაპიტალში ინვესტიციების ყველა დანარჩენ შემთხვევაში თავდაპირველი აღიარებისას შესაძლებელია განხორციელდეს შეუცვლადი არჩევა, არარეალიზებული და რეალიზებული სამართლიანი ღირებულების მოგებისა და ზარალის “სხვა მთლიანი შემოსავალში” და არა მოგებაში ან ზარალში აღიარების მიზნით. სამართლიანი ღირებულების მოგება და დანაკარგები მოგებაში ან ზარალში აღარ გადაიწერება. ასეთი არჩევა შესაძლებელია ინდივიდუალურად, თითოეული ინსტრუმენტის მიხედვით. დივიდენდები წარმოდგენილი უნდა იყოს მოგებაში ან ზარალში, რამდენადაც ინვესტიციაზე ამონაგებს წარმოადგენს.
- IAS 39-ის მოთხოვნების უმრავლესობა ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაციასა და შეფასებაზე უცვლელად გადავიდა IFRS 9-ში. ძირითადი ცვლილება ისაა, რომ ორგანიზაციას მოეთხოვება, წარმოადგინოს “სხვა მთლიანი მოგების” მოგებაში, ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით ასახული ფინანსური ვალდებულებების საკრედიტო რისკში ცვლილებების შედეგები.

მართალია, IFRS 9 სავალდებულოა 2013 წლის 1 იანვრიდან, მისი ვადამდელი მიღებაც ნებადართულია. ბანკი განიხილავს სტანდარტის მნიშვნელობას, მის ზემოქმედებას ბანკზე და ბანკის მიერ მისი მიღების დროს.

5. ცვლილებები საბუღალტრო აღრიცხვის სისტემაში

ინფორმაციის გამჟღავნება — ფინანსური აქტივების გადაცემა – ცვლილებები IFRS 7-ში (გამოშვებული 2010 წლის ოქტომბერში, ვრცელდება წლიურ ანგარიშებზე, რომლებიც იწყება 2011 წლის 1 ივლისს, ან უფრო გვიანდელი თარიღით). ცვლილება მოთხოვნს დამატებითი ინფორმაციის გამჟღავნებას გადაცემული ფინანსური აქტივებიდან წარმომდგარი რისკების შესახებ. ცვლილების მიხედვით სავალდებულოა აქტივების კლასების მიხედვით სხვა მხარისთვის გადაცემული, მაგრამ ჯერ კიდევ ორგანიზაციის საბალანსო უწყისზე დარჩენილი ფინანსური აქტივების ხასიათის, საბალანსო ღირებულების, რისკების აღწერის და შემოსავლის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება. ინფორმაციის გამჟღავნება ასევე სავალდებულოა იმისთვის, რომ მომხმარებელს საშუალება მიეცეს, გაიგოს დაკავშირებული ვალდებულებების ოდენობა და ურთიერთობა ფინანსურ აქტივებსა და დაკავშირებულ ვალდებულებებს შორის. თუ ფინანსური აქტივების აღიარება გაუქმებულია, მაგრამ ორგანიზაციას მაინც აქვს გადაცემულ აქტივთან დაკავშირებით გარკვეული რისკები და შემოსავალი, სავალდებულოა დამატებითი ინფორმაციის გამჟღავნება ამ რისკების შედეგებში გასარკვევად. ცვლილება ბანკის ფინანსურ უწყისებზე გავლენას არ მოახდენს.

საერთაშორისო ფინანსური აღრიცხვის გაუმჯობესებული სტანდარტები (გამოშვებული 2010 წლის მაისში, ძალაშია შესული 2011 წლის იანვრიდან). გაუმჯობესება გულისხმობს არსებით ცვლილებებს, განმარტებებს და შეცვლილ ტერმინოლოგიას შემდეგ სტანდარტებსა და განმარტებებში: IFRS 1 შეიცვალა, რათა (i) შესაძლებელი გამხდარიყო წინა GAAP-ის მიხედვით საბალანსო ღირებულების გამოყენება ქონების, მანქანა-დანადგარების და აღჭურვილობის, ან არამატერიალური აქტივის პირობით ღირებულებად, თუ ეს აქტივი გამოიყენება ოპერაციებში, რომლებიც ტარიფების დარეგულირებას ექვემდებარება, (ii) შესაძლებელი გამხდარიყო მოვლენების საფუძველზე გადაფასების გამოყენება ქონების, მანქანა-დანადგარების და აღჭურვილობის პირობით ღირებულებად, მაშინაც კი, როცა გადაფასება ხდება პირველი IFRS-ის მიხედვით მომზადებულ ფინანსურ უწყისებში ასახული პერიოდის განმავლობაში, (iii) პირველადი მიმღებისთვის სავალდებულო ყოფილიყო ცვლილებების ახსნა სააღრიცხვო პოლიტიკაში, ან IFRS 1-ით გათვალისწინებულ გამონაკლისებში, IFRS-ის მიხედვით მომზადებულ პირველ შუალედურ უწყისსა და IFRS-ის მიხედვით მომზადებულ პირველ ფინანსურ უწყისებს შორის; შეიცვალა IFRS 3, რათა (i) სავალდებულო გამხდარიყო არასაკონტროლო წილის სამართლიანი ღირებულებით შეფასება (გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა IFRS სხვა სტანდარტით შეფასების სხვაგვარი მეთოდია სავალდებულო), რომელიც არ არის მიმდინარე წილი კაპიტალში და მფლობელს არ აძლევს ლიკვიდაციის შემთხვევაში წმინდა აქტივებზე პროპორციული წილის მოთხოვნის უფლებას, (ii) შემოეღო მითითებები ისეთი შემთხვევებისთვის, როცა შესყიდული კომპანიის აქციათა წილის საფუძველზე გადახდის მოდელი ბიზნესების გაერთიანების შედეგად არ შეცვლილა, ან ნებაყოფლობით შეიცვალა და (iii) განემარტა ის, რომ ბიზნესის გაერთიანებიდან მიღებული შესაძლო კომპენსაცია, რაც მოხდა შეცვლილი IFRS 3-ის ძალაში შესვლის თარიღამდე (გამოიცა 2008 წლის იანვარში) აღრიცხება მხოლოდ IFRS 3-ის წინა ვერსიის მითითებების მიხედვით; IFRS 7 შეიცვალა ინფორმაციის გამჟღავნების ზოგიერთი მოთხოვნის დასახულებლად, კერძოდ (i) ყურადღება გამახვილდა ფინანსური რისკების ხასიათის და დონის შესახებ რაოდენობრივი და ხარისხობრივი განმარტებების ურთიერთქმედებაზე, (ii) ამოღებულ იქნა მოთხოვნა გადასინჯული ფინანსური აქტივების საბალანსო ოდენობის გამჟღავნების თაობაზე, რაც სხვა შემთხვევაში ვადაგადაცილებული, ან გაუფასურებული იქნებოდა, (iii) შეიცვალა მოთხოვნა უზრუნველყოფის სამართლიანი ღირებულების გამჟღავნების შესახებ უფრო ზოგადი

5. ცვლილებები საბუღალტრო აღრიცხვის სისტემაში

მოთხოვნით ფინანსური შედეგის გამჟღავნების თაობაზე, და (iv) განიმარტა, რომ ორგანიზაციამ უნდა გაამჟღავნოს უზრუნველსაყოფად გამოყენებული ქონების ოდენობა ანგარიშგების თარიღის მდგომარეობით და არა ანგარიშგების პერიოდში მიღებული თანხა; IAS 1 შეიცვალა, რათა განმარტებულიყო მოთხოვნები საკუთარ კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგების ფორმისა და შინაარსის თაობაზე; IAS 27 შეიცვალა, რათა განმარტებულიყო გადასინჯული IAS 27-ის მიერ (შეიცვალა 2008 წლის იანვარში) IAS 21, 28 და 31-ში შეტანილი ცვლილებებისთვის გარდამავალი პერიოდის წესები; შეიცვალა IAS 34, რათა დამატებოდა მაგალითები მნიშვნელოვანი მოვლენებისა და ტრანზაქციების შესახებ, რომლებიც მოითხოვს ინფორმაციის წარმოდგენას შემოკლებული შუალედური ფინანსური უწყისების სახით, მათ შორის გადასვლებს სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის, ცვლილებებს ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციაში, ან ბინესის ეკონომიკურ გარემოში, რაც გავლენას ახდენს ორგანიზაციის ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებაზე; და შეიცვალა IFRIC 13, რათა განმარტებულიყო გაცემული კრედიტების სამართლიანი ღირებულების შეფასება. ბანკის აზრით ამ ცვლილებებს არსებითი გავლენა არ ექნება მის ფინანსურ უწყისებზე.

საბაზო აქტივების ამოღება – ცვლილებები IAS 12-ში (გამოიცა 2010 წლის დეკემბერში და ვრცელდება წლიურ პერიოდებზე, რომლებიც იწყება 2012 წლის 1 იანვარს, ან უფრო გვიან). ამ ცვლილებამ შემოიტანა უარსაყოფი პრეზუმფცია იმისა, რომ სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული საინვესტიციო საკუთრება გაყიდვის შედეგად მთლიანად იქნება ამოღებული. ეს პრეზუმფცია უარყოფილი იქნება, თუ საინვესტიციო ქონების შესაკუთრე ორგანიზაციას ისეთი ბიზნეს მოდელი აქვს, რომლის მიზანიც დროთა განმავლობაში საინვესტიციო საკუთრებიდან გამომდინარე ეკონომიკური სარგებლის თითქმის მთლიანად მოხმარებაა და არა მისი გაყიდვით სარგებლის მიღება. SIC-21 – “მოვების გადასახადები – გადაფასებული არაცვეთადი აქტივების ამოღება”, რომელიც ეხება იგივე საკითხებს არაცვეთადი აქტივების შესახებ, რომლებიც ფასდება IAS 16-ის “ქონება, მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა” გადაფასების მოდელით, შევიდა IAS 12-ში მას შემდეგ, რაც თავისი მოქმედების სფეროდან გამორიცხა სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ქონება. ბანკის აზრით ეს ცვლილებები არსებითად არ იმოქმედებს მის ფინანსურ უწყისებზე.

ძლიერი ჰიპერინფლაცია და ფიქსირებული თარიღების მოხსნა პირველადი მიმღებებისთვის – ცვლილება IFRS 1-ში (გამოიცა 2010 წლის დეკემბერში, ვრცელდება წლიურ პერიოდებზე, რომლებიც იწყება 2011 წლის 1 ივლისით, ან უფრო გვიანდელი თარიღით). ძლიერი ჰიპერინფლაციის თაობაზე ცვლილება დამატებით შეღავათს ადგენს ისეთი შემთხვევებისთვის, როდესაც ორგანიზაცია ძლიერი ჰიპერინფლაციის შემდეგ განაახლებს ფინანსური უწყისების წარმოდგენას ან პირველად წარმოადგენს ფინანსურ უწყისებს IFRS-ის მიხედვით. ეს შეღავათი ორგანიზაციას საშუალებას აძლევს, შეაფასოს გარკვეული აქტივები და ვალდებულებები სამართლიანი ღირებულებით და გამოიყენოს ეს სამართლიანი ღირებულება, როგორც პირობითი ღირებულება IFRS-ის მიხედვით შედგენილ პირველ საბალანსო უწყისში.

IASB-მ ასევე შეცვალა IFRS 1, რათა აღმოეფხვრა ფიქსირებული თარიღების მითითება და დაუშვა ერთი გამონაკლისი და ერთიც შეღავათი ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების მიმართ. პირველი ცვლილების მიხედვით პირველადი მიმღებები ვალდებული არიან შეასრულონ IFRS-ის აღიარების გაუქმების მოთხოვნები IFRS-ზე გადასვლის თარიღიდან და არა 2004 წლის 1 იანვრიდან. მეორე ცვლილება ეხება ფინანსურ იქტივებს ან ვალდებულებებს, რომლებზეც სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება შეფასების მეთოდებით თავდაპირველი აღიარებისას და საშუალებას

5. ცვლილებები საბუღალტრო აღრიცხვის სისტემაში

იძლევა, რომ ეს მითითებები შესრულდეს IFRS-ზე გადასვლის თარიღიდან და არა 2002 წლის 25 ოქტომბრიდან, ან 2004 წლის 1 იანვრიდან. ეს იმას ნიშნავს რომპირველად მიმდებს შეიძლება არ დასჭირდეს გარკვეული აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა თავდაპირველად აღიარებისას IFRS-ზე გადასვლის თარიღამდე პერიოდებისთვის. ეს ცვლილებები შესაბამისად აისახა IFRS 9-შიც.

ბანკს მიაჩნია, რომ ცვლილებები არ მოახდენს გავლენას მის ფინანსურ უწყისებზე.

თუ ზემოთ სხვაგვარად არ არის აღწერილი, ახალი სტანდარტები და განმარტებები ბანკის ფინანსურ უწყისებზე არსებით გავლენას არ მოახდენს.

6. ნაღდი ფული და ნაღდი ფულის ეკვივალენტები

ნაღდი ფული და ნაღდი ფულის ეკვივალენტები შემდეგ მუხლებს მოიცავს:

'000 ლარი	2010	2009
ნაღდი ფული საღაროში	43,377	46,477
ნაშთები სებ-ში გარდა სავალდებულო რეზერვებისა	45,228	37,312
სებ-ის დეპოზიტების სერტიფიკატი	18,262	9,981
სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები სებ-ში	26,396	14,169
ნაღდი ფული სულ	133,263	107,939

საქართველოს მთავრობის სუვერენული საკრედიტო რისკის რეიტინგი 2010 წელს სარეიტინგო სააგენტოს Fitch-ის მიხედვით იყო მოკლევადიანი “B” და გრძელვადიანი “B+” (2009 წ: მოკლევადიანი “B” და გრძელვადიანი “B+”).

შემდეგი ნაღდი ფულის ეკვივალენტები მიჩნეულია ნაღდ ფულად ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშისთვის:

'000 ლარი	2010	2009
ნაღდი ფული და ნაღდი ფულის ეკვივალენტები	133,263	107,939
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ სამ თვემდე ვადით (შენიშვნა 7)	76,261	36,441
სავალდებულო რეზერვი სებ-ში, რომელიც ნაღდ ფულად არ კლავიფიცირდება ნაღდი ფულის მოძრაობის ანგარიშისთვის	(26,396)	(14,169)
ნაღდი ფული და ნაღდი ფულის ეკვივალენტები ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშებისთვის	183,128	130,211

ნაღდი ფულის და ნაღდი ფულის ეკვივალენტების მიახლოებული (სავარაუდო) სამართლიანი ღირებულება 27-ე შენიშვნაშია მოცემული, ხოლო ნაღდი ფულის და ნაღდი ფულის ეკვივალენტების საპროცენტო განაკვეთის ანალიზი - 28-ე შენიშვნაში.

7. მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ

'000 ლარი	2010	2009
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ OECD-ის ქვეყნებში	69,580	36,318
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ OECD-ის გარეშე ქვეყნებში	8,778	788
სულ	78,358	37,106

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია სხვა ბანკების მიმართ მოთხოვნების საკრედიტო რეიტინგები Fitch Investor Services-ის შეფასების მიხედვით:

'000 ლარი	AA	A	BBB	<BBB	ურეიტინგო	სულ
არც ვალაგადაცილებული და არც გაუარესებული						
31 დეკემბერი, 2010 წ.	18,283	51,299	200	8,576	-	78,358
31 დეკემბერი, 2009 წ.	676	12,969	22,788	673	-	37,106

სხვა ბანკებისაგან მისაღები თანხების თითოეული კლასის მიახლოებითი (სავარაუდო) სამართლიანი ღირებულება მოცემულია 27-ე შენიშვნაში, ხოლო ინფორმაცია დაკავშირებული მხარის ნაშთების შესახებ – 30-ე შენიშვნაში.

8. გასაყიდად ხელმისაწვდომი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

ყველა ის ფასიანი ქაღალდი, რომლებიც არ არის მოცემული როგორც მოგების ან ზარალის საფუძველზე სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივი, მიეკუთვნება გასაყიდად ხელმისაწვდომი ფინანსური აქტივების კატეგორიას. ეს მუხლი ძირითადად ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთების მქონე ფასიანი ქაღალდებს მოიცავს, რომელთა უმრავლესობა სახაზინო ვექსილებია.

'000 ლარი	2010	2009
საქართველოს მთავრობის სახაზინო ვექსილები	5,992	3,922
წილი არა-OECD ქვეყნებში მდებარე კომპანიებში	435	435
გასაყიდად ხელმისაწვდომი ფინანსური აქტივები სულ	6,427	4,357

საქართველოს მთავრობის სუვერენული საკრედიტო რისკის რეიტინგი 2010 წელს სარეიტინგო სააგენტოს Fitch-ის მიხედვით იყო მოკლევადიანი “B” და გრძელვადიანი “B+” (2009 წ.: მოკლევადიანი “B” და გრძელვადიანი “B+”).

წილი არა OECD ქვეყნებში მდებარე კომპანიებში მოიცავს:

'000 ლარი	საკუთრების წილი	2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	საკუთრების წილი	2009 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
პროკრედიტის რეგიონული აკადემია მაკედონიაში	8.33%	236	8.33%	236
ს/ს “კრედიტ ინვო საქართველო”	16.63%	95	16.63%	95
ს/ს “საქართველოს გაერთიანებული კლირინგ ცენტრი”	6.25%	54	6.25%	54
ს/ს ამერიკული აკადემია თბილისში	6.83%	50	5.38%	50
სულ		435		435

8. გასაყიდად ხელმისაწვდომი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

სააქციონერო კაპიტალში ინვესტიციები ხორციელდება 435 ათასი ლარის ღირებულებით (2009: 435 ათასი). ინვესტიციის მიმღებს არ გამოუქვეყნებია უახლესი ფინანსური ინფორმაცია თავისი ოპერაციების შესახებ, მისი წილი არ არის კოტირებული და უახლესი სავაჭრო ფასები არ არის საჯაროდ ხელმისაწვდომი. ბანკის მენეჯმენტს არ შეუძლია საიმედოდ შეაფასოს სააქციონერო კაპიტალში დაბანდების ფასიანი ქაღალდების სამართლიანი ღირებულება. ბანკი უახლოეს მომავალში არ აპირებს ამ აქციების რეალიზაციას.

გასაყიდად ხელმისაწვდომი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები მოიცავდა სავალო ფასიან ქაღალდებს 5,992 ათასი ლარის (2008 წ: 3,922 ათასი) საბალანსო ღირებულებით, რომლითაც არ ხდება საჯარო ვაჭრობა. ადგილობრივი ფინანსური ბაზრების თავისებურების გამო, ამ ინვესტიციების მიმდინარე საბაზრო ღირებულების მიღება არ არის შესაძლებელი. სამართლიანი ღირებულება ინვესტიციის დისკონტირებული ფულადი ნაკადებით ფასდება, რისთვისაც გამოიყენება წლის ბოლოსთვის მთავრობის მიერ გამოშვებულ მსგავს ინსტრუმენტებზე არსებული საბაზრო საპროცენტო განაკვეთები.

ცვლილებები გასაყიდად ხელმისაწვდომ საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებში

'000 ლარი	საქართველოს თავრობის სახაზინო ვექსილები	აქციები	სულ
ნაშთი 2010 წლის 1 იანვრისთვის	3,922	435	4,357
შესყიდვები დისკონტის გამოკლებით	5,772	-	5,772
დარიცხული პროცენტი	220	-	220
გასაყიდად ხელმისაწვდომი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასხვისება დისკონტის გამოკლებით	(3,922)	-	(3,922)
ნაშთი 2010 წლის 31 დეკემბრისთვის	5,992	435	6,427

'000 ლარი	საქართველოს თავრობის სახაზინო ვექსილები	აქციები	სულ
ნაშთი 2009 წლის 1 იანვრისთვის	-	435	435
შესყიდვები დისკონტის გამოკლებით	3,920	-	3,920
დარიცხული პროცენტი	2	-	2
ნაშთი 2009 წლის 31 დეკემბრისთვის	3,922	435	4,357

საპროცენტო განაკვეთის ანალიზი სავალო ფასიანი ქაღალდებისთვის 26-ე შენიშვნაშია მოცემული.

9. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები

კლიენტთა სესხების კონცენტრაცია კლასებისა და თავდაპირველი მოცულობის მიხედვით შემდეგია:

'000 ლარი						
2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მთლიანი თანხა	გაუარესების რეზერვი	წმინდა თანხა	მთლიანი პორტფელის წილი	დაუფარავი სესხების რაოდენობა	მთლიანი თანხის წილი
ბიზნეს სესხები						
სესხები 10 000 აშშ დოლარამდე	67,750	(1,753)	65,997	11.41%	16,903	34.45%
სესხები 10 000-დან 30 000 აშშ დოლარამდე	86,741	(3,087)	83,654	14.47%	4,704	9.59%
სესხები 30 000-დან 150 000 აშშ დოლარამდე	171,473	(4,514)	166,959	28.87%	3,488	7.11%
სესხები 150 000 აშშ დოლარს ზევით	196,016	(5,937)	190,079	32.87%	1,440	2.94%
ბიზნეს სესხები სულ	521,980	(15,291)	506,689	87.61%	26,535	54.09%
აგრო სესხები						
სესხები 10 000 აშშ დოლარამდე	13,560	(234)	13,326	2.30%	4,579	9.33%
სესხები 10 000-დან 30 000 აშშ დოლარამდე	4,405	(145)	4,260	0.74%	241	0.49%
სესხები 30 000-დან 150 000 აშშ დოლარამდე	5,685	(81)	5,604	0.97%	118	0.24%
სესხები 150 000 აშშ დოლარს ზევით	1,349	(15)	1,334	0.23%	9	0.02%
აგრო სესხები სულ	24,999	(475)	24,524	4.24%	4,947	10.08%
საყოფაცხოვრებო ფართის კეთილმოწყობის სესხები						
სესხები 10 000 აშშ დოლარამდე	11,092	(191)	10,901	1.89%	5,917	12.06%
სესხები 10 000-დან 30 000 აშშ დოლარამდე	8,209	(211)	7,998	1.38%	467	0.95%
სესხები 50 000-დან 150 000 აშშ დოლარამდე	5,720	(79)	5,641	0.98%	118	0.24%
სესხები 150 000 აშშ დოლარს ზევით	829	(10)	819	0.14%	34	0.07%
საყოფაცხოვრებო ფართის კეთილმოწყობის სესხები სულ	25,850	(491)	25,359	4.39%	6,536	13.32%
სამომხმარებლო სესხები						
სესხები 10 000 აშშ დოლარამდე	8,452	(129)	8,323	1.44%	9,536	19.44%
სესხები 10 000-დან 30 000 აშშ დოლარამდე	1,276	(25)	1,251	0.22%	107	0.22%
სესხები 50 000-დან 150 000 აშშ დოლარამდე	775	(9)	767	0.13%	32	0.07%
სესხები 150 000 აშშ დოლარს ზევით	92	(1)	91	0.02%	6	0.01%
სამომხმარებლო სესხები სულ	10,595	(163)	10,432	1.81%	9,681	19.74%
სხვა სესხები						
სესხები 10 000 აშშ დოლარამდე	3,120	(40)	3,080	0.53%	883	1.80%
სესხები 10 000-დან 30 000 აშშ დოლარამდე	5,025	(111)	4,914	0.85%	370	0.75%
სესხები 30 000-დან 150 000 აშშ დოლარამდე	3,360	(39)	3,321	0.57%	108	0.22%
სხვა სესხები სულ	11,505	(190)	11,315	1.95%	1,361	2.77%
სულ	594,929	(16,610)	578,319	100.00%	49,060	100.00%

9. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

'000 ლარი

2009 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მთლიანი თანხა	გაუარესების რეზერვი	წმინდა თანხა	მთლიანი პორტფელის წილი	დაუფარავი სესხების რაოდენობა	მთლიანი თანხის წილი
ბიზნეს სესხები						
სესხები 10 000 აშშ დოლარამდე	84,935	(2,731)	82,204	15.90%	27,079	42.32%
სესხები 10 000-დან 30 000 აშშ დოლარამდე	84,345	(3,853)	80,492	15.56%	5,421	8.47%
სესხები 30 000-დან 150 000 აშშ დოლარამდე	139,050	(3,406)	135,644	26.22%	3,342	5.22%
სესხები 150 000 აშშ დოლარს ზევით	160,677	(5,150)	155,527	30.06%	1,321	2.06%
ბიზნეს სესხები სულ	469,007	(15,140)	453,866	87.74%	37,163	58.07%
აგრო სესხები						
სესხები 10 000 აშშ დოლარამდე	11,201	(242)	10,959	2.12%	5,332	8.33%
სესხები 10 000-დან 30 000 აშშ დოლარამდე	3,728	(132)	3,596	0.70%	220	0.34%
სესხები 30 000-დან 150 000 აშშ დოლარამდე	2,424	(72)	2,351	0.46%	49	0.08%
სესხები 150 000 აშშ დოლარს ზევით	655	(9)	646	0.12%	5	0.01%
აგრო სესხები სულ	18,008	(456)	17,551	3.40%	5,606	8.76%
საყოფაცხოვრებო ფართის კეთილმოწყობის სესხები						
სესხები 10 000 აშშ დოლარამდე	15,462	(292)	15,170	2.93%	9,340	14.59%
სესხები 10 000-დან 30 000 აშშ დოლარამდე	7,583	(224)	7,360	1.42%	479	0.75%
სესხები 30 000-დან 150 000 აშშ დოლარამდე	3,816	(54)	3,762	0.73%	116	0.18%
სესხები 150 000 აშშ დოლარს ზევით	184	(3)	181	0.04%	4	0.01%
საყოფაცხოვრებო ფართის კეთილმოწყობის სესხები სულ	27,045	(572)	26,473	5.12%	9,939	15.53%
სამომხმარებლო სესხები						
სესხები 10 000 აშშ დოლარამდე	6,852	(107)	6,745	1.30%	9,714	15.18%
სესხები 10 000-დან 30 000 აშშ დოლარამდე	340	(5)	335	0.06%	48	0.08%
სესხები 30 000-დან 150 000 აშშ დოლარამდე	284	(4)	280	0.05%	14	0.02%
სამომხმარებლო სესხები სულ	7,476	(116)	7,359	1.41%	9,776	15.28%
სხვა სესხები						
სესხები 10 000 აშშ დოლარამდე	3,353	(93)	3,260	0.63%	967	1.51%
სესხები 10 000-დან 30 000 აშშ დოლარამდე	5,350	(165)	5,185	1.00%	408	0.64%
სესხები 30 000-დან 150 000 აშშ დოლარამდე	3,711	(79)	3,633	0.70%	134	0.21%
სხვა სესხები სულ	12,414	(336)	12,078	2.33%	1,509	2.36%
სულ	533,949	(16,621)	517,328	100.00%	63,993	100.00%

9. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

შემდეგ ცხრილში მოცემულია კლიენტებზე გაცემული სესხებისა და ავანსების შესაძლო გაუარესების რეზერვის განაწილება სესხების კლასების მიხედვით:

'000 ლარი	საცხოვრე ბელი ფართის კეთილმოწყობის სამომხმარებლო სხვა სულ					
	ბიზნეს	აგრო	საცხოვრე ბელი ფართის კეთილმოწყობის	სამომხმარებლო	სხვა	სულ
სესხებზე გაუარესების რეზერვი 2009 წლის 1 იანვრისთვის	17,926	1,553	698	140	298	20,615
სესხებზე გაუარესების რეზერვი / (ამოღებული სესხები) წლის განმავლობაში	1,057	(757)	7	3	1	311
წლის განმავლობაში ჩამოწერილი თანხა	(5,731)	(408)	(225)	(53)	(132)	(6,548)
ჩამოწერილი აქტივების ამოღება	1,888	68	92	26	169	2,243
სესხებზე გაუარესების რეზერვი 2009 წლის 31 დეკემბრისთვის	15,140	456	572	116	336	16,621
სესხებზე გაუარესების რეზერვი / (ამოღებული სესხები) წლის განმავლობაში	3,119	(47)	45	196	(61)	3,253
წლის განმავლობაში ჩამოწერილი თანხა	(7,426)	(144)	(263)	(210)	(170)	(8,215)
ჩამოწერილი აქტივების ამოღება	4,458	210	137	61	85	4,951
სესხებზე გაუარესების რეზერვი 2010 წლის 31 დეკემბრისთვის	15,291	475	491	163	190	16,610

გარდა გაუარესებით გამოწვეული ზარალის განსაკუთრებული რეზერვისა იმ დებიტორულ დავალიანებაზე, რომლის გაუარესების ობიექტური მტკიცებულება არსებობს, შეიქმნა რეზერვი კლიენტთა იმ სასესხო პორტფელთან დაკავშირებული გაუარესებით გამოწვეული ზარალის დასაფარად, რომელიც გაწეულია, მაგრამ იდენტიფიცირებული არ არის. სესხების გაუარესების რეზერვი შემდეგნაირადაა განაწილებული:

'000 ლარი	2010	2009
ცალკე აღებული მნიშვნელოვანი სესხების გაუარესების რეზერვი	5,358	4,400
ცალკე მნიშვნელობის არმქონე სესხების გაუარესების რეზერვი	3,455	4,855
ერთობლივად შეფასებული სესხების რეზერვი	7,797	7,366
სულ	16,610	16,621

სესხების თითოეული ჯგუფის ანალიზი დეტალურად 26-ე შენიშვნაშია მოცემული.

9. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

დაუფარავი სესხების საკრედიტო ხარისხის ანალიზი 2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შემდეგნაირია:

'000 ლარი	ბიზნეს	აგრო	საცხოვრ ებელი ფართის კეთილმ ოწყოების	სამომხმ არებლო	სხვა	სულ
არც ვადაგადაცილებული, არც გაუარესებული						
< 10,000 აშშ დოლარი	65,225	13,361	10,918	8,353	3,114	100,971
10,000-დან 50,000 აშშ დოლარამდე	127,262	6,263	10,416	1,667	7,474	153,082
000 -დან 150,000 აშშ დოლარამდე	114,442	3,434	3,155	384	854	122,269
>150,000 აშშ დოლარი – ორ წელზე მეტი საკრედიტო ისტორიის მქონე მსესხებლები	75,259	165	596	10	-	76,030
>150,000 აშშ დოლარი – ორ წელზე ნაკლები საკრედიტო ისტორიის მქონე ახალი მსესხებლები	97,708	1,183	233	82	-	99,206
- 2010 წელს რესტრუქტურირებული სესხები	11,261	240	259	67	1	11,828
არც ვადაგადაცილებული, არც გაუარესებული სესხები სულ	491,157	24,646	25,577	10,563	11,443	563,386
გაუარესებული სესხები						
- 30 დღეზე ნაკლებით ვადაგადაცილებული	21,559	95	57	-	-	21,711
- 30-დან 90 დღემდე ვადაგადაცილებული	3,290	130	132	23	14	3,589
- 91-დან 180 დღემდე ვადაგადაცილებული	2,534	77	30	9	5	2,655
- 181-დან 360 დღემდე ვადაგადაცილებული	3,440	51	54	-	43	3,588
გაუარესებული სესხები სულ	30,823	353	273	32	62	31,543
გამოკლებული გაუარესების რეზერვები	(15,291)	(475)	(491)	(163)	(190)	(16,610)
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები სულ	506,689	24,524	25,359	10,432	11,315	578,319

9. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

დაუფარავი სესხების საკრედიტო ხარისხის ანალიზი 2009 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შემდეგნაირია:

in '000 GEL	ბიზნეს	აგრო		სამომხმარებლო	სხვა	სულ
არც ვადაგადაცილებული, არც გაუარესებული						
< 10,000 აშშ დოლარი	83,264	11,343	15,169	6,481	3,313	119,570
10,000-დან 50,000 აშშ დოლარამდე	105,845	4,109	9,519	623	8,072	128,168
000 -დან 150,000 აშშ დოლარამდე	92,749	1,267	1,551	242	744	96,553
>150,000 აშშ დოლარი – ორ წელზე მეტი საკრედიტო ისტორიის მქონე მსესხებლები	96,317	398	294	9	63	97,081
>150,000 აშშ დოლარი – ორ წელზე ნაკლები საკრედიტო ისტორიის მქონე ახალი მსესხებლები	62,443	379	3	9	0	62,834
- 2009 წელს რესტრუქტურისებული სესხები	7,259	380	315	103	64	8,121
არც ვადაგადაცილებული, არც გაუარესებული სესხები სულ	447,877	17,876	26,851	7,467	12,256	512,327
გაუარესებული სესხები						
- 30 დღეზე ნაკლებით ვადაგადაცილებული	13,088	55	70	-	-	13,213
- 30-დან 90 დღემდე ვადაგადაცილებული	2,721	46	36	9	59	2,871
- 91-დან 180 დღემდე ვადაგადაცილებული	2,500	30	88	-	99	2,717
- 181-დან 360 დღემდე ვადაგადაცილებული	2,820	-	-	-	-	2,821
გაუარესებული სესხები სულ	21,129	131	194	9	158	21,622
გამოკლებული გაუარესების რეზერვები	(15,140)	(456)	(572)	(116)	(336)	(16,621)
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები სულ	453,866	17,551	26,473	7,359	12,078	517,328

2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, არ აღინიშნებოდა არც ვადაგადაცილებული, არც გაუარესებული სესხები (2009: ნული). გაუარესებულ სესხებად კლასიფიცირდება სესხები, რომლებიც 30 დღეზე მეტადაა ვადაგადაცილებული. 30 დღეზე ნაკლებად ვადაგადაცილებულია სესხები მიჩნეულია მიმდინარედ.

2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დარიცხული პროცენტი გაუარესებულ სესხებზე შეადგენდა 1,270 ათას ლარს (2009: 269 ათასი ლარი). 2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დარიცხული პროცენტი ვადაგადაცილებულ სესხებზე შეადგენდა 134 ათას ლარს (2009: 83 ათასი ლარი).

არც ვადაგადაცილებული და არც გაუარესებული, მაგრამ რესტრუქტურისებული სესხები წარმოადგენს იმ სესხების სააღრიცხვო ღირებულებას, რომლის პირობები ხელახლა შეთანხმდა და რომელიც სხვაგვარად ვადაგადაცილებულად ან გაუარესებულად ჩაითვლებოდა.

9. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული სესხებისა და ავანსების თითოეული კლასის სავარაუდო სამართლიანი ღირებულება იხილეთ 27-ე შენიშვნაში. დეტალური ინფორმაცია საკრედიტო რისკების მართვისა და კლიენტებზე გაცემული სესხებისა და ავანსების საპროცენტო განაკვეთის ანალიზის შესახებ მოცემულია 26-ე შენიშვნაში. ინფორმაცია უზრუნველყოფის შესახებ მოცემულია 26-ე შენიშვნაში. ინფორმაცია დაკავშირებული მხარის ნაშთების შესახებ მოცემულია 30-ე შენიშვნაში.

10. არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივებში მომხდარი ცვლილებები მოცემულია შემდეგ ცხრილში:

'000 ლარი	2010	2009
პროგრამული უზრუნველყოფა		
შესყიდვის მთლიანი ხარჯები 1-ლი იანვრის მდგომარეობით	3,981	989
აკუმულირებული ცვეთა 1-ლი იანვრის მდგომარეობით	(1,218)	(693)
წმინდა საბალანსო ღირებულება 1 იანვრის მდგომარეობით	2,763	296
დამატებები	149	2,992
შესყიდვის ხარჯები სულ 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,130	3,981
ცვეთა წლისთვის (შენიშვნა 25)	(551)	(525)
აკუმულირებული ცვეთა 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(1,769)	(1,218)
წმინდა საბალანსო ღირებულება 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2,361	2,763

11. ქონება, მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა (ძირითადი საშუალებები)

ძირითად საშუალებებში მომხდარი ცვლილებები მოცემულია შემდეგ ცხრილში:

	მიწა და შენობები	იჯარით აღებული ქონების კეთილმოწყობა	მშენებარე აქტივები	ავეჯი და ინვენტარი	საინფორმაციო ტექნოლოგიები და სხვა აღჭურვილობა	სულ
შესყიდვის მთლიანი ხარჯები	29,217	4,353	179	8,035	15,107	56,891
დაგროვილი ცვეთა	(1,148)	(1,856)	-	(3,651)	(7,648)	(14,303)
წმინდა საბალანსო ღირებულება 2009 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	28,069	2,497	179	4,384	7,459	42,588
გადაცემა	1,356	170	(1,876)	194	157	1
დამატება	273	160	4,942	1,243	1,013	7,631
გასხვისება	(5)	(251)	(35)	(112)	(712)	(1,115)
სულ შესყიდვის ხარჯები	30,841	4,432	3,210	9,360	15,565	63,408
ცვეთა წლისთვის (შენიშვნა 25)	(406)	(517)	-	(1,449)	(2,703)	(5,075)
გასხვისება	-	203	-	103	607	913
დაგროვილი ცვეთა	(1,554)	(2,170)	-	(4,997)	(9,744)	(18,465)
წმინდა საბალანსო ღირებულება 2009 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	29,287	2,262	3,210	4,363	5,821	44,943
დამატება	33	106	13,897	1,267	1,914	17,217
გასხვისება	(3)	(181)	(294)	(1,489)	(1,874)	(3,841)
სულ შესყიდვის ხარჯები	30,871	4,357	16,813	9,138	15,605	76,784
ცვეთა წლისთვის (შენიშვნა 25)	(437)	(509)	-	(1,406)	(2,532)	(4,884)
გასხვისება	-	84	-	1,289	1,749	3,122
დაგროვილი ცვეთა	(1,991)	(2,595)	-	(5,114)	(10,527)	(20,227)
წმინდა საბალანსო ღირებულება 2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	28,880	1,762	16,813	4,024	5,078	56,557

2010 წლის განმავლობაში მოხდა 653 ათასი ლარის ოდენობის სესხებით დაფინანსების ხარჯების კაპიტალიზაცია (2008: 167 ათასი ლარი). თანხა გამოთვლილია 10%-იანი განაკვეთით, რაც 2008 წლის დეკემბერში მიღებული სესხის საპროცენტო განაკვეთს წარმოადგენს და ნაწილობრივ გამოყენებულ იქნა 2009 წელს დაწყებული ახალი სათავო ოფისის მშენებლობაზე კაპიტალდანახარჯების დასაფინანსებლად.

12. სხვა აქტივები

2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სხვა აქტივებია:

'000 ლარი	2010	2009
დებიტორული დავალიანება – შემდგომ ამოღებული ან დაფარული	52	1,990
სხვა - შემდგომ ამოღებული	359	611
სხვა ფინანსური აქტივები სულ	411	2,601
<i>საბრუნავი</i>		
მშენებლობისთვის წინასწარი გადახდილი თანხები	2,537	2,963
მფლობელობაში დაბრუნებული ქონება	2,347	277
სასამართლო მოსაკრებლების და ხარჯების დასაფარად წინასწარ გადახდილი თანხები	1,094	743
სხვა სასაქონლო-მატერიალური აქტივები	823	179
სხვადასხვა მომსახურებისთვის წინასწარ გადახდილი თანხები	723	739
სხვა არამიმდინარე აქტივები	178	-
<i>არასაბრუნავი</i>		
მოთხოვნები საბაჟოდან და საგადასახადოდან	161	44
მოთხოვნები სადაზღვევო პოლისებზე	-	94
სხვა არაფინანსური აქტივები სულ	7,863	5,039
სულ	8,274	7,640

2010 წელს მფლობელობაში დაბრუნებულ ქონებაზე აღინიშნა გაუფასურების აღდგენა, რამაც 10 ათასი ლარი შეადგინა (208 ათასი ლარი 2009 წელს).

სხვა ფინანსური აქტივების მიახლოებული სამართლიანი ღირებულებისთვის იხილეთ 27-ე შენიშვნა. ინფორმაცია დაკავშირებული მხარის ნაშთების შესახებ მოცემულია 30-ე შენიშვნაში.

13. ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ

ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ ძირითადად შიდასაბანკო ბაზარზე მიღებულ მოკლევადიან სესხებს მოიცავს.

'000 ლარი	2010	2009
OECD ქვეყნებში მდებარე ბანკები	-	484
არა OECD ქვეყნებში მდებარე ბანკები	6	9
სულ	6	493

სხვა ბანკების მიმართ ვალდებულებების მიახლოებული სამართლიანი ღირებულება იხილეთ 27-ე შენიშვნაში. საპროცენტო განაკვეთის ანალიზი მოცემულია 26-ე შენიშვნაში ხოლო ინფორმაცია დაკავშირებული მხარის ნაშთების შესახებ - 30-ე შენიშვნაში.

14. კლიენტთა ანგარიშები

კლიენტთა ანგარიშები მოიცავს მოთხოვნამდე დეპოზიტებს, შემნახველ ანაბრებსა და ვადიან ანაბრებს. შემდეგ ცხრილში მოცემულია კლიენტების ჯგუფები კატეგორიების მიხედვით:

'000 ლარი	2010	2009
მიმდინარე ანგარიშები	116,810	87,213
- ფიზიკური პირები	39,309	28,538
- იურიდიული პირები	77,501	58,675
შემნახველი ანგარიშები	145,837	105,239
-ფიზიკური პირები	129,143	91,238
-იურიდიული პირები	16,694	14,001
ვადიანი ანაბრები	215,320	190,903
-ფიზიკური პირები	189,766	168,083
-იურიდიული პირები	25,554	22,820
სხვა ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	2,525	1,038
სულ	480,492	384,393

კატეგორია “იურიდიული პირები” მოიცავს ვალდებულებებს არასამთავრობო ორგანიზაციებისა და სახელმწიფო სექტორის ორგანიზაციების მიმართ.

საპროცენტო განაკვეთის ანალიზი მოცემულია 26-ე შენიშვნაში, ხოლო ინფორმაცია დაკავშირებული მხარის ნაშთების შესახებ - 30-ე შენიშვნაში.

შემდეგ ცხრილში წარმოდგენილია კლიენტთა ანგარიშების კატეგორიები ეკონომიკური სექტორების მიხედვით:

'000 ლარი	2010	2009
ფიზიკური პირები	358,218	288,006
ვაჭრობა და მომსახურება	63,374	56,715
მშენებლობა	6,385	3,200
ტრანსპორტი და კომუნიკაციები	4,634	2,457
სამთო მრეწველობა და წიაღისეულების მოპოვება	465	870
სოფლის მეურნეობა და მეტყვეობა	344	445
სხვა	47,072	32,700
სულ	480,492	384,393

2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტთა ანგარიშებში შედის გარანტიებისა და აკრედიტივების თანახმად შეუცვლადი ვალდებულების უზრუნველყოფის სახით მიღებული დეპოზიტები 1 011 ათასი ლარის ოდენობით (2009: 804 ათასი ლარი). იხილეთ 29-ე შენიშვნა.

კლიენტთა ანგარიშების თითოეული კატეგორიის მიახლოებული სამართლიანი ღირებულება იხილეთ 27-ე შენიშვნაში.

15. სხვა ნასესხები სახსრები

ვალდებულებები საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ ბანკისთვის დაფინანსების მნიშვნელოვან წყაროს წარმოადგენს. ამ მუხლში წარმოდგენილია საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტებისგან მიღებული საშუალო და გრძელვადიანი სესხები.

ცხრილში მოცემულია დეტალური კლასიფიკაცია ამ მუხლისთვის.

'000 ლარი			
ვალდებულებები ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთებით	დაფარვის თარიღი	2010	2009
სს პროგრედიტ ჰოლდინგი	ნოემბერი 2012	4,739	42,755
Blue Orchard Loan for Development 2006-1 S.A.	მარტი 2011	17,795	16,922
Blue Orchard Loan for Development S.A.	ივნისი 2012	17,854	16,977
Dexia Micro-Credit Fund Sub-fund BlueOrchard Debt	თებერვალი 2011	9,125	-
Global Microfinance Facility ("GMF")	სექტემბერი 2012	13,359	12,703
Nederlandse Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V. ("FMO")	ოქტომბერი 2011	5,127	9,813
Societe d'investissement a capital variable ("SICAV")	აპრილი 2011	8,990	8,549
Kreditanstalt für Wiederaufbau ("KfW")	იანვარი 2011	2,312	6,595
საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტრო	ივნისი 2013	4,515	5,018
Credit Suisse Microfinance Fund Management Company ("CSMFMC" (ResponsAbility))	მარტი 2011	4,506	4,286
საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო	დეკემბერი 2026	3,412	3,732
ვალდებულებები ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთებით სულ		91,734	127,350
ვალდებულებები ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთებით			
Kreditanstalt für Wiederaufbau ("KfW")	იანვარი 2014	35,315	20,172
შაგი ზღვის ვაჭრობისა და განვითარების ბანკი ("BSTDB")	თებერვალი 2011	17,985	17,128
საზღვარგარეთის კერძო ინვესტიციების კორპორაცია ("OPIC")	ოქტომბერი 2017	26,675	-
The SNS Institutional Microfinance Fund (the "SNS Fund")	იანვარი 2013	12,088	-
ვალდებულებები ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთებით სულ		92,063	37,300
სულ		183,797	164,650

სხვა ნასესხები სახსრების მიახლოებული სამართლიანი ღირებულება იხილეთ 27-ე შენიშვნაში. საპროცენტო განაკვეთის ანალიზი მოცემულია 26-ე შენიშვნაში ხოლო ინფორმაცია დაკავშირებული მხარის ნაშთების შესახებ - 30-ე შენიშვნაში.

16. სხვა ფინანსური ვალდებულებები

'000 ლარი	2010	2009
კრედიტორული დავალიანება	658	832
ვალდებულებები თანამშრომლების მიმართ	-	36
გადასახდელი დივიდენდები	86	86
სხვა	149	165
სულ	893	1,119

კრედიტორული დავალიანება მოიცავს შესყიდული ფილიალის შენობისთვის გადასახდელ 484 ათას ლარს (2009: ნული). გამყიდველთან დადებული კონტრაქტის პირობების მიხედვით, ანგარიშსწორება უნდა მოხდეს 2011 წლის ზაფხულში.

სხვა ფინანსური ვალდებულებების მიახლოებული სამართლიანი ღირებულება იხილეთ 27-ე შენიშვნაში.

17. რეზერვები გარესაბალანსო მუხლებისთვის

'000 ლარი	2010	2009
რეზერვები გარე საბალანსო უწყისის მუხლებისთვის	101	109
რეზერვები გამოუყენებელი შვებულებებისთვის	1,039	-
სხვა რეზერვები	51	-
სულ	1,191	109

რეზერვი წლის განმავლობაში შემდეგნაირად განაწილდა:

'000 ლარი	2010	2009
1-ლი იანვრის მდგომარეობით	109	131
რეზერვი წლის განმავლობაში	1,303	193
გამოუყენებელი რეზერვის გათავისუფლება	(221)	(215)
31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,191	109

18. მოგების გადასახადი

მოგება-ზარალის უწყისში აღრიცხული მოგების გადასახადის ხარჯი წლისთვის მოიცავს:

'000 ლარი	2010	2009
მიმდინარე გადასახადები	4,583	1,904
გადავადებული გადასახადები (შეღავათი)	(1,004)	1,717
მოგების გადასახადის ხარჯი წლისთვის	3,579	3,621

მოგების გადასახადის განაკვეთი ბანკის 2010 წლის მოგების უმეტესი ნაწილისთვის 15%-ია (2009: 15%). მოგების გადასახადის განაკვეთი შვილობილი კომპანიის მოგების უმეტესი ნაწილისთვის 15% იყო (2009: 15%). ქვემოთ შესაბამისობაშია მოყვანილი მოსალოდნელი და ფაქტობრივი გადასახადების ხარჯები:

'000 ლარი	2010	2009
დასაბეგრი მოგება	24,448	23,442
თეორიული გადასახადი კანონით დადგენილი 15%-იანი განაკვეთით (2009: 15%)	3,667	3,516
მუხლები, რომლებიც მოგებიდან გამოქვითვას ან გადასახადით დაბეგვრას არ ექვემდებარება:		
- მოგება, რომელიც არ იბეგრება	(257)	(6)
- ხარჯები, რომლებიც დასაბეგრი მოგებიდან გამოქვითვას არ ექვემდებარება	169	111
მოგების გადასახადის ხარჯი წლისთვის	3,579	3,621

განსხვავებები IFRS-ისა და საქართველოს საგადასახადო კოდექსის ნორმებში დროებით განსხვავებებს იწვევს ფინანსური აღრიცხვის მიზნებისთვის აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებასა, და საგადასახადო ბაზებს შორის.

18. მოგების გადასახადი (გაგრძელება)

ქვემოთ დეტალურად მოცემული ამ დროებითი განსხვავებების საგადასახადო შედეგი, საპროცენტო განაკვეთი 15%-ს შეადგენს (2009: 15%)

'000 ლარი	2010 წლის 31 დეკემბერ ი	აისახება მოგება- ზარალშ ი	2009 წლის 31 დეკემბერ ი	აისახება მოგება- ზარალშ ი	2008 წლის 31 დეკემბერ ი
სესხების შესაძლო გაუარესების რეზერვები	1,122	(779)	1,901	1,623	278
სხვა დროებითი განსხვავებები	(80)	(225)	145	94	52
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება სულ	1,042	(1,004)	2,046	1,717	330

19. სუბორდინირებული ვალი

სუბორდინირებული ვალი შემდეგ კატეგორიებად იყოფა:

'000 ლარი	დაფარვის თარიღი	2010	2009
სუბორდინირებული ვალი ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთით			
სახლვარგარეთის კერძო ინვესტიციების კორპორაცია ("OPIC")	დეკემბერი 2019	26,744	25,321
სუბორდინირებული ვალი ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთით			
Nederlandse Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V. ("FMO")	ოქტომბერი 2018	17,971	17,072
სს პროკრედიტ ჰოლდინგი	თებერვალი 2018	4,841	4,604
სს პროკრედიტ ჰოლდინგი	აპრილი 2016	3,546	4,546
სს პროკრედიტ ჰოლდინგი	აპრილი 2018	4,778	3,372
სს პროკრედიტ ჰოლდინგი	მაისი 2015	9,750	9,271
ჯამი: სს პროკრედიტ ჰოლდინგი		22,915	21,793
Kreditanstalt für Wiederaufbau (the "KfW")	მაისი 2012	3,955	3,456
სულ		71,585	67,642

კრედიტორების მოთხოვნები ამ ვალდებულებების გადახდის თაობაზე სხვა კრედიტორების მოთხოვნების მიმართ არის სუბორდინირებული. ვადამდელი გადახდის ვალდებულება არ არსებობს. ლიკვიდაციის ან გადახდისუუნარობის შემთხვევაში, ისინი მხოლოდ მას შემდეგ დაიფარება, რაც დაკმაყოფილებული იქნება ყველა არასუბორდინირებული კრედიტორის მოთხოვნები.

სუბორდინირებული სესხის სამართლიანი ღირებულება იხილეთ 27-ე შენიშვნაში. საპროცენტო განაკვეთის ანალიზი მოცემულია 26-ე შენიშვნაში, ხოლო ინფორმაცია დაკავშირებული მხარის ნაშთების შესახებ - 30-ე შენიშვნაში.

ს/ს პროკრედიტ ბანკი
31 დეკემბერი, 2010 წ.

20. სააქციო კაპიტალი და აქციების პრემია

2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აქციონერთა სტრუქტურა შემდეგნაირი იყო:

‘000 ლარი (გარდა აქციების რაოდენობისა) აქციონერი	2010 წლის 31 დეკემბერი			2009 წლის 31 დეკემბერი		
	წილობრივი მონაწილეობა %-ში	აქციების რაოდენობა	სააქციო კაპიტალის ოდელობა	წილობრივი მონაწილეობა %-ში	აქციების რაოდენობა	სააქციო კაპიტალის ოდელობა
სს პროკრედიტ ჰოლგინგი (“PCH”)	100.00%	13,700,000	68,500	100.00%	11,770,000	58,850
სულ	100%	13,700,000	68,500	100%	11,770,000	58,850

თითო აქციის ნომინალური ღირებულებაა 5.00 ლარი.

‘000 ლარი (გარდა აქციების რაოდენობისა)	გამოშვებული ჩვეულებრივი აქციების რაოდენობა	სააქციო კაპიტალის ოდელობა	სააქციო პრემიის ოდელობა
2008 წლის 31 დეკემბრის	11,770,000	58,850	11,593
2009 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	11,770,000	58,850	11,593
აქციების ემისია	1,930,000	9,650	7,047
2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	13,700,000	68,500	18,640

2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, პროპორციის საფუძველზე გამოცხადებულმა და დარიგებულმა დივიდენდებმა 16,500 ათასი ლარი შეადგინა (2009: 11,750 ათასი ლარი).

21. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი

“წმინდა საპროცენტო შემოსავალი” შედის საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯები და ასევე ფინანსურ ინსტრუმენტებზე პრემიებისა და დისკონტების ღირებულების გაზრდა ამორტიზირებული ღირებულებით.

000 ლარი			
პროცენტი და მსგავსი შემოსავალი	2010		2009
საპროცენტო შემოსავალი კლიენტებზე გაცემული სესხებიდან და ავანსებიდან	118,912		113,785
საპროცენტო შემოსავალი ნაღდი ფულიდან და ნაღდი ფულის ეკვივალენტებიდან და სხვა ბანკების მიმართ არსებული მოთხოვნებიდან	2,632		1,220
საპროცენტო შემოსავალი გასაყიდად ხელმისაწვდომი აქტივებიდან	285		3
საპროცენტო შემოსავალი სულ	121,829		115,008
პროცენტი და მსგავსი ხარჯები			
საპროცენტო ხარჯები კლიენტთა ანგარიშებზე	(29,323)		(23,515)
საპროცენტო ხარჯები საერთაშორისო ფინანსურ ინსტიტუტებზე გაცემული სესხებზე	(13,652)		(15,045)
საპროცენტო ხარჯები სუბროდინირებულ ვალზე	(4,867)		(4,168)
საპროცენტო ხარჯები სხვა ბანკების მიმართ არსებულ ვალდებულებებზე	(45)		(2,031)
საპროცენტო ხარჯები სულ	(47,887)		(44,759)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	73,942		70,249

22. საკომისიო შემოსავალი და ხარჯები

'000 ლარი

საკომისიო შემოსავალი და ხარჯები	2010	2009
გადარიცხვები და ფულადი ტრანზაქციები	5,074	4,038
სადეპოზიტო/საკრედიტო ბარათის გაცემის საკომისიო	1,076	738
აკრედიტივები და გარანტიები	415	266
ანგარიშის მომსახურების საკომისიო	243	139
ინტერნეტ ბანკინგის საკომისიო	153	101
SMS მომსახურების საკომისიო	79	42
სხვა საკომისიო შემოსავალი	772	539
საკომისიო შემოსავალი სულ	7,812	5,863
საკომისიო ხარჯები		
სადეპოზიტო/საკრედიტო ბარათის გაცემის საკომისიო	(1,967)	(1,707)
ანგარიშის მომსახურების საკომისიო	(529)	(447)
გადარიცხვები და ტრანზაქციები	(375)	(259)
აკრედიტივები და გარანტიები	(63)	(66)
სხვა საკომისიო ხარჯები	(156)	(22)
საკომისიო ხარჯები სულ	(3,090)	(2,501)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	4,722	3,362

მუხლი “სხვა საკომისიო შემოსავალი” შედგება მესამე მხარის, მაგალითად, “ვესტერნ იუნიონის” სახელით შესრულებული ტრანზაქციებისგან. “სხვა საკომისიო ხარჯები” ძირითადად საბარათე ბიზნესთან დაკავშირებული საკომისიო ხარჯებისგან შედგება.

23. უცხოური ვალუტით ვაჭრობისა და კონვერტაციიდან მიღებული შემოსავალი დანაკარგების გამოკლებით

სავალუტო ვაჭრობიდან მიღებულ მოგებას გამოკლებული ზარალი კლიენტებთან და კლიენტებისთვის უცხოურ ვალუტაში შესრულებულ გარიგებების შედეგებს ეხება. ბანკი თავისი სახელით არ მონაწილეობს რომელიმე გარიგებაში უცხოური ვალუტაში.

უცხოური ვალუტის გაცვლით მიღებული ზარალის გამოქვითვა მოგებიდან მოიცავს უცხოური ვალუტის ჰეჯირების ოპერაციების შედეგსა და უცხოური ვალუტის არარეალიზებული გადაფასების შედეგებს. ბანკი არ მიმართავს ჰეჯირების აღრიცხვას, სბს 39-ის მიხედვით.

24. სხვა საოპერაციო შემოსავალი და ხარჯები

სხვა საოპერაციო შემოსავალი ძირითადად მოიცავს გარესაბალანსო მუხლებისთვის რეზერვების გაუქმებიდან მიღებულ შემოსავალს 213 ათასი ლარის ოდენობით (2009: 215 ათასი ლარი) და ამოღებული ქონებიდან მიღებულ შემოსავალს 151 ათასი ლარის ოდენობით (2009: 622 ათასი ლარი)

სხვა საოპერაციო ხარჯების ძირითადი პოზიციები მოიცავს ქონების გასხვისების შედეგად განცდილ ზარალს 179 ათასი ლარის ოდენობით (2009: 136 ათასი ლარი) და გარესაბალანსო მუხლებზე რეზერვების შექმნის ხარჯებს 205 ათასი ლარის ოდენობით (2009: 193 ათასი).

25. სახელფასო და სხვა ადმინისტრაციული ხარჯები

თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯები შემდეგ კატეგორიებად იყოფა:

'000 ლარი	2010	2009
სახელფასო ხარჯები	31,902	29,306
თანამშრომლების ჯანმრთელობის დაზღვევა	633	459
სულ	32,535	29,765

ადმინისტრაციული ხარჯები შემდეგ მუხლებს მოიცავს:

'000 ლარი	Notes	2010	2009
ქონების, მანქანა-დანადგარების და აღჭურვილობისა და არამატერიალური აქტივების, მათ შორის იჯარით აღებული ქონების გამართვის ცვეთა/ამორტიზაცია ოფისის ქირა	10,11	5,435	5,600
მარკეტინგი, რეკლამა და გასართობი ღონისძიებები		5,063	4,393
კომუნიკაცია და საინფორმაციო ტექნოლოგიების ხარჯები		2,536	2,221
საკონსულტაციო მომსახურება		1,678	1,967
უსაფრთხოების სამსახური		2,441	1,639
კადრების შერჩევა, ტრენინგი და თანამშრომლებთან დაკავშირებული სხვა ხარჯები		841	1,544
საკანცელარიო საქონელი		1,549	1,536
სხვა მომსახურება		1,055	1,193
მშენებლობა, რემონტი და ტექნიკური უზრუნველყოფა		610	1,014
ტრანსპორტი		501	804
სხვა ადმინისტრაციული ხარჯები		1,060	699
სულ		2,272	2,082
სულ		25,041	24,692

თანამშრომლებთან დაკავშირებული და ადმინისტრაციული მთლიანი ხარჯებიდან 2,509 ათასი ლარი თანამშრომლების ტრენინგებს მოხმარდა (2009: 1,900 ათასი ლარი).

26. ფინანსური რისკის მართვა

ბანკის მთლიანი რისკის პროფილის მართვა – კაპიტალის მართვა

მიზნები

ზოგადად „პროკრედიტ ბანკი საქართველოს“ უფლება არა აქვს, იმაზე მეტი რისკი იკისროს, ვიდრე შეუძლია. ბანკის კაპიტალის მართვა შემდეგ მიზნებს ისახავს:

- იმის უზრუნველყოფა, რომ ბანკი ყოველთვის ადჭურვილი იყოს საკმარისი ოდენობის და ხარისხის კაპიტალით, რათა უკიდურეს შემთხვევაშიც კი სხვადასხვა რისკის შედეგად გამოწვეული (პოტენციური) დანაკარგები დაფაროს
- საქართველოს საბანკო სექტორის მარეგულირებელი ორგანოს მიერ დაწესებული გარე კაპიტალის მართვის მოთხოვნებთან სრული შესაბამისობა.
- მინიმალური კაპიტალის ადეკვატურობის შიდა მოთხოვნებთან შესაბამისობა.
- ბანკის სტაბილურ ზრდასთან დაკავშირებული გეგმების განხორციელების ხელშეწყობა და ბიზნეს სტრატეგიის დაცვა.

პროცესები და პროცედურები

ბანკის კაპიტალის მართვას არეგულირებს ბანკის კაპიტალის მართვის პოლიტიკა და ბანკის დასაშვები რისკის პოლიტიკა. ზემოხსენებული მიზნების მისაღწევად, ბანკი ოთხ კოეფიციენტს მიმართავს. მარეგულირებელი და ბაზელი II კაპიტალის კოეფიციენტების გარდა, ბანკის კაპიტალიზაციის კოეფიციენტსა და დასაშვები რისკების კოეფიციენტს ყოველთვიურ მონიტორინგს ბანკის რისკების მართვის განყოფილება და პროკრედიტ ჰოლდინგის ჯგუფის რისკების მართვის კომიტეტი უწევს.

კაპიტალის შიდა და გარე მოთხოვნებთან შესაბამისობა

კაპიტალის მინიმალურ გარე მოთხოვნებს აწესებენ და აკონტროლებენ საქართველოს ადგილობრივი საბანკო საზედამხედველო ორგანოები. კაპიტალის ადეკვატურობა გამოითვლება და ყოველთვიურად ეცნობება მენეჯმენტსა და აქტივებისა და ვალდებულებების კომიტეტს (“ALCO”). ეს ანგარიშები მოიცავს პროგნოზებსაც, რათა უზრუნველყოს მოთხოვნებთან შესაბამისობა არა მხოლოდ ახლა, არამედ მომავალშიც.

2010 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით, ბანკი შეესაბამებოდა საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ ბაზელის კომიტეტის (ბაზელ I) ინსტრუქციების მიხედვით დაწესებულ სავალდებულო კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებს.

შემდეგ ცხრილში მოცემულია ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობა საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად:

31 დეკემბრის მდგომარეობით	2010	2009
1-ლი რიგის კაპიტალი /რისკის მიხედვით შეფასებული აქტივები (უნდა იყოს 8%-ზე მეტი)	9.36%	9.39%
1-ლი რიგის კაპიტალს + მე-2 რიგის კაპიტალი / რისკის მიხედვით შეფასებული აქტივები (უნდა იყოს 12%-ზე მეტი)	17.33%	16.48%

გარდა ამისა, კაპიტალის ადეკვატურობის მონიტორინგი პროკრედიტ ჰოლდინგის ჯგუფის მასშტაბით კაპიტალის ადეკვატურობის უნიფიცირებული გამოთვლის გამოყენებით ხორციელდება, ბაზელის კომიტეტის (ბაზელ II) ინსტრუქციების მიხედვით.

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

შემდეგ ცხრილში მოცემულია ბანკის კოეფიციენტები ბაზელ II-ის კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების თანახმად:

31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოთვლა ბაზელი II-ის მიხედვით	2010	2009
1-ლი რიგის კაპიტალი /რისკის მიხედვით შეფასებული აქტივები ("RWA")	20.06%	19.35%
1-ლი რიგის კაპიტალს + 2-ე რიგის კაპიტალი / რისკის მიხედვით შეფასებული აქტივები	31.33%	30.28%
'000 ლარი	2010	2009
ჩვეულებრივი სააქციო კაპიტალი	68,500	58,850
აქციების პრემია	18,642	11,593
გაუნაწილებელი მოგება *	34,781	30,413
გამოკლებული სხვა არამატერიალური აქტივები	(2,361)	(2,763)
1-ლი რიგის კაპიტალი	119,562	98,093
სუბორდინირებული სესხები	59,781	49,046
სხვა საკუთარი დანაკარგების რეზერვები	7,452	6,335
მე-2 რიგის კაპიტალი	67,233	55,381
მთლიანი სავალდებულო კაპიტალი	186,795	153,474

* გამოკლებული (გამოცხადებული)
განაწილებული დივიდენდი

'000 ლარი	2010	2009
რისკის მიხედვით შეფასებული საბალანსო აქტივები	457,734	385,593
რისკის მიხედვით შეფასებული გარე საბალანსო აქტივები	12,618	7,621
რისკის მიხედვით შეფასებული აქტივები ღია სავალუტო პოზიციის საფუძველზე	1,145	4,591
რისკის მიხედვით შეფასებული აქტივები საოპერაციო რისკის თვალსაზრისით	124,707	109,031
რისკის მიხედვით შეფასებული აქტივები სულ	596,204	506,836

კაპიტალის მართვის მიზნებისთვის ბანკი იყენებს საკუთარ კაპიტალსა (straight equity) და სს პროკრედიტ ჰოლდინგისა და სხვა ფინანსური ინსტიტუტების მიერ გაცემულ სუბორდინირებულ ვალს.

რაც შეეხება ბანკის ლევერიჯს, 2009 წელს შემოდებულ იქნა მთლიანი ვალდებულებების მთლიან საკუთარ კაპიტალთან (კაპიტალიზაციის, ანუ ლევერიჯის კოეფიციენტი) კოეფიციენტის ზედა ზღვარი, რომლის მიხედვითაც ბანკის ლევერიჯის კოეფიციენტმა არ

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

უნდა გადააჭარბოს 15-იან მიზნობრივ კოეფიციენტს, ხოლო ლიმიტი განისაზღვრება 18-ით.

	2010	2009
კაპიტალიზაციის კოეფიციენტი	6.3	4.9

დასაშვები რისკების შემცველობა

სავალდებულო კაპიტალის კოეფიციენტების გარდა, ბანკი საკუთარი კაპიტალის ადეკვატურობას რისკების შემცველობის მიხედვით აფასებს, ბანკის სპეციფიკური რისკის პროფილის ასახვის მიზნით, მაგალითად, საქმიანობის შედეგად წარმოშობილ პოტენციურ ზარალს ადარებს ბანკის დასაშვები რისკების შემცველობასთან.

ბანკის რისკის შემცველობის პოტენციური განსაზღვრება როგორც საკუთარ კაპიტალს (არამატერიალური აქტივების გამოკლებით) მიმატებული სუბორდინირებული ვალი, რამაც 2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 190 მილიონი ლარი შეადგინა (2009: 165 მილიონი ლარი). რისკის დასაფარად ხელმისაწვდომ რესურსად დაწესდა რისკის შემცველობის პოტენციალის 60%, ანუ 114 მილიონი ლარი. რისკის სხვადასხვა კატეგორიაში პოტენციური დანაკარგების გამოსათვლელად გამოყენებული იქნა შემდეგი ცნებები:

- საკრედიტო რისკი (კლიენტები): სასესხო პორტფელის სისტემატურად განახლებული მიგრაციის ანალიზის საფუძველზე გამოითვლება ისტორიული ზარალის მაჩვენებლები და გამოიყენება მიმდინარე სასესხო პორტფელზე პოტენციური დანაკარგების გამოსათვლელად.
- კონტრაგენტის რისკი: კონტრაგენტის რისკის გამო პოტენციური დანაკარგები გამოითვლება კონტრაგენტის, ან მისი სამოქმედი ქვეყნის საერთაშორისო რეიტინგის მიხედვით განსაზღვრული დეფოლტის ალბათობის საფუძველზე.
- საბაზრო რისკები: თუ სავალუტო კურსის ისტორიულ მერყეობაზე სტატისტიკური ანალიზი გაკეთებულია, მაშინ არსებულ სავალუტო პოზიციებზე ყველაზე მკვეთრი მერყეობა (99% სანდოობის დონით) გამოიყენება, საპროცენტო განაკვეთის რისკი კი გამოითვლება ევრო/აშშ დოლარზე (2 პროცენტული ერთეული) სტანდარტული დონის საპროცენტო განაკვეთის შოკის, ხოლო ადგილობრივ ვალუტაში ისტორიულად უფრო მაღალი დონის შოკის შედეგის ეკონომიკური ღირებულების განსაზღვრით.
- საოპერაციო რისკი: ბაზელ II-ის სტანდარტის მეთოდი გამოიყენება შესაბამისი ღირებულების გამოსათვლელად.

სხვა რისკები შეფასდა ბანკისათვის არასაკმარისად რელევანტურად, ან შეფასდა რელევანტურად, მაგრამ მათი რაოდენობრივად გამოხატვა შეუძლებელია, მაგ. ლიკვიდურობის რისკი.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში მოცემულია რისკის დასაფარად ხელმისაწვდომი რესურსების განაწილება რისკის სხვადასხვა კატეგორიებზე, პროკრედიტ ჰოლდინგის რისკების მართვის კომიტეტის თანახმად, და უტილიზაციის დონე ბანკისთვის 2010 წლის დეკემბრის ბოლოს მდგომარეობით.

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

რისკის ფაქტორი	რისკის დეტალები	ლიმიტი (%-ში)	ლიმიტი ('000 ლარში)	ფაქტობრივი ('000 ლარში)	გამოყენებული ლიმიტი (ლიმიტის %)
საკრედიტო რისკი (კლიენტები)		25.0%	47,502	13,585	7.1%
კონტრაგენტის რისკი	კომერციული ბანკები	1.0%	1,900	168	0.1%
	ცენტრალური ბანკები	9.0%	17,101	935	0.5%
საბაზრო რისკი	საპროცენტო განაკვეთის რისკი	10.0%	19,001	17,510	9.2%
	სავალუტო რისკი	2.5%	4,750	386	0.2%
საოპერაციო რისკი		12.5%	23,751	9,977	5.3%
რისკის დასაფარად ხელმისაწვდომი რესურსები		60.0%	114,005	42,561	22.4%

საოპერაციო რისკის დასაფარად საჭირო ეკონომიკური კაპიტალი გამოითვლება ბაზელ II-ის სტანდარტული მეთოდით.

ცალკეული რისკების მართვა

2010 წელს შემოღებულ იქნა ახალი მოთხოვნები ბანკის მიერ რისკის მართვის კიდევ უფრო გასამკაცრებლად. კერძოდ, შემოღებულ იქნა დამატებითი პროცესები შემდეგი რისკების სამართავად:

- საკრედიტო რისკი
- კონტრაგენტის რისკი
- საბაზრო რისკი
- ლიკვიდურობის რისკი
- საოპერაციო რისკი და
- უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის აღკვეთასთან დაკავშირებული საქმიანობა

ბანკისათვის მეტად მნიშვნელოვანია რისკის გამომწვევი ფაქტორების ცოდნა და უწყვეტი ანალიზი და ბანკის შიგნით დისკუსიები მოვლენების შესაძლო განვითარებაზე/შესაძლო სცენარებზე და მათ პოტენციურ უარყოფით შედეგებზე. რისკის მართვის მიზნებში შედის იმის უზრუნველყოფა, რომ ყველა არსებითი რისკი დროულად იქნეს აღმოჩენილი, სრულად გაანალიზებული და სათანადოდ მართული. მაგალითად, ეს გულისხმობს იმის უზრუნველყოფას, რომ პროდუქტების და მომსახურების შეთავაზება არ მოხდეს, სანამ ყველა მხარე არ გაეცნობა მათ და სანამ მათთან გამკლავება შესაძლებელი არ იქნება.

ცალკეული რისკისთვის გათვალისწინებული ლიმიტებიდან გადახვევა, რომელთა ფარგლებშიც ბანკს მოქცეული აქვს თავისი რისკების სტრატეგია, დასაშვებია მხოლოდ პროკრედიტ კოლდინგის რისკების მართვის კომიტეტის თანხმობით, მაგრამ უნდა აკმაყოფილებდეს უფრო მკაცრ ლიმიტებს (მაგ. იმ შემთხვევაში, როდესაც ასეთ ლიმიტებს ადგილობრივი კანონმდებლობა ითვალისწინებს).

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი განისაზღვრება როგორც იმის საშიშროება, რომ საკრედიტო ტრანზაქციის მხარე ვერ შეძლებს, ან მხოლოდ ნაწილობრივ შეძლებს ბანკის მიმართ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვალდებულებების შესრულებას. საკრედიტო რისკი წარმოიშობა კლიენტებზე კრედიტების გაცემის შედეგად (კლასიკური საკრედიტო რისკი), შიდასაბანკო განთავსებებიდან გამომდინარე კრედიტებიდან და ემინენტთან დაკავშირებული რისკიდან. საკრედიტო რისკი შემდგომ იყოფა საკრედიტო დეფოლტის რისკად და საკრედიტო პორტფელის რისკად, რისკების მიზანმიმართული მართვის უზრუნველყოფის მიზნით. საკრედიტო რისკი ყველაზე მნიშვნელოვანი რისკია, რომლის წინაშეც ბანკი დგას.

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მაქსიმალური დაქვემდებარება საკრედიტო რისკისადმი:

'000 ლარი	2010	2009
ბანკთაშორისი განთავსებები		
ნაშთები სებ-ში	71,624	51,481
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	78,358	37,106
ბანკთაშორისი განთავსებები სულ	149,982	88,587
გასაყიდად ხელმისაწვდომი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		
ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის მქონე ფასიანი ქაღალდები (სახაზინო ვექსილები)	5,992	3,922
გასაყიდად ხელმისაწვდომი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	5,992	3,922
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები		
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	594,929	533,949
შესაძლო გაუარესების რეზერვები	(16,610)	(16,621)
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	578,319	517,328
სხვა ფინანსური აქტივები	411	2,601
გარე საბალანსო უწყისის ვალდებულებები	25,804	16,222

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული კრედიტებიდან გამომდინარე საკრედიტო დეფოლტის რისკი

კლიენტებზე გაცემული კრედიტებიდან გამომდინარე საკრედიტო დეფოლტის რისკს ბანკი განსაზღვრავს, როგორც კლიენტის კრედიტთან დაკავშირებული ხელშეკრულების პირობების პოტენციური შეუსრულებლობისგან მიღებული ზარალის რისკს.

კლიენტებზე გაცემული კრედიტებიდან გამომდინარე საკრედიტო დეფოლტის რისკის მართვა ბანკის საკრედიტო საქმიანობის პრინციპების საფუძვლიან განხორციელებას ემყარება:

- ბანკის მსესხებლების გადახდისუნარიანობის ანალიზი
- საკრედიტო რისკის შეფასებების დოკუმენტირება, რათა ანალიზი გასაგები იყოს მესამე მხარეებისთვის
- ბანკის კლიენტების ზედმეტი დავალიანების თავიდან აცილება
- მსესხებლებთან პირადი და გრძელვადიანი ურთიერთობის ჩამოყალიბება და მათთან რეგულარულად დაკავშირება
- სესხის დაფარვის მონიტორინგი
- ვადაგადაცილებული სესხების მართვა
- დეფოლტის შემთხვევაში უზრუნველყოფის ამოღების მკაცრი პროცედურის ჩატარება
- კვალიფიციურ და მოტივირებულ თანამშრომლებში ინვესტირება
- საფუძვლიანად შემუშავებული და სათანადოდ დოკუმენტირებული პროცესების განხორციელება
- “ოთხი თვალის პრინციპის” განხორციელება

ინდივიდუალურად მნიშვნელოვან და უმნიშვნელო სესხებს შორის არსებული განსხვავებიდან გამომდინარე, სხვადასხვა ტიპის სესხებისთვის დაკრედიტების განსხვავებული პროცესები არსებობს. პროცესები ძირითადად განსხვავდება მოვალეობების განაწილების მიხედვით; კლიენტისგან მიღებული ინფორმაციის, შემოწმებული ფინანსური ანგარიშების თუ დეკლარაციის ფორმების; სესხის გადაწყვეტილების ძირითადი კრიტერიუმების მიხედვით, მსესხებლის ფინანსური მდგომარეობის საფუძველზე; განსაკუთრებით ინდივიდუალურად უმნიშვნელო სესხებისთვის, ლიკვიდური ფულადი სახსრებისა და მსესხებლის პიროვნული თვისებების და საგირავნო მოთხოვნების მიხედვით.

ნებისმიერ საკრედიტო გადაწყვეტილებას საკრედიტო კომიტეტი იღებს.

ვადაგადაცილებულია სესხები, რომლის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული საპროცენტო ან/და ძირითადი თანხის გადახდა დაგვიანებულია. ვადაგადაცილების დადგომის შემთხვევაში, ბანკი სესხების გადაუხდელობის მკაცრ კონტროლს იწყებს სესხის დეფორტის ნებისმიერი პოტენციური საფრთხის იდენტიფიკაციის მიზნით. სესხების დაბრუნებისა და ამოღების პროცესს სპეციალიზირებული თანამშრომლები აწარმოებენ, რომელთაც, როგორც წესი, გამოცდილება საკრედიტო ან იურიდიულ სფეროში აქვთ.

ბანკი მუდმივ მონიტორინგს უწევს სასესხო პორტფელის ხარისხს. სასესხო პორტფელის ხარისხის საზომია გაუარესებული სესხების პორტფელი (PAR), რომელსაც ბანკი განმარტავს, როგორც ყველა ისეთ სესხს, რომლის პროცენტის და/ან კაპიტალის ერთი ან ერთზე მეტი შენატანი 30 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული. ამ მეთოდის შერჩევა განპირობებულია იმით, რომ სესხებზე უმეტესწილად ფიქსირებული შენატანები ხორციელდება ძირითადი თანხის და პროცენტების ყოველთვიური გადახდით. გამონაკლისს

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

სეზონური ხასიათის აგრო სესხები და საინვესტიციო სესხები წარმოადგენს, რომელთა შეღავათიანი პერიოდი, ჩვეულებრივ, 6 თვემდე გრძელდება. გაუარესებული სესხები პორტფელის განსაზღვრისას არ ხდება უზრუნველყოფის გამოქვითვა და საკრედიტო დავალიანების შემცირების სხვა რომელიმე ზომის განხორციელება.

საკრედიტო ოპერაციების ხარისხ დამატებით საკრედიტო კონტროლის განყოფილება უზრუნველყოფს, რომელიც პასუხისმგებელია ბანკის საკრედიტო ოპერაციების მონიტორინგზე და ბანკის პროცედურებთან მათ შესაბამისობაზე. ეს განყოფილებები, რომლებიც გამოცდილი საკრედიტო თანამშრომლებითაა დაკომპლექტებული, უზრუნველყოფს დაკრედიტების პოლიტიკასა და პროცედურებთან ფორმითა და შინაარსით შესაბამისობას რეგულარული შემოწმებებისა და სისტემის სკრინინგის მეშვეობით.

‘000 ლარი	PAR (> 30 დღე რისკის მიხედვით)	PAR (> 30 დღე ცალკეული სესხების მიხედვით)
2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1.64%	1.49%
2009 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1.84%	1.76%

სესხების რესტრუქტურისაციის საჭიროება ჩვეულებრივ მსესხებლის ეკონომიკური და გადახდის პრობლემებიდან გამომდინარეობს. სესხის რესტრუქტურისაციის შემთხვევაში სესხის პარამეტრებში ცვლილებები შედის. წინააღმდეგ შემთხვევაში სესხები, რომელთა პირობების ხელახალი შეთანხმება მოხდა, ვადაგადაცილებულად ან გაუარესებულად ჩაითვლებოდა:

ბანკი, წარსული გამოცდილების მიხედვით, მოცემული წლის მოსალოდნელი საკრედიტო დეფოლტების დონის რეგულარულ ანალიზს ახორციელებს.

ჯგუფის პოლიტიკის მიხედვით, სრული უზრუნველყოფის გარეშე გაიცემა მხოლოდ ძალიან მცირე სესხები და/ან მოკლევადიანი სესხები. 10 000 ლარზე ზემოთ გაცემული ყველა სესხი უზრუნველყოფილია. შედარებით მაღალი რისკის პროფილის მქონე სესხები ყოველთვის გირაოთია უზრუნველყოფილი, ჩვეულებრივ უძრავი ქონებით. რადგანაც სესხების უმეტესობა საკმაოდ მოკლევადიანი სესხებია ფიქსირებული შენატანებით, უზრუნველყოფის სამართლიანი ღირებულება ჩვეულებრივ უფრო ნელა იკლებს, ვიდრე სესხის დაუფარავი თანხა, და, აქედან გამომდინარე, 10 000 ლარზე ნაკლები კრედიტების შემთხვევაში ბანკი არ აწარმოებს მონიტორინგს.

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

უზრუნველყოფის საშუალება შემდეგ კატეგორიებად იყოფა:

‘000 ლარი
2010 წლის 31
დეკემბრის
მდგომარეობით

	უძრავი ქონება	თავდებობა	ინვენტარი	სხვა	სულ
ბიზნეს	334,368	51,426	133,473	2,713	521,980
აგრო	12,098	10,617	2,238	46	24,999
საცხოვრებელი ფართის					
კეთილმოწყობის	16,829	7,150	1,534	337	25,850
სამომხმარებლო	2,407	6,513	1,342	333	10,595
სხვა	9,082	1,216	183	1,024	11,505
სულ	374,784	76,922	138,770	4,453	594,929

‘000 ლარი
2009 წლის 31
დეკემბრის
მდგომარეობით

	უძრავი ქონება	თავდებობა	ინვენტარი	სხვა	სულ
ბიზნეს	268,258	63,323	133,306	4,120	469,007
აგრო	12,511	5,163	255	79	18,008
საცხოვრებელი ფართის					
კეთილმოწყობის	21,836	4,764	77	368	27,045
სამომხმარებლო	1,787	5,291	61	337	7,476
სხვა	3,078	6,984	26	2,326	12,414
სულ	307,469	85,525	133,725	7,230	533,949

ამოღებული ქონების მართვის პოლიტიკა მოითხოვს, რომ კლიენტების დეფოლტის შედეგად მიღებული ყველა აქტივი გაიყიდოს თავად კლიენტზე, ან მესამე მხარეებზე, უზრუნველყოფის საშუალების საბაზროზე ნაკლები ღირებულებით შეფასებიდან გამომდინარე ინტერესთა კონფლიქტის თავიდან აცილების მიზნით. ამასთან, ამოღებული ქონება საჯარო აუქციონზე ყველაზე მაღალ შესაძლო ფასად იყიდება და ძირითადი თანხის, პროცენტის და ჯარიმის შედეგად დარჩენილი ნაშთი კლიენტის ანგარიშზე ირიცხება. ამოღებული ქონება უმეტესწილად მიწა ან შენობაა. თუმცა ზოგჯერ ინვენტარი, ავტომანქანა და საყოფაცხოვრებო ტექნიკაც (ტელევიზორები, მაცივარი და სხვ.) გვხვდება. შემდეგ ცხრილში მოცემულია ამოღებული ქონების ღირებულება:

‘000 ლარი

	2010	2009
უძრავი ქონება	2,183	104
ინვენტარი	163	163
სხვა	1	10
სულ	2,347	277

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო პორტფელის რისკი კლიენტებზე კრედიტების გაცემის გამო

საკრედიტო პორტფელის კატეგორიები საკრედიტო რისკის შემცირების ძალიან ეფექტური ფაქტორია. ბანკის ძირითადი საქმიანობა – ძალიან მცირე და მცირე საწარმოების დაკრედიტებამ მოითხოვა დაკრედიტების პროცესის მაღალი დონის სტანდარტიზაცია და საბოლოოდ კრედიტების მაღალი დივერსიფიკაცია გამოიწვია გეოგრაფიული განაწილებისა და ეკონომიკური სექტორების მიხედვით. მიუხედავად ამისა, საშუალო სესხების პორტფელი, ანუ შედარებით მსხვილი სესხები, რომელიც აჭარბებს 150,000 აშშ დოლარის ზღვარს, არ წარმოადგენს ძირითად სტრატეგიულ სამიზნეს. ამ კლიენტების უმრავლესობა დინამიურად მზარდი საწარმოებია, რომლებიც ბანკთან მრავალი წლის განმავლობაში თანამშრომლობდნენ. თუმცა ასეთი ბიზნესების სირთულე მოითხოვს ბიზნესის, დასაფინანსებელი პროექტისა და დაკავშირებული მხარეების ჯეროვან ანალიზს. ფრანტ და ბექ ოფისის ფუნქციები მკაფიოდაა გამიჯნული და დოკუმენტაციისა და უზრუნველყოფის მოთხოვნებიც როგორც წესი, უფრო მკაცრია.

საერთო ჯამში, ბანკის საკრედიტო პორტფელი მოიცავს 259 კრედიტს 150 000 აშშ დოლარზე მეტი მოცულობით (337 კრედიტი 2009 წელს).

საკრედიტო პორტფელის სტრუქტურა რეგულარულად განიხილება ბანკის რისკების მართვის განყოფილების მიერ საკრედიტო რისკების განყოფილების დახმარებით, რათა ისეთი პოტენციური მოვლენების აღმოსაჩინად, რამაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს საკრედიტო პორტფელის მნიშვნელოვან ნაწილზე (ზოგადი რისკის ფაქტორები) და, საჭიროების შემთხვევაში, ეკონომიკის გარკვეულ სექტორებზე კრედიტების გაცემის შეზღუდვის მიზნით.

'000 ლარი 2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	ბიზნეს	აგრო	საცხოვრებე ლი ფართის კეთილმოწყ ობის	სამომხმარ ებლო	სხვა	სულ
< 10,000 აშშ დოლარი	67,750	13,561	11,092	8,452	3,120	103,975
10,000-დან 30,000-მდე აშშ დოლარი	86,741	4,405	8,209	1,276	5,025	105,656
30,000-დან 150,000- მდე აშშ დოლარი	171,473	5,685	5,720	776	3,360	187,014
>150,000 აშშ დოლარი	196,016	1,348	829	91	-	198,284
სულ	521,980	24,999	25,850	10,595	11,505	594,929

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

'000 ლარი						
2009 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	ბიზნეს	აგრო	საცხოვრებელი ფართის კეთილმოწყობის	სამომხმარებლო	სხვა	სულ
< 10,000 აშშ დოლარი	84,935	11,201	15,462	6,852	3,353	121,801
10,000-დან 30,000-მდე აშშ დოლარი	84,344	3,728	7,583	340	5,350	101,345
30,000-დან 150,000-მდე აშშ დოლარი	139,050	2,424	3,816	284	3,711	149,285
>150,000 აშშ დოლარი	160,677	655	184	-	-	161,516
სულ	469,007	18,008	27,045	7,476	12,414	533,949

ბანკი ხელმძღვანელობს ინსტრუქციით, რომელიც ზღუდავს კონცენტრაციის რისკს სასესხო პორტფელში და ამისათვის მოითხოვს მსხვილი სესხების (რომლებიც მინიმალური კაპიტალის 5%-ს აღემატება) დამტკიცებას პროკრედიტ ჰოლდინგის ჯგუფის საკრედიტო რისკების კომიტეტის და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ. არც ერთი მსხვილი კრედიტი არ უნდა აღემატებოდეს ბანკის მინიმალური კაპიტალის 15%-ს.

შედარებით მსხვილი სესხების სათანადო ანალიზსა და მონიტორინგს პასუხისმგებელი თანამშრომლები უზრუნველყოფენ საკრედიტო განყოფილებიდან, საქმიანობის რეგულარული მონიტორინგის გზით, რაც რისკების დროული აღმოჩენის შესაძლებლობას ქმნის, ასევე ბანკის საკრედიტო კომიტეტი რეგულარული შემოწმებების ჩატარებით. ინფორმაციის მოძიება რომელიმე დაკავშირებულ მხარეზე ჩვეულებრივ სესხის გაცემამდე ხდება.

ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი კრედიტების საფუძვლიან მონიტორინგს ბანკის საკრედიტო ექსპერტი/საკრედიტო ანალიტიკოსი და შესაბამისი საკრედიტო კომიტეტი უზრუნველყოფს. ასეთი კრედიტებისთვის, კომიტეტი აფასებს არსებობს თუ არა გაუარესების ობიექტური მტკიცებულება, ე.ი.

- 30 დღეზე მეტად ვადაგადაცილება
- პროცენტის, არ კაპიტალის გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულების დარღვევა
- დებულებების, ან პირობების დარღვევა
- გაკოტრების პროცესის დაწყება
- კლიენტის საქმიანობის შესახებ კონკრეტული ინფორმაციის არსებობა (მაგ. კლიენტის ნაღდი ფულის დეფიციტი)
- ცვლილებები კლიენტის ბაზარზე
- ზოგადი ეკონომიკური გარემო

ამას გარდა, გაუარესების რეზერვის განსაზღვრისას მხედველობაში მიიღება უზრუნველყოფის საშუალების წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება.

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

ინდივიდუალურად გაუარესებულ სესხებზე უზრუნველყოფის სამართლიანი ღირებულება:

2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	უძრავი ქონება	ინვენტარი	სხვა	სულ
ბიზნეს	19,554	7	4,683	24,244
აგრო	151	-	-	151
საცხოვრებელი ფართის კეთილმოწყობის	54	-	-	54
სხვა	-	-	-	-
Total	19,759	7	4,683	24,449

2009 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	უძრავი ქონება	ინვენტარი	სხვა	სულ
ბიზნეს	6,704	118	6,616	13,438
საცხოვრებელი ფართის კეთილმოწყობის	6	-	53	59
სამომხმარებლო	42	-	-	42
სხვა	68	-	-	68
სულ	6,820	118	6,669	13,607

საცხოვრებელი უძრავი ქონების სამართლიანი ღირებულება ანგარიშგების პერიოდის დასასრულისთვის შეფასდა ბანკის შიდა საკრედიტო განყოფილების თანამშრომლების მიერ განსაზღვრული ღირებულებების გამოყენებით, რომელიც სესხის დასაწყისში განისაზღვრა ქალაქებისა თუ რეგიონების მიხედვით საცხოვრებელი უძრავი ქონების სამართლიანი ღირებულების საშუალო ზრდის გათვალისწინებით. სხვა უძრავი ქონებისა და სხვა აქტივების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა ბანკის საკრედიტო რისკების განყოფილების მიერ ბანკის შიდა ინსტრუქციების გამოყენებით.

ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი სესხები, რომლებისთვისაც გაუარესების ინდივიდუალური რეზერვის შექმნა არაა საჭირო, კოლექტიური შეფასების რეზერვებით იფარება.

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

ინდივიდუალურად უმნიშვნელო სესხებისთვის, რომელთა გაუარესების ობიექტური მტკიცებულება არსებობს, ანუ რომლებიც 30 დღეზე მეტი ხნის განმავლობაშია ვადაგადაცილებული (ასევე უმნიშვნელო რესტრუქტურისებული სესხები, რომლებიც ვადაგადაცილებაში არ არის, მაგრამ გაუარესებულადაა კლასიფიცირებული); გაუარესება განისაზღვრება ვადაგადაცილებული დღეების მიხედვით. გარდა ამისა, უმნიშვნელოდ მიხნეული ინდივიდუალური სესხები, ან ინდივიდუალურად უმნიშვნელო სესხების ჯგუფი შესაძლოა გაუარესებულად კლასიფიცირდეს, თუ ქვეყანაში ისეთი შემთხვევები შეინიშნება, როგორცაა პოლიტიკური არეულობა, მნიშვნელოვანი ეკონომიკური დაღმასვლა, სტიქიური უბედურებები ან სხვა გარე ფაქტორები.

ბანკთაშორისი განთავსებებიდან და ემინენტთან დაკავშირებული რისკიდან გამომდინარე საკრედიტო რისკი

რისკების მართვის კოცეპტუალური საფუძველი

კონტრაგენტის და ემინენტის რისკის მართვის მიზანია ბანკისათვის ისეთი დანაკარგების თავიდან აცილება, რომლებსაც იწვევს ფინანსური კონტრაგენტის (მაგ. კომერციული ბანკის), ან ემინენტის მიერ ბანკის მიმართ ნაკისრი ვალდებულებების არ ან ვერ შესრულება. ამ ტიპის რისკი იყოფა შემდეგ კატეგორიებად:

- ძირითადი რისკი – გაცემული თანხის დაკარგვის რისკი იმის გამო, რომ კონტრაგენტი ვერ ახერხებს ძირითადი თანხის დროულად და სრულად გადახდას
- ჩანაცვლების რისკი – იმ ოდენობის თანხის დაკარგვის რისკი, რომელიც უდრის დაუფარავი ვალდებულების ბაზარზე მისი ეკვივალენტით ჩანაცვლების ხარჯს
- ანგარისწორების რისკი – დანაკარგის რისკი, რომელიც გამოწვეულია დაკავშირებული მხარის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული აქტივების გადაცემის ვალდებულების შეუსრულებლობით
- ემინენტთან დაკავშირებული რისკი - ფასიანი ქაღალდების ემინენტის დეფოლტითა და გადახდისუუნარობით გამოწვეული ზარალის ალბათობა

კონტრაგენტის და ემინენტის რისკს განსაკუთრებით განაპირობებს ბანკის საჭიროება, რომ დააბანდოს ჭარბი ლიკვიდურობა, შეასრულოს სავალუტო ოპერაციები, ან მოახდინოს გარკვეული რისკების პოზიციების ჰეჯირება. ჭარბი ლიკვიდურობის განთავსება ხდება ბანკთაშორის ბაზარზე მოკლევადიან, ჩვეულებრივ სამ თვემდე ვადის მქონე ინსტრუმენტებში. სავალუტო ოპერაციებიც მოკლე ვადებში, ჩვეულებრივ ორ დღეში სრულდება. წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს, რომლებიც სავალუტო რისკისგან ბანკის დასაცავად გამოიყენება შეძლება ერთ წლამდე ვადა ჰქონდეს. გარდა ამისა, ბანკის მცდელობების შედეგად, რომ თავისი საკრედიტო საქმიანობა დაეფინანსებინა ფიზიკური პირების ანაბრებით არსებობს ასევე რისკი საქართველოს ეროვნული ბანკის მიმართ. ეს იმიტომ, რომ საქართველოს ეროვნული ბანკი საქართველოს ტერიტორიაზე მოქმედი ბანკებისგან მოითხოვს, რომ საქართველოს ეროვნულ ბანკში არსებულ ანგარიშზე სავალდებულო რეზერვი ჰქონდეთ, რომლის ოდენობაც დამოკიდებულია კლიენტების ანაბრების მოცულობაზე, ან სხვა სახსრებზე, რომლებსაც ბანკი თავისი საქმიანობის დასაფინანსებლად იყენებს.

კონტრაგენტის და ემინენტის რისკები იმართება ბანკის კონტრაგენტის რისკის მართვის პოლიტიკით (რომელშიც ემინენტის რისკიც შედის), რომელიც არწერს კონტრაგენტის/ემინენტის შერჩევისა და ლიმიტის განსაზღვრის პროცესს, ასევე ბანკის სახაზინო პოლიტიკის მიერ, რომელიც აკონკრეტებს დასაშვებ ოპერაციებს და მოიცავს

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

მათი დამუშავების წესებს. პრინციპში, მისაღები კონტრაგენტები არიან მხოლოდ სისტემური მნიშვნელობის მქონე დიდი საერთაშორისო ბანკები, ხოლო ადგილობრივ ვალუტაში საქმიანობისთვის – კარგი რეპუტაციის და ფინანსური მდგომარეობის მქონე ადგილობრივი ბანკები. როგორც წესი, ბანკი მინიმალური კაპიტალის 10-მდე ზღვარს აწესებს ბანკებისთვის, რომლებიც არა OECD ქვეყნებში საქმიანობენ და 25%-მდე ზღვარს - OECD ქვეყნებში მოქმედი ბანკებისთვის. უფრო მაღალი ლიმიტები უნდა დამტკიცდეს პროკრედიტ ჰოლდინგის რისკების მართვის კომიტეტის მიერ.

ბანკის ALCO-ს ამტკიცებს თითოეულ კონტრაგენტს, მაქსიმალური რისკის ჩათვლით, საფუძვლიანი ანალიზის საფუძველზე, რასაც ჩვეულებრივ ატარებს რისკების მართვის განყოფილება სახაზინო განყოფილებასთან თანამშრომლობით.

კონტრაგენტის რისკის მართვის პოლიტიკის თანახმად ბანკმა არ უნდა შეასარულოს სპეკულაციური კომერციული საქმიანობა. მიუხედავად ამისა, ჭარბი ლიკვიდურობის დაბანდების მიზნით ბანკს უფლება აქვს იყიდოს და დროებით ფლობდეს ფასიან ქაღალდებს (სახაზინო ვექსილები, სადეპოზიტო სერტიფიკატები). ამასთან დაკავშირებული ემიტენტის რისკი იმართება ბანკის სახაზინო პოლიტიკის დებულებებით. სხვა მოთხოვნებთან ერთად, ეს პოლიტიკა ითვალისწინებს იმას, რომ ინვესტიციის ინსტრუმენტები სასურველია გამოშვებული იყოს საქართველოს მთავრობის მიერ, ან უცხოური ვალუტის შემთხვევაში, საერთაშორისო და/ან მულტინაციონალური ორგანიზაციების მიერ, რომელთაც ძალიან მაღალი საკრედიტო რეიტინგი აქვთ (საერთაშორისო AA- ან კიდევ უფრო მაღალი რეიტინგი). საპროცენტო სვოპის აუცილებელი წინაპირობაა პროკრედიტ ჯგუფის რისკების მართვის განყოფილებების მიერ მისი დამტკიცება და მონიტორინგი.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია კონტრაგენტების და ემინენტების ტიპები, რომლებთანაც ბანკი ოპერაციებს ახორციელებს.

'000 ლარი	31.12.2010	In %	31.12.2009	In %
საბანკო ჯგუფები	78,358	45%	37,106	36%
OECD ბანკები	69,580	40%	36,318	35%
არ- OECD ბანკები	8,778	5%	788	1%
სები	89,886	52%	61,462	60%
სავალდებულო რეზერვი	26,396	15%	14,169	14%
სხვა რისკები	63,490	37%	47,293	46%
მთავრობები	5,992	3%	3,922	4%
სულ კონტრაგენტის და ემინენტის რისკი	174,236	100%	102,490	100%

ბანკთაშორისი განთავსებები და სავალუტო ოპერაციები არის ოპერაციები ბანკებთან, რომლებიც დაყოფილი არიან OECD ქვეყნებში და არა OECD ქვეყნებში მდებარე ბანკების ქვეჯგუფებად. მთლიანი რისკი ბანკების მიმართ 2010 წელს გაიზარდა 41.2 მილიონი ლარით და შეადგინა კონტრაგენტის და ემინენტის მთლიანი რისკი 45%. რისკი გადანაწილებულია OECD-ის ქვეყნების შვიდ და არა OECD-ის ქვეყნების ოთხ საბანკო ჯგუფზე.

საქართველოს ეროვნული ბანკის მიმართ რისკი ძირითადად გულისხმობს სავალდებულო რეზერვის მოთხოვნას, რომელიც ბანკის კონტრაგენტის და ემინენტის რისკის 15%-ს

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

შეადგენს. საქართველოს ეროვნული ბანკის მიმართ ყველაზე დიდი რისკი უკავშირდება ნაღდი ფულის ანგარიშებს და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გამოშვებულ სადეპოზიტო სერტიფიკატებს. ბანკი კონტრაგენტის და ემინენტის რისკის 3% მოდის საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ გამოშვებულ ფასიან ქაღალდებში ჭარბი ლიკვიდურობის დაბანდებაზე.

საქართველოს ეროვნული ბანკისა და მთავრობის მიმართ არსებული რისკები ვალუტების მიხედვით მოცემულია ქვემოთე ცხრილში.

'000 ლარი			აშშ		
2010 წლის 31 დეკემბერი	ლარი	ევრო	დოლარი	სხვა	სულ
საქართველოს ეროვნული ბანკი	62,335	4,666	22,885	1	89,886
სავალდებულო რეზერვი	-	3,670	22,726	-	26,396
ნაშთები სებ-ში სავალდებულო					
რეზერვის გარდა	44,073	996	158	1	45,228
სებ-ის სადეპოზიტო სერტიფიკატები	18,262	-	-	-	18,262
მთავრობა	5,992	-	-	-	5,992
	68,327	4,666	22,885	1	95,878

'000 ლარი			აშშ		
2009 წლის 31 დეკემბერი	ლარი	ევრო	დოლარი	სხვა	სულ
საქართველოს ეროვნული ბანკი	46,469	3,679	11,313	1	61,462
სავალდებულო რეზერვი	-	3,426	10,743	-	14,169
ნაშთები სებ-ში სავალდებულო					
რეზერვის გარდა	36,488	253	570	1	37,312
სებ-ის სადეპოზიტო სერტიფიკატები	9,981	-	-	-	9,981
მთავრობა	3,922	-	-	-	3,922
	50,391	3,679	11,313	1	65,384

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკი

ბანკის ლიკვიდურობის რისკის მართვის სისტემა ბანკის კონკრეტულ მახასიათებლებს შეესაბამება. ერთის მხრივ, ბანკი დაარსებულია როგორც საკრედიტო ინსტიტუტი და ფინანსური შუამავალი ჩვეულებრივი ადამიანებისათვის. აქედან გამომდინარე, ბანკის საკრედიტო პორტფელი ყველაზე მსხვილი კომპონენტია აქტივის მხარეზე, რომელიც ძირითადად ადგილობრივად მობილიზებული სახსრებით ფინანსდება. მეორეს მხრივ, სასესხო პორტფელი შეიცავს მცირე ბიზნესებზე დიდი რაოდენობით გაცემულ კრედიტებს და ამის გამო ძალიან დივერსიფიცირებულია. სესხების უმრავლესობა არის გრაფიკიანი ვადიანი სესხები და დეფოლტის განაკვეთი დაბალია. ამის გამო ნაღდი ფულის ნაკადები საკმაოდ პროგნოზირებადია. რადგანაც დეპოზიტები ბანკის საკრედიტო პორტფელის ზრდის დაფინანსების ძირითადი წყაროა, კაპიტალის ბაზრის ინსტრუმენტებზე დამოკიდებულება დაბალია. ყველა ეს ფაქტორი ამართლებს შედარებით მარტივი და სწორხაზოვანი LRM სისტემის გამოყენებას.

ბანკის ლიკვიდურობის რისკი ვიწრო მნიშვნელობით (გადახდისუნარობის რისკი) ნიშნავს იმას, რომ ბანკი ვეღარ შეძლებს მიმდინარე და სამომავლო გადახდის ვალდებულების სრულად ან დროულად შესრულებას. ფართო მნიშვნელობით კი (დაფინანსების რისკი) გულისხმობს საფრთხეს, რომ ვერ მოხდება დამატებითი დაფინანსების მოპოვება, ან მხოლოდ გაზრდილი საბაზრო საპროცენტო განაკვეთებით მოხდება დაფინანსება.

ბანკის ALCO განსაზღვრავს ბანკის ლიკვიდურობის სტრატეგიას და ადგენს ლიკვიდურობის რისკის ლიმიტებს. სახაზინო განყოფილება ყოველდღიურად მართავს ბანკის ლიკვიდურობას და ევალება ALCO-ს გადაწყვეტილებების შესრულება. სტრატეგიებთან, პოლიტიკებთან და ლიმიტებთან შესაბამისობას მუდმივად აკონტროლებს რისკების მართვის განყოფილება.

ადგილობრივი მარეგულირებელი ორგანოების მოთხოვნების გარდა ამ სფეროში ბანკი იყენებს ლიკვიდურობის რისკის მართვის პოლიტიკისა და სახაზინო პოლიტიკის სტანდარტებს. ორივე პოლიტიკა ბანკმა 2009 წელს დანერგა. ეს პოლიტიკები ასევე შეესაბამება ბაზელის კომიტეტის მიერ დადგენილ ჯანსაღი ლიკვიდურობის რისკის მართვის პრინციპებს საბანკო ზედამხედველობის სფეროში. ლიმიტიდან გადახვევა და ამ პოლიტიკებიდან გამონაკლისების დაშვება შესაძლებელია მხოლოდ პროკრედიტ პოლდინგის რისკების მართვის კომიტეტის გადაწყვეტილების საფუძველზე.

ლიკვიდურობის რისკების შეფასების ძირითადი მეთოდია ლიკვიდურობის დეფიციტის ანალიზი, რომელიც აფასებს მომავალში დაფინანსების საჭიროებას ან ჭარბი ლიკვიდურობის დონეებს სხვადასხვა დაშვებების საფუძველზე. დაშვებები იწყება სამომავლო ლიკვიდურობის შეფასებით ნორმალურ ფინანსურ გარემოში და თანდათან უფრო მკაცრდება, რათა მოხდეს ბანკის ლიკვიდურობის მდგომარეობის გაანალიზება ყველაზე უარესი სცენარის განვითარების შემთხვევაში (სტრეს-ტესტი). დაფარვის ვადებს შორის განსხვავებების ანალიზზე დაყრნობით, ლიკვიდურობის გარკვეული ძირითადი მაჩვენებლები გამოითვლება მინიმუმ ყოველთვიურად და ხდება მათი საფუძველიანი მონიტორინგი. მოკლევადიანი ლიკვიდურობის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ინდიკატორი არის საკმარისი ლიკვიდურობის ინდიკატორი (SLI), რომელიც ადარებს მომდევნო 30 დღის აქტივებისა და ვალდებულებების ოდენობას და რომელიც არ უნდა იყოს 1-ზე ნაკლები არც-ერთი მნიშვნელოვანი ვალუტის შემთხვევაში. ეს იმას ნიშნავს, რომ ბანკს

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკმარისი სახსრები აქვს, რომ მომდევნო 30 დღეში მოსალოდნელი ვალდებულებები გაისტუმროს.

კიდევ ერთი მოკლევადიანი ძირითადი მაჩვენებლები არის მაღალლიკვიდური აქტივების მაჩვენებელი, რომელიც უფარდებას მაღალლიკვიდურ აქტივებს კლიენტთან ანაბრებს. ეს მაჩვენებელი ყოველთვის 20%-ზე მეტი უნდა იყოს, რაც იმას ნიშნავს ბანკს საკმარისი სახსრები აქვს, რომლის ნაღდ ფულად გარდაქმნასაც სწრაფად შეძლებს, რომ გაისტუმროს კლიენტების ანაბრების 20%.

ბანკი ასევე აანალიზებს თავის ლიკვიდურობის მდგომარეობას უფრო სტრუქტურული თვალთახედვითაც, და ითვალისწინებს დროის სხვადასხვა მონაკვეთების ლიკვიდურობის დეფიციტს და პოტენციური ლიკვიდურობის დამატებით წყაროებს. ამის შესაბამისი ძირითადი მაჩვენებელი არის ლიკვიდურობის პოზიცია. ეს ანალიზი ასევე ითვალისწინებს საკრედიტო ხაზებს, რომლებიც ბანკმა შეიძლება აითვისოს გარკვეული წინასწარი (ათვისებადელი) ვადის დაცვით, პოტენციურ გადინებებს მარჯის შესანარჩუნებლად და სხვა აქტივებს, რომელთა ნაღდ ფულად ქცევასაც გარკვეული დრო სჭირდება.

ხდება ანაბრების კონცენტრაციის მონიტორინგი, რათა თავიდან იქნეს აცილებული რამდენიმე მსხვილ მენაბრეზე დამოკიდებულება. ბანკის შიდა ინსტრუქციების მიხედვით, მნიშვნელოვანი მენაბრეების კონცენტრაცია არსებობს იმ შემთხვევაში, თუ ათი უმსხვილესი ანაბარი აჭარბებს კლიენტთა ანაბრების მთლიანი ოდენობის 20%-ს.

საკმარისი ლიკვიდურობის ინდიკატორი არის ლიმიტი (“SLI”) და მისი გადაჭარბება დაუშვებელია. მაღალლიკვიდური აქტივების ინდიკატორი, ლიკვიდურობის პოზიცია და მენაბრეთა კონცენტრაცია კი ანგარიშგებისთვის გამოყენებული მაჩვენებლებია და მათი გადაჭარბება დასაშვებია, თუმცა ასეთ შემთხვევაში ბანკის ALCO –ს და პროკრედიტ ჯგუფის ALCO –ს უნდა ეცნობოს ამის მიზეზები და გამოსწორების ზომები.

ბანკის ლიკვიდურობის დასაცავად სტრესულ სიტუაციებშიც კი, ლიკვიდურობის პოტენციური საჭიროების სხვადასხვა სცენარი დგინდება. შედეგების ანალიზი ხდება და ამის საფუძველზე ბანკის ლიკვიდურობის რეზერვის ოდენობა განისაზღვრება ALCO–ს მიერ. ამ სტრეს-ტესტების შედეგები გამოიყენება სარეზერვო ლიკვიდურობის დონის დასადგენად, რომლითაც პროკრედიტ ჰოლდინგმა ბანკი საჭიროების შემთხვევაში უნდა უზრუნველყოს.

დაფინანსების რისკი ფინანსური კრიზისის გამო აქტუალურ საკითხად იქცა. მიუხედავად ამისა, 2010 წელს ბანკს სახსრების უკმარისობის ნაცვლად ჭარბი ლიკვიდურობა ჰქონდა. ეს ფაქტი იმას აიხსნება, რომ სასესხო პორტფელმა 2010 წლის დასაწყისში უარყოფითი ზრდა განიცადა და ამის გამო გასულ წლებთან შედარებით უფრო ნელა იზრდებოდა, ხოლო ანაბრები აგრძელებდა ზრდას მაღალი და შემდეგ კიდევ უფრო დაჩქარებული ტემპით. ბანკის აზრით ანაბრების ასეთი ზრდა ბანკის მიმართ კლიენტების ნდობაზე მიანიშნებს. ბანკი მაინც მიიჩნევს, რომ მისი ლიკვიდურობის რისკი დაბალია, რადგანაც საკრედიტო პორტფელის დიდი პროცენტი კლიენტთა დეპოზიტებით ფინანსდება და ასევე იმის გამო, რომ ბანკს ისევ მიუწვდება ხელი სხვადასხვა საერთაშორისო წყაროებიდან მიღებულ დაფინანსებაზე.

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

თავისი ფინანსური სახსრების ღირებულების მიზნით ბანკი ცდილობს მინიმუმამდე დაიყვანოს თავისი დამოკიდებულება ბანკთაშორის ბაზარზე. ბანკის სხვადასხვა პოლიტიკა ითვალისწინებს იმას, რომ ბანკთაშორის ვალდებულებების მთლიანი თანხა არ უნდა აღარბეჭდეს ყველა ბანკთაშორისი საკრედიტო ხაზის 40%-ს და ერთდღიანი დაფინანსება არ უნდა აღარბეჭდეს მთლიანი ვალდებულებების 4%-ს. ამ ლიმიტებიდან გადახვევა უნდა დამტკიცდეს პროკრედიტ კოლდინგის ALCO-ს მიერ.

ლიკვიდურობის რისკის ყოველდღიურად მართვისთვის ბანკი იყენებს ნაღდი ფულის მოძრაობის ანალიზის მეთოდს, რომლის საშუალებითაც სამომავლო ლიკვიდურობის მდგომარეობის მაქსიმალურად ზუსტი სურათი იქმნება. იგი მოიცავს დაშვებებს ანაბრებისა და სესხების განვითარების შესახებ და მომავალში მაღალლიკვიდური სახსრების უკეთ პროგნოზირების საშუალებას იძლევა.

ამას გარდა, ლიკვიდურობის რისკი ფასდება და მასზე ლიმიტები განისაზღვრება პროგნოზული ლიკვიდურობის დეფიციტის ანალიზის საფუძველზე, რომელიც ასახავს აქტივებისა და ვალდებულებების სახელშეკრულებო ვადების სტრუქტურას.

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია ბანკის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სახელშეკრულებო ვადები. დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადა განსაზღვრულია, როგორც პერიოდი საბალანსო უწყისის თარიღსა და აქტივის ან ვალდებულების სახელშეკრულებო ვადას შორის, ან აქტივის ან ვალდებულებისთვის ნაწილობრივი გადახდის ვადა ხელშეკრულების მიხედვით.

ს/ს პროკრედიტ ბანკი
31 დეკემბერი, 2010 წ.

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

'000 ლარი							4	
	1	1 - 3	3 - 6	6 - 12	1 - 4	წელზე	მეტი	სულ
2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	თვემდე	თვე	თვე	თვე	წელი	მეტი	სულ	
ფინანსური აქტივები								
ნაღდი ფული და ნაღდი ფულის ეკვივალენტები	120,001	13,500	-	-	-	-	-	133,501
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	77,116	-	1,287	-	-	-	-	78,403
სესხები და ავანსები კლიენტებზე	34,396	63,829	79,260	157,126	346,832	105,209	-	786,652
გასაყიდად ხელმისაწვდომი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	6,000	-	-	-	-	-	199	6,199
სხვა ფინანსური აქტივები	411	-	-	-	-	-	-	411
სულ	237,924	77,329	80,547	157,126	346,832	105,408	199	1,005,166
ფინანსური ვალდებულებები								
ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ	6	-	-	-	-	-	-	6
კლიენტთა ანგარიშები	288,942	60,449	44,501	70,498	29,380	9,521	-	503,291
სხვა ნასესხები ფულადი სახსრები	8,485	50,239	13,681	11,873	86,843	28,012	-	199,133
სულ განსორციელებული სვოპები და ფორვარდები	-	-	-	-	-	-	-	-
გარანტიები და აკრედიტივები	-	273	3,032	6,305	877	12	-	10,499
სესხის გაცემის ვალდებულებები	15,539	-	-	-	-	-	-	15,539
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	321	76	-	496	-	-	-	893
სუბორდინირებული ვალი	118	693	2,361	2,103	23,341	75,286	-	103,902
სულ ფინანსური ვალდებულებები	313,411	111,730	63,575	91,275	140,441	112,831	75,286	833,263
ლიკვიდურობის დეფიციტი	(75,487)	(34,401)	16,972	65,851	206,391	(7,423)		
დაგროვილი ლიკვიდურობის დეფიციტი	(75,487)	(109,888)	(92,916)	(27,065)	179,326	171,903		

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

'000 ლარი	1	1 - 3	3 - 6	6 - 12	1 - 4	4 წელზე	
2009 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	თვემდე	თვე	თვე	თვე	წელი	მეტი	სულ
ფინანსური აქტივები							
ნაღდი ფული და ნაღდი ფულის ეკვივალენტები	107,939	-	-	-	-	-	107,939
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	37,106	-	-	-	-	-	37,106
სესხები და ავანსები კლიენტებზე	38,829	61,293	120,277	100,163	335,772	64,749	721,083
გასაყიდად ხელმისაწვდომი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	-	3,922	-	-	435	4,357
სულ განხორციელებული სვოპები და ფორვარდები	16,937	-	11,232	15,112	-	-	43,281
სხვა ფინანსური აქტივები	2,288	5	256	52	-	-	2,601
სულ ფინანსური აქტივები	203,099	61,298	135,687	115,327	335,772	65,184	916,367
ფინანსური ვალდებულებები							
ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ	493	-	-	-	-	-	493
კლიენტთა ანგარიშები სხვა ნასესხები ფულადი სახსრები	195,741	70,956	52,445	65,846	16,522	2,691	404,201
სულ განხორციელებული სვოპები და ფორვარდები	3,492	1,667	5,716	43,347	121,541	9,422	185,185
სულ განხორციელებული სვოპები და ფორვარდები	17,799	-	11,000	15,000	-	-	43,799
გარანტიები და აკრედიტივები	106	1,530	452	3,047	314	12	5,461
სესხის გაცემის ვალდებულებები	10,761	-	-	-	-	-	10,761
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	424	-	-	695	-	-	1,119
სუბორდინირებული ვალი	-	655	2,265	1,994	18,834	79,839	103,587
სულ ფინანსური ვალდებულებები	228,816	74,808	71,878	129,929	157,210	91,965	754,606
ლიკვიდურობის დეფიციტი	(25,717)	(13,510)	63,809	(14,602)	178,562	(26,781)	
დაგროვილი ლიკვიდურობის დეფიციტი	(25,717)	(39,227)	24,582	9,980	188,542	161,761	

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

ბანკი არ გამოიყენებს ზემოხსენებულ ვადის ანალიზს, რომელიც სამომავლო სახელშეკრულებო პროცენტსაც მოიცავს, ლიკვიდურობის რისკის მართვის მიზნით. ამის ნაცვლად ბანკი მონიტორინგს უწევს მოსალოდნელ დარჩენილ სახელშეკრულებო ვადებს და შედეგად მიღებულ მოსალოდნელ ლიკვიდურობის დეფიციტს:

'000 ლარი						
2010 წლის 31 დეკემბრის	6 - 12 1 წელზე					
მდგომარეობით	1 თვემდე	1 - 3 თვე	3 - 6 თვე	თვე	მეტი	სულ
აქტივები						
ნაღდი ფული საღაროში და ნაშთები სებ-ში	115,001	-	-	-	-	115,001
ნოსტრო ანგარიშები	4,387	-	-	-	-	4,387
სახაზინო ვექსილები და გაყიდვადი ფასიანი ქაღალდები	24,033	-	-	-	-	24,033
განთავსებები ბანკებში (პროგრედიტ ჰოლდინგის ჩათვლით)	72,373	-	1,241	-	-	73,614
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	21,197	48,999	58,956	118,036	342,546	589,734
სულ აქტივები	236,991	48,999	60,197	118,036	342,546	806,769
ვალდებულებები						
მიმდინარე ვალდებულებები ბანკების მიმართ	3	3	-	-	-	6
მიმდინარე ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	52,356	13,089	13,089	13,089	170,158	261,781
გარანტიებთან დაკავშირებული პირობითი ვალდებულებები	949	-	-	-	-	949
გამოუყენებელი გამოუხმობადი საკრედიტო ვალდებულებები	4,662	-	-	-	-	4,662
ვალდებულებები პროგრედიტ ჰოლდინგის ჯგუფის ბანკების მიმართ	-	-	-	-	4,689	4,689
ვალდებულებები საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტების მიმართ	7,281	48,752	12,503	8,704	100,593	177,833
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	41,720	52,875	39,481	60,902	13,621	208,599
სუბორდინირებული ვალი	-	-	-	-	70,420	70,420
სულ ვალდებულებები	106,971	114,719	65,073	82,695	359,481	728,939
მოსალოდნელი ლიკვიდურობის დეფიციტი	130,020	(65,720)	(4,876)	35,341	(16,935)	
მოსალოდნელი კუმულაციური ლიკვიდურობის დეფიციტი	130,020	64,300	59,424	94,765	77,830	
“საკმარისი ლიკვიდურობა”	2.20					

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

'000 ლარი							
2009 წლის 31 დეკემბრის							6 - 12 1 წელზე
მდგომარეობით	1 თვემდე	1 - 3 თვე	3 - 6 თვე	6 - 12 თვე	1 წელზე მეტი	სულ	
აქტივები							
ნაღდი ფული საღაროში და ნაშთები სეპ-ში	97,539	-	-	-	-	-	97,539
ნოსტრო ანგარიშები	36,123	-	-	-	-	-	36,123
სახაზინო ვექსილები და გაყიდვადი ფასიანი ქაღალდები	14,201	-	-	-	-	-	14,201
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	27,727	45,887	60,662	101,788	295,352		531,416
სავალუტო წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	16,937	-	11,232	15,112	-	-	43,281
სულ აქტივები	192,527	45,887	71,894	116,900	295,352		722,560
ვალდებულებები							
მიმდინარე ვალდებულებები ბანკების მიმართ	4	5	-	-	-	-	9
მიმდინარე ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	38,549	9,637	9,637	9,637	125,283		192,743
გარანტიებთან დაკავშირებული პირობითი ვალდებულებები	417	-	-	-	-	-	417
გამოუყენებელი გამოუსმობადი საკრედიტო ვალდებულებები	3,236	-	-	-	-	-	3,236
ვალდებულებები პროკრედიტ პოლდინგის ჯგუფის ბანკების მიმართ	-	-	33,716	8,429	-	-	42,145
ვალდებულებები საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტების მიმართ	2,107	-	2,518	5,125	111,021		120,771
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	36,978	42,582	37,713	65,471	2,145		184,889
სუბორდინირებული ვალი	-	-	-	-	66,661		66,661
სავალუტო წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	17,799	-	11,000	15,000	-	-	43,799
სულ ვალდებულებები	99,090	52,224	94,584	103,662	305,110		654,670
მოსალოდნელი ლიკვიდურობის დეფიციტი	93,437	(6,337)	(22,690)	13,238	(9,758)		
მოსალოდნელი კუმულაციური ლიკვიდურობის დეფიციტი	93,437	87,100	64,410	77,648	67,890		
“ საკმარისი ლიკვიდურობა ”	1.94						

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

მოსალოდნელი ლიკვიდურობის დეფიციტი რაოდენობრივად ასახავს ლიკვიდურობის საჭიროებას დროის გარკვეულ მონაკვეთში, თუ მას უარყოფითი ღირებულება აქვს, და პოტენციურად ჭარბ ლიკვიდურობას - თუ მისი ღირებულება დადებითია. ეს გამოთვლა მოიცავს წინა დროითი მონაკვეთების ჭარბი ლიკვიდურობის დადებით მონაცემებსაც. საოპერაციო დონეზე დეფიციტის ანგარიში ყველაზე მნიშვნელოვან ვალუტებად იყოფა (ევრო და აშშ დოლარი ერთად და ადგილობრივი ვალუტა).

2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი შეესაბამებოდა ლიკვიდურობის რისკის მართვის პოლიტიკის მიხედვით დამტკიცებულ საკმარისი ლიკვიდურობის მაჩვენებლის ლიმიტს, რომელიც 1-ს შეადგენს.

შემდეგ ცხრილში მოცემულია შიდა ინსტრუქციების მიხედვით გაანგარიშებული ბანკის საკმარისი ლიკვიდურობის მაჩვენებელი:

31 დეკემბრის მდგომარეობით	2010	2009
(საკმარისი ლიკვიდურობის კოეფიციენტი (უნდა იყოს 1-ზე მეტი))	2.20	1.94

იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ბანკს სახსრების საკმარისი დონე ჰქონდეს იმისათვის, თუ კლიენტებმა მოულოდნელად მოისურვეს ანაბრების გატანა, ბანკი კონტროლებს მაღალლიკვიდური აქტივების თანაფარდობას კლიენტების ანაბრებთან. ეს თანხები მაღალლიკვიდური აქტივების სახითაა წარმოდგენილი, რომელთა ნაღდ ფულად სწარაფად გარდაქმნა შესაძლებელია. 2010 წლის ბოლოსთვის მაღალლიკვიდური აქტივების მაჩვენებელი იყო 46% (2009: 71%), რაც ანგარიშგების 20%-იან მაჩვენებელზე მაღალია.

როგორც ზემოთ აღინიშნა, ბანკი ასევე მიმართავს სტრეს-ტესტის გამოთვლებს, რათა უზრუნველყოს ბანკის ლიკვიდურობა. ხდება მიღებული შედეგების გაანალიზება და ბანკის ALCO-ს მიერ განისაზღვრება ბანკის ლიკვიდურობის რეზერვის დონე. ცალკეული სტრეს-ტესტის შედეგი ასევე გამოიყენება იმისთვის, რომ განისაზღვროს ლიკვიდურობის დამატებითი საზუბი, რომლებსაც პროკრედიტ ჰოლდინგი ბანკს გამოუყოფს საჭიროების შემთხვევაში. 2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს პირველ დროით მონაკვეთში არ ჰქონდა ლიკვიდურობის დეფიციტი ყველაზე უარესი სცენარისთვის შიდა სტრეს-ტესტის კალკულაციების მიხედვით.

ბანკის მიზანია, რომ დაფინანსებისთვის ძირითადად კლიენტთა ანგარიშებს იყენებდეს. დაფინანსების ამ წყაროს ემატება დაფინანსება მიღებული ისეთი საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტებისგან, როგორცაა KfW, BSTDB, OPIC, Blue Orchard, GMF, FMO, ResponsAbility, რომლებიც საგანგებოდ გამოჰყოფენ სახსრებს მიზნობრივი ფინანსური პროგრამებისთვის (მაგ. მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების დაკრედიტება). დაფინანსების სახსრების კიდევ უფრო მეტად დივერსიფიკაციის მიზნით ბანკი ასევე ინარჩუნებს ურთიერთობას სხვა ბანკებთან, განსაკუთრებით მოკლევადიანი ლიკვიდურობის საზუბისთვის. გადა ამისა, მოკლე და გრძელვადიანი დაფინანსებით ბანკს პროკრედიტ ჰოლდინგიც უზრუნველყოფს.

კლიენტთა ანგარიშების დივერსიფიკაციის მაღალი დონის შესანარჩუნებლად ბანკმა შემოიღო კონცენტრაციის მაჩვენებელი, რომლის მიზანია იმის უზრუნველყოფა, რომ ათი უმსხვილესი ანაბარი არ აჭარბებდეს მთლიანი ანაბრების 20%-ს. ბანკის კლიენტთა

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

სახსრების კონცენტრაცია ადგილობრივ ვალუტაში 2010 წელს აჭარბებდა ამ მაჩვენებლს ბანკის ორი უმსხვილესი კლიენტის ანგარიშებზე მაღალი ბრუნვის გამო.

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია ბანკის დაფინანსების წყაროები 2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ცხრილიდან ჩანს, რომ როგორც ზემოთ აღინიშნა, კლიენტთა ანგარიშები დაფინანსების აშკარად ყველაზე დიდი წყაროა. დაფინანსების სიდიდით მეორე წყარო არის ვალდებულებები საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ.

%-ში	31 დეკემბერი, 2010 წ.	31 დეკემბერი, 2009 წ.
ვალდებულებები ბანკების მიმართ	0.0%	0.1%
კლიენტთა ანგარები	64.8%	61.9%
ვალდებულებები პროკრედიტ ჯგუფის ბანკების მიმართ	3.7%	10.5%
ვალდებულებები საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტების მიმართ	30.7%	27.0%
სხვა ვალდებულებები	0.8%	0.5%

საერთო ჯამში, ბანკი მიიჩნევს, რომ მისი დაფინანსების წყაროები საკმარისადაა დივერსიფიცირებული, განსაკუთრებით იმის გათვალისწინებით, რომ ბანკის სახსრების უმრავლესობას უზრუნველყოფს დიდი რაოდენობით კლიენტთა ანგარები.

დაფინანსების რისკი

ბიზნეს გეგმა, რომელიც ყოველწლიურად გადაიხედება, წარმოადგენს ბანკისთვის საშუალოვადიანი დაფინანსების საჭიროების განსაზღვრის საფუძველს როგორც კაპიტალის, ისე ვალის დასაფინანსებლად. თუ გაუთვალისწინებელი შემთხვევების დროს ბანკს არ აღმოაჩნდება საკმარისი ლიკვიდური ფულადი სახსრები, პროკრედიტ ჰოლდინგი შეასრულებს “საბოლოო დამფინანსებლის როლს”. პროკრედიტ ჰოლდინგს ამ მიზნისთვის ლიკვიდურობის ხელმისაწვდომი რეზერვი გააჩნია.

დაფინანსების რისკი აქტუალურად იქცა კაპიტალის საერთაშორისო ბაზრებზე განვითარებული მოვლენების გამო, რომლებიც ნაკლებად ლიკვიდური გახდა და რისკის გაზრდილი მარეები ახასიათებს. ბანკი მიიჩნევს, რომ დაფინანსების რისკი დაბალია, კლიენტთა ანგარებზე მნიშვნელოვანი დამოკიდებულობისა და ასევე იმ ფაქტის გამო, რომ ბანკს კვლავაც მიუწვდება ხელი სხვადასხვა საერთაშორისო წყაროებიდან მიღებულ დაფინანსებაზე.

საბაზრო ფასის რისკი

ბანკის საბაზრო ფასის რისკი განისაზღვრება როგორც სავალუტო რისკი და საპროცენტო განაკვეთის რისკი.

სავალუტო რისკი

ბანკის ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები ერთზე მეტ ვალუტაშია დენომინირებული. თუ აქტივები და ვალდებულებები სხვადასხვა ვალუტაშია მოცემული, ბანკს აქვს ღია სავალუტო პოზიცია და ემუქრება სავალუტო კურსში პოტენციურად არასახარბიელო ცვლილებების საფრთხე.

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

ჯერ კიდევ მზარდი ფინანსური ბაზრის, ისტორიულად მაღალი ინფლაციისა და მერყევი სავალუტო კურსის გამო საქართველოში კერძო დანაზოგების დიდი ნაწილი აშშ დოლარსა და ევროში მოცემული. ამასთანავე, აშშ დოლარში ხელმისაწვდომი სესხები შედარებით დაბალი საპროცენტო (ნომინალური) განაკვეთებით და უფრო ხანგრძლივი ვადით (ლარში მოცემულ სესხებთან შედარებით) ჯერაც მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ქვეყანაში მოქმედი ბევრი ბიზნესის დაფინანსებაში. ამის შედეგად უცხოურ ვალუტებს დიდი მნიშვნელობა ენიჭება ბანკისათვის.

სავალუტო რისკის მართვას ხელმძღვანელობს პროგრედიტ ჰოლდინგის უცხოური ვალუტის რისკის მართვის პოლიტიკა. ეს პოლიტიკა ბანკმა პირველად 2009 წელს დანერგა. მის მიერ პოლიტიკის დაცვა მუდმივად კონტროლდება საბაზრო რისკების მართვის განყოფილების მიერ ჯგუფის დონეზე და პოლიტიკაში ცვლილებებზე და ასევე გამონაკლისებზე გადაწყვეტილებას იღებს პროგრედიტ ჰოლდინგის რისკების მართვის კომიტეტი და პროგრედიტ ჰოლდინგის ALCO.

ბანკის სახაზინო განყოფილება ვალდებულია, მუდმივი მონიტორინგი გაუწიოს სავალუტო კურსების ცვლილებას და სავალუტო ბაზრებს. სახაზინო განყოფილება ასევე ყოველდღიურად განსაზღვრავს ბანკის სავალუტო პოზიციას. როგორც წესი, ყველა სავალუტო პოზიცია უნდა დაიხუროს დღის ბოლოსთვის, გრძელი და მოკლე პოზიციები სპეკულაციური მიზნებისთვის დაუშვებელია. სახაზინო პოლიტიკის თანახმად, წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები შეიძლება მხოლოდ ჰეჯირების მიზნებისთვის გამოიყენებოდეს ბანკის პოზიციების დასახურად (თუმცა ისინი ხანდახან კლიენტებს მომსახურების სახით მიეწოდებათ და ლიკვიდურობის მიზნებით გამოიყენება). დამტკიცებული სავალუტო დერივატივები წარმოადგენს სავალუტო ფორვარდებსა (მათ შორის არადერივატიულ ფორვარდებს) და სავალუტო სვოპებს. სახაზინო განყოფილების საქმიანობას აკონტროლებს ბანკის ბექ-ოფისი და რისკების მართვის თანამშრომლები.

უცხოური ვალუტის ბაზრებზე მიმდინარე მოვლენები და სავალუტო პოზიციები სისტემატურად ეცნობება ბანკის ALCO-ს, რომელსაც უფლება აქვს მიიღოს სტრატეგიული გადაწყვეტილებები სახაზინო საქმიანობის თაობაზე. იმ შემთხვევაში, თუ შეიძლება საჭირო გახდეს სავალუტო პოლიტიკიდან გამონაკლისის დაშვება, ბანკის რისკების მართვის განყოფილება ამის შესახებ ატყობინებს პროგრედიტ ჰოლდინგის რისკების მართვის კომიტეტს და შესთავაზებს სათანადო ზომების მიღებას.

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

სავალუტო რისკის მართვის მიზნით ბანკმა დააწესა სამი დონის კონტროლი: პირველი დონე მოითხოვს, რომ ზოგადად ყველა სავალუტო პოზიცია დახურული უნდა იყოს, თუმცა მოკლე, ან გრძელვადიანი მცირე პოზიცია, რომელიც მინიმალური კაპიტალის 0.5%-ს შეადგენს, მისაღებად ჩაითვლება. მომდევნო დონე განსაზღვრავს ანგარიშგებაში წარმოსადგენ მახვენებლებს, რომელთა მიხედვითაც ჯგუფის ALCO-ს უნდა ეცნობოს ისეთი შემთხვევები, როდესაც ვერ ხერხდება პოზიციების ჩამოყვანა სავალდებულო კაპიტალის 3%-ზე დაბლა ერთ რომელიმე ვალუტაში, ან 7.5%-ზე დაბლა ყველა ვალუტაში ერთობლივად. და ბოლოს, მესამე დონე განსაზღვრავს ლიმიტებს და მოითხოვს, რომ ბანკს არ უნდა ჰქონდეს არც მოკლე და არც გრძელი სავალუტო პოზიცია, რომელიც აღემატება საზედამხედველო კაპიტალის 5%-ს ერთ ვალუტაში, ან 10%-ს ყველა ვალუტაში ერთობლივად. ამ ლიმიტებიდან გამონაკლისები უნდა დამტკიცდეს პროკრედიტ ჰოლდინგის რისკების მართვის კომიტეტის, ან პროკრედიტ ჰოლდინგის ALCO-ს მიერ.

2010 წლის 31 დეკემბრისთვის ბანკის ღია სავალუტო პოზიციები შემოსენებულ ლიმიტებს არ აჭარბებდა.

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია ბანკის საბალანსო უწყისის მუხლების განაწილება ძირითად საოპერაციო ვალუტებზე.

'000 ლარი					
2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	ვერო	აშშ დოლარი	სხვა ვალუტები	ადგილობრივი ვალუტა	სულ
აქტივები					
ნაღდი ფული და ნაღდი ფულის ეკვივალენტები	13,272	40,181	165	79,645	133,263
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	50,537	21,352	203	6,266	78,358
გასაყიდად ხელმისაწვდომი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	236	-	-	6,191	6,427
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	13,296	434,852	-	130,171	578,319
სხვა ფინანსური აქტივები	51	341	-	19	411
ფინანსური აქტივები სულ	77,392	496,726	368	222,292	796,778
ღია ფორვარდული პოზიცია (აქტივები)	-	-	-	-	
ვალდებულებები					
საღებულებები სხვა ბანკების მიმართ	-	-	-	6	6
კლიენტთა ანგარიშები	74,344	265,556	328	140,264	480,492
სხვა ნასესხები სახსრები	3,408	159,047	-	21,342	183,797
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	29	487	-	377	893
სუბორდინირებული ვალი	-	71,585	-	-	71,585
ფინანსური ვალდებულებები სულ	77,781	496,675	328	161,989	736,773
ღია ფორვარდული პოზიცია (ვალდებულებები)	-	-	-	-	
წმინდა პოზიცია	(389)	51	40	60,303	
გარანტიები და აკრედიტივები	147	3,936	26	6,390	
სესხის გაცემის ვალდებულებები	1,004	12,288	0	2,013	

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

'000 ლარი					
2009 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	ევრო	აშშ დოლარი	სხვა	ადგილობრივი	სულ
			ვალუტები	ვალუტა	
აქტივები					
ნაღდი ფული და ნაღდი ფულის ეკვივალენტები	14,252	29,632	115	63,940	107,939
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	23,223	13,654	208	21	37,106
გასაყიდად ხელმისაწვდომი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	236	-	-	4,121	4,357
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	12,595	392,385	-	112,348	517,328
სხვა ფინანსური აქტივები	270	1,984	-	347	2,601
ფინანსური აქტივები სულ	50,576	437,655	323	180,777	669,331
ღია ფორვარდული პოზიცია (აქტივები)	16,937	26,344			
ვალდებულებები					
საღვრივ ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ	-	484	-	9	493
კლიენტთა ანგარიშები	66,613	217,875	287	99,618	384,393
სხვა ნასესხები სახსრები	3,729	155,903	-	5,018	164,650
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	134	744	3	238	1,119
სუბორდინირებული ვალი	-	67,642	-	-	67,642
ფინანსური ვალდებულებები სულ	70,476	442,648	290	104,883	618,297
ღია ფორვარდული პოზიცია (ვალდებულებები)		17,799		26,000	
წმინდა პოზიცია	(2,963)	3,552	33	49,894	
გარანტიები და აკრედიტივები	55	2,585	-	2,821	
სესხის გაცემის ვალდებულებები	1,142	9,208	-	411	

'000 ლარი			95%	99%
2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			სანდოობის ინტერვალი	სანდოობის ინტერვალი
მაქსიმალური დანაკარგი (VaR)			(309)	(385)
საშუალო დანაკარგი სანდოობის ინტერვალის გადაჭარბების შემთხვევაში			(300)	(326)

'000 ლარი			95%	99%
2009 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			სანდოობის ინტერვალი	სანდოობის ინტერვალი
მაქსიმალური დანაკარგი (VaR)			(27)	(520)
საშუალო დანაკარგი სანდოობის ინტერვალის გადაჭარბების შემთხვევაში			(131)	(377)

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების ვადებს შორის არსებული სტრუქტურული განსხვავებების გამო. ბანკი სესხების დიდ ნაწილს ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთით სთავაზობს კლიენტებს. სესხების საშუალო ვადა ჩვეულებრივ უფრო ხანგრძლივია, ვიდრე კლიენტთა ანაბრების ვადა, რის გამოც, როგორც ზემოთ აღინიშნა, ბანკს ექმნება საპროცენტო განაკვეთის რისკი. იმის გათვალისწინებით, რომ საპროცენტო განაკვეთის რისკების შესამცირებელი ფინანსური ინსტრუმენტები (ჰეჯების) მხოლოდ მყარ ვალუტაში, მაგ. ევროსა და აშშ დოლარშია ხელმისაწვდომი, ბანკი იძულებულია მკაცრად აკონტროლოს საპროცენტო განაკვეთის რისკები.

ბანკი საპროცენტო განაკვეთის რისკს აფასებს და მართავს ბანკის საპროცენტო განაკვეთის რისკის პოლიტიკის მიხედვით.

საპროცენტო განაკვეთის რისკის მართვის ძირითადი მაჩვენებლით ფასდება პოტენციური გავლენა ყველა აქტივისა და ვალდებულების ეკონომიკურ ღირებულებაზე. ეს მაჩვენებელი გამოიყენება იმ პოტენციური ზარალის გასაანალიზებლად, რასაც ბანკი განიცდის აქტივებსა და ვალდებულებებზე საპროცენტო განაკვეთების ძალიან არასახარბიელო მერყეობის (შოკის) შემთხვევაში. ევროსთვის და აშშ დოლარისთვის დაშვება არის საპროცენტო განაკვეთის მრუდის პარალელური გადაწევა +/- 200 bps-ით. ადგილობრივი ვალუტის შემთხვევაში შოკის განმარტება მიიღება გასული ხუთი წლის განმავლობაში ისტორიული საპროცენტო განაკვეთის მერყეობიდან. პოტენციურმა ეკონომიკურმა გავლენამ ბანკის საბალანსო უწყისზე არ უნდა გადააჭარბოს მისი მინიმალური კაპიტალის 10%-ს ყოველ ვალუტაზე. ანგარიშგებისთვის განკუთვნილი სავალდებულო ოდენობა არის 5%, რაც გამაფრთხილებელი ნიშნის ფუნქციას ასრულებს ადრეულ ეტაპზე. საპროცენტო განაკვეთის რისკისადმი ბანკის მგრძობიარობის უფრო საფუძვლიანი ანალიზისთვის გამოითვლება დამატებითი სტრესის სცენარი, რაც გულისხმობს საპროცენტო შოკის 50%-ით გაზრდას ყველა ვალუტაში.

მომდევნო სამ და ექვს თვეში ბანკის მოსალოდნელ მოგებაზე საპროცენტო განაკვეთის რისკის პოტენციური გავლენის ანალიზიც სისტემატურად ტარდება. ეს მაჩვენებელი ასახავს იმას, თუ რამდენად შეიძლება მოგება-ზარალის უწყისზე გავლენა მოახდინოს საპროცენტო განაკვეთის რისკმა მოკლევადიან პერსპექტივაში.

ბანკის საპროცენტო განაკვეთის რისკის პოლიტიკიდან ყოველგვარი გადახვევა და საპროცენტო განაკვეთის ლიმიტების დარღვევა უნდა დამტკიცდეს პროგრედიტ კოლდინგის რისკების მართვის კომიტეტის მიერ.

ბანკის საპროცენტო განაკვეთის რისკის პოზიციას აკონტროლებს ზოგადი რისკების მართვის კომიტეტი. ეს მაჩვენებლებიც ეცნობება ჯგუფის რისკების მართვის კომიტეტს.

საპროცენტო განაკვეთის რისკის, როგორც გადაფასების რისკის მონიტორინგისა და შეზღუდვის გარდა ბანკი ასევე მიზნად ისახავს თავისი საბალანსო უწყისის იმ მუხლების ვადების შესაბამისობაში მოყვანას, რომლებსაც მოაქვთ საპროცენტო შემოსავალი და საპროცენტო ხარჯები. ეს მიიღწევა სესხებზე ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთების შეთავაზების დაწყებით.

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია ბანკის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საერთო თანხები საბალანსო ღირებულებით, რომელიც კლასიფიცირდება სახელშეკრულებო პროცენტის გადაფასების, ან ვადის ამოწურვის თარიღის მიხედვით, რომელიც უფრო ადრე დადგება.

'000 ლარი

2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1 თვემდე	1 - 3 თვე	3 - 6 თვე	6 - 12 თვე	1 - 4 წელი	4 წელზე მეტი	უპროცე ნტო	სულ
აქტივები								
ნაღდი ფული და ნაღდი ფულის ეკვივალენტები	44,569	13,291					75,403	133,263
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	72,679		1,241				4,438	78,358
გასაყიდად ხელმისაწვდომი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	5,992						435	6,427
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები სხვა ფინანსური აქტივები	19,694	47,862	56,962	114,003	251,625	75,581	12,592	578,319
სულ ფინანსური აქტივები	142,934	61,153	58,203	114,003	251,625	75,581	93,280	796,779
ვალდებულებები								
ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ	-	-	-	-	-	-	6	6
კლიენტთა ანგარიშები	166,112	54,343	40,141	62,487	25,882	4,283	127,244	480,492
სხვა ნასესხები სახსრები სხვა ფინანსური ვალდებულებები	64,266	60,710	12,503	3,639	38,073	2,554	2,052	183,797
სუბორდინირებული ვალი	-	-	-	-	-	-	893	893
სუბორდინირებული ვალი	-	26,592	-	-	7,486	36,342	1,165	71,585
სულ ვალდებულებები	230,378	141,645	52,644	66,126	71,441	43,179	131,360	736,773
წმინდა საპროცენტო განაკვეთისადმი მგრძობიარობა	(87,444)	(80,492)	5,559	47,877	180,184	32,402		

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

'000 ლარი

2009 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1 თვემდე	1 - 3 თვე	3 - 6 თვე	6 - 12 თვე	1 - 4 წელი	4 წელზე მეტი	უპროცენ ტო	სულ
აქტივები								
ნაღდი ფული და ნაღდი ფულის ეკვივალენტები	9,980	-	-	-	-	-	97,959	107,939
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	35,916	-	-	-	-	-	1,190	37,106
გასაყიდად ხელმისაწვდომი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	-	3,922	-	-	-	435	4,357
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	25,704	44,667	86,399	71,951	239,823	46,247	2,537	517,328
სხვა ფინანსური აქტივები	-	-	-	-	-	-	2,601	2,601
სულ ფინანსური აქტივები	71,600	44,667	90,321	71,951	239,823	46,247	104,722	669,331
ვალდებულებები								
ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ	-	-	-	-	-	-	493	493
Financial liabilities at fair value through profit or loss	-	-	-	-	-	-	905	905
კლიენტთა ანგარიშები	104,557	66,453	46,491	58,370	11,624	1,893	95,005	384,393
სხვა ნასესხები სახსრები	48,946	21,073	40,340	8,841	41,088	2,629	1,733	164,650
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	-	-	-	-	-	-	1,119	1,119
სუბორდინირებული ვალი	25,287	-	-	-	6,814	34,559	982	67,642
სულ ვალდებულებები	178,790	87,526	86,831	67,211	59,526	39,081	100,237	619,202
წმინდა საპროცენტო განაკვეთისადმი მგრძობიარობა	(107,190)	(42,859)	3,490	4,740	180,298	7,165		

საპროცენტო განაკვეთის მარჟები ბუფერის როლს ასრულებს, რომელსაც შეუძლია გარკვეული დონით მიიღოს საპროცენტო განაკვეთის რყევები. საპროცენტო განაკვეთის მერყეობასთან დაკავშირებული სასესხო პორტფელის რისკები გრძელვადიანი სესხების ხელშეკრულებების დიდ ნაწილში შეზღუდულია საპროცენტო განაკვეთის კორექტირების პუქტებით.

რაოდენობითი თვალსაზრისით, საპროცენტო განაკვეთის მერყეობასთან დაკავშირებული რისკები ამჟამად შეზღუდულია იმის დაშვებით, რომ ბანკის საპროცენტო განაკვეთის რისკი (ეკონომიკურ ღირებულებაზე ზეგავლენა მიმდინარე ღირებულებით), რომელიც გამოწვეულია საპროცენტო განაკვეთის შოკით +/- 200 bps ევროში/აშშ დოლარში და ყველაზე უარესი ისტორიული სცენარის მიხედვით +/-800 bps მერყეობით ადგილობრივ ვალუტაში, არ უნდა აღემატებოდეს ბანკის სავალდებულო კაპიტალის 10%-ს თითოეული ვალუტისთვის. 2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკი ამ მოთხოვნებს შეესაბამებოდა.

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

კუმულაციური საპროცენტო მოგების ზეგავლენა სამი თვის განმავლობაში 2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შემდეგ მაჩვენებლებს იძლევა

	გავლენა მოგება-ზარალზე (ტოლია კაპიტალზე გავლენისა)	
	სავარაუდო პესიმისტური სცენარი +2%	სტრესის სცენარი +5%
აშშ დოლარი	(727)	(1817)
ევრო	113	281
ლარი	122	305
	(492)	(1231)

კუმულაციური საპროცენტო მოგების ზეგავლენა სამი თვის განმავლობაში 2009 წლის 31 დეკემბრისათვის შემდეგი იყო:

	გავლენა მოგება-ზარალზე (ტოლია კაპიტალზე გავლენისა)	
	სავარაუდო პესიმისტური სცენარი +2%	სტრესის სცენარი +5%
აშშ დოლარი	(274)	(411)
ევრო	38	57
ლარი	(21)	(32)
	(257)	(386)

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

ბანკი აკონტროლებს საპროცენტო განაკვეთებს თავის ფინანსური ინსტრუმენტებზე თითოეულ ძირითად ვალუტაში. ქვემოთ ცხრილში მოცემულია საშუალო საპროცენტო განაკვეთები მენეჯმენტის მიერ განხილულ ანგარიშებზე დაყრდნობით:

2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			
წლიური %	ევრო	აშშ დოლარი	ადგილობრივი ვალუტა
ფინანსური აქტივები			
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	0.21	0.82	8.02
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	13.60	16.76	24.11
გასაყიდად ხელმისაწვდომი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	-	3.97
ფინანსური ვალდებულებები			
კლიენტთა ანგარიშები	6.50	6.60	7.69
სხვა ნასესხები სახსრები	2.50	5.85	8.74
სუბორდინირებული ვალი	-	7.73	-
2009 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			
წლიური %	ევრო	აშშ დოლარი	ადგილობრივი ვალუტა
ფინანსური აქტივები			
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	0.19	0.12	1.98
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	16.81	19.19	29.88
გასაყიდად ხელმისაწვდომი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	-	3.71
ფინანსური ვალდებულებები			
კლიენტთა ანგარიშები	6.99	7.53	7.83
სხვა ნასესხები სახსრები	2.50	7.39	2.00
სუბორდინირებული ვალი	-	7.70	-

26. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

ქვეყნის რისკი

ქვეყნის რისკი განისაზღვრება, როგორც რისკი იმისა, რომ ბანკმა შეიძლება ვერ მოახერხოს გარკვეულ აქტივებზე უფლების განხორციელება უცხოურ ქვეყანაში (ქონების ჩამორთმევის რისკი), ან რისკი იმისა, რომ უცხო ქვეყანაში მოქმედი კონტრაგენტი ვერ მოახერხებს ვალდებულების შესრულებას ამ უცხო ქვეყანაში არსებული კონკრეტული პოლიტიკური, ეკონომიკური, ან სოციალური რისკების გამო, რაც უარყოფით გავლენას მოახდენს კრედიტზე (გადაცემის და კონვერტირებადობის რისკი). ბანკის საქმიანობიდან და ბანკის სამოქმედო ქვეყნების სპეციფიკიდან გამომდინარე, ბანკი უფრო ფართო მნიშვნელობით განმარტავს ქვეყნის რისკს და მოიცავს შესაძლო უარყოფით გავლენას, რაც ქვეყნისათვის დამახასიათებელ მნიშვნელოვან გარე მაკროეკონომიკურ, სოციოპოლიტიკურ, ან მარეგულირებელ ფაქტორებს შეიძლება ჰქონდეთ ბანკის მოგებაზე, კაპიტალზე, ან ლიკვიდურობაზე. კერძოდ, იგი მოიცავს ბანკის საქმიანობაში მთავრობის პირდაპირი, ან არაპირდაპირი ინტერვენციის რისკს ნაციონალიზაციის, ან ქონების კონფისკაციის ფორმით, ან მნიშვნელოვან საბაზრო, ან მარეგულირებელი ორგანოების ინტერვენციას.

ბანკის საქმიანობის სტრატეგია არის ადგილობრივ ბაზარზე ძალიან მცირე და მცირე ბიზნესების კრედიტზე მოთხოვნის დაკმაყოფილება. ამიტომ იგი ჩვეულებრივ არ მონაწილეობს საერთაშორისო ტრანზაქციებში და არ იღებს ქვეყნის რისკებს. მიუხედავად ამისა, როგორც ზემოთ აღინიშნა, ფინანსური რისკის მართვისთვის ბანკს შეიძლება დასჭირდეს საერთაშორისო ტრანზაქციების განხორციელება, მაგ. მაღალრეიტინგული საერთაშორისო და მულტინაციონალური ორგანიზაციების ობლიგაციებში ჭარბი ლიკვიდურობის დაბანდების მიზნით. ასევე ზოგჯერ ხელსაყრელია სავალუტო ოპერაციებთან დაკავშირებულ საერთაშორისო ტრანზაქციებში მონაწილეობა პროკრედიტ ჯგუფის სხვა წევრებთან.

ფართო მნიშვნელობით ქვეყნის რისკის საკითხებს ეხება ბანკის საკრედიტო, საბაზრო, ლიკვიდურობის, კონტრაგენტის/ემინენტის და საოპერაციო რისკების მართვის პოლიტიკები და მეთოდოლოგიები. საერთაშორისო რისკებს აკონტროლებენ ბანკის და პროკრედიტ ჯგუფის რისკების მართვის თანამშრომლები, ბანკს ქვეყნის რისკი მხოლოდ შეზღუდული სახით ემუქრება.

27. ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო და სამართლიანი ღირებულებები ფინანსური ინსტრუმენტების კლასების მიხედვით, რომლებიც ბანკის საქმიანობის მიხედვითაა განსაზღვრული.

'000 ლარი	2010		2009	
	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება
ფინანსური აქტივები				
ნაღდი ფული	133,263	133,263	107,939	107,939
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	78,358	78,358	37,106	37,106
ბიზნეს	506,689	505,825	453,866	439,547
აგრო	24,524	24,434	17,551	16,872
საცხოვრებელი ფართის კეთილმოწყობის	25,360	25,086	26,473	25,393
სამომხმარებლო	10,432	10,217	7,359	8,235
სხვა	11,315	11,342	12,078	11,988
სხვა ფინანსური აქტივები	411	411	2,601	2,601
სულ	790,352	788,936	664,973	649,681

27. ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება (გაგრძელება)

'000 ლარი	2010		2009	
	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება
ფინანსური ვალდებულებები				
ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ	6	6	493	493
კლიენტთა ანგარიშები				
მიმდინარე ანგარიშები	116,810	116,810	87,213	87,213
შემნახველი ანგარიშები	145,837	145,837	105,239	105,239
ვადიანი ანაბრები	215,320	217,227	190,903	187,797
სხვა ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	2,525	2,525	1,038	1,038
სხვა ნასესხები სახსრები	183,797	183,327	164,650	166,325
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	893	893	1,119	1,119
სუბორდინირებული ვალი	71,585	72,710	67,642	69,310
სულ	736,773	739,335	618,297	618,534

კლიენტებზე გაცემული სესხებისა და ავანსების შეფასებული სამართლიანი ღირებულება შეესაბამება შეფასებული მოსალოდნელი სამომავლო ფულადი ნაკადების დისკონტირებულ ოდენობას. მოსალოდნელი ფულადი სახსრების ნაკადების სამართლიან ღირებულებამდე დისკონტირება ხდება შესაბამისი ბაზრების მიმდინარე საბაზრო საპროცენტო განაკვეთებით.

ფინანსური ინსტრუმენტების ისეთი კლასების შემთხვევაში, რომლებზეც სამართლიანი ღირებულებები ვერ განისაზღვრა საბაზრო კოტირების გამოყენებით, ბანკმა გამოიყენა მე-2 დონის შეფასების მეთოდები ისეთი დისკონტის განაკვეთებით, რომლებიც მიმდინარე დაკვირვებად საბაზრო განაკვეთებს წარმოადგენს:

წლიური %	2010	2009
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ		
მოკლევადიანი განთავსებები სხვა ბანკებში სამ თვეზე მეტი თავდაპირველი ვადით	-	1 to 2
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები		
ბიზნეს	14 to 32	15 to 36
აგრო	15 to 32	15 to 35
საცხოვრებელი ფართის კეთილმოწყობის	15 to 27	18 to 30
სამომხმარებლო	18 to 34	20 to 34
ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ	-	-
კლიენტთა ანგარიშები		
- მიმდინარე და ანგარიშსწორების ანგარიშები	2 to 5	2 to 5
- ვადიანი ანაბრები	5 to 15	7 to 15
სხვა ნასესხები სახსრები	2 to 7	2 to 8
სუბორდინირებული ვალი	3 to 8	3 to 8

27. ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება (გაგრძელება)

შემდეგი ცხრილი წარმოადგენს სამართლიანი ღირებულებების განაწილებას სხვადასხვა სამართლიანი ღირებულების იერარქიებზე ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრისათვის, რაც სამართლიანი ღირებულების მიხედვით ხორციელდება.

'000 ლარი	მთლიანი სამართლიანი ღირებულება	საიდანაც		
		დონე 1	დონე 2	დონე 3
2010 წლის 31 დეკემბერი				
გასაყიდად ხელმისაწვდომი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	5,992	-	5,992	-
სულ	5,992	-	5,992	-

'000 ლარი	მთლიანი სამართლიანი ღირებულება	of which		
		დონე 1	დონე 2	დონე 3
2009 წლის 31 დეკემბერი				
გასაყიდად ხელმისაწვდომი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	3,922	-	3,922	-
სულ	5,992	-	5,992	-

ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთების მქონე მოთხოვნებისა და ვადიანი ანაბრების სამართლიანი ღირებულება იდენტიურია მათი საბალანსო ღირებულებებისა. ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთების მქონე მოთხოვნებისა და ვადიანი ანაბრების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდის გამოყენებით, ასევე ფულის ბაზრის საპროცენტო განაკვეთების გამოყენებით ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის, რომელთაც მსგავსი დეფოლტის რისკები ახასიათებთ და მსგავსი დარჩენილი ვადა აქვთ.

28. ფინანსური ინსტრუმენტების კლასების მისადაგება შეფასების კატეგორიებთან

შეფასების მიზნით, სბს 39, *ფინანსური ინსტრუმენტები: შეფასების აღიარება*, ფინანსურ აქტივებს შემდეგი კატეგორიების მიხედვით განსაზღვრავს: (ა) სესხები და დებიტორული დავალიანება და (ბ) გასაყიდად ხელმისაწვდომი ფინანსური აქტივები.

28. ფინანსური ინსტრუმენტების კლასების მისადაგება შეფასების კატეგორიებთან

შემდეგ ცხრილში ფინანსური ინსტრუმენტები შესაბამისობაშია მოყვანილი შეფასების ამ კატეგორიებთან, 2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

'000 ლარი	სესხები და დებიტორული დავალიანება	გასაყიდად ხელმისაწვდომი აქტივები	სულ
ფინანსური აქტივები			
ნაღდი ფული და ნაღდი ფულის ეკვივალენტები	-	-	133,263
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	78,358	-	78,358
გასაყიდად ხელმისაწვდომი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	-	6,427	6,427
ბიზნეს	506,689		506,689
აგრო	24,524		24,524
საცხოვრებელი ფართის კეთილმოწყობის	25,360		25,360
სამომხმარებლო	10,432		10,432
სხვა	11,315		11,315
სხვა ფინანსური აქტივები	411		411
ფინანსური აქტივები სულ	657 089	6,427	796,779
არაფინანსური აქტივები	-	-	66,780
აქტივები სულ	-	-	863,559

28. ფინანსური ინსტრუმენტების კლასების მისაღება შეფასების კატეგორიებთან (გაგრძელება)

შემდეგ ცხრილში ფინანსური ინსტრუმენტები შესაბამისობაშია მოყვანილი შეფასების ამ კატეგორიებთან, 2009 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

'000 ლარი	სესხები და დებიტორული დავალიანება	გასაყიდად ხელმისაწვდომი აქტივები	სულ
ფინანსური აქტივები			
ნაღდი ფული და ნაღდი ფულის ეკვივალენტები	-	-	107,939
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	37,106	-	37,106
გასაყიდად ხელმისაწვდომი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	-	4,357	4,357
ბიზნეს	453,866		453,866
აგრო	17,551		17,551
საცხოვრებელი ფართის კეთილმოწყობის	26,473		26,473
სამომხმარებლო	7,359		7,359
სხვა	12,078		12,078
სხვა ფინანსური აქტივები	2,601	-	2,601
ფინანსური აქტივები სულ	557,035	4,357	669,331
არაფინანსური აქტივები	-	-	52,882
აქტივები სულ	-	-	722,213

29. პირობითი ვალდებულებები

'000 ლარი	2010	2009
გარანტიები და სარეზერვო აკრედიტივები	10,499	5,461
სესხის გაცემის ვალდებულებები:		
- ერთი წლის ან ნაკლები დაფარვის თავდაპირველი ვადით	15,230	10,733
- ერთი წელზე მეტი დაფარვის თავდაპირველი ვადით	75	28
სულ	25,804	16,222

ზემოთ მოცემული ცხრილი მოიცავს პირობითი ვალდებულებებისა და გარანტიების ნომინალურ ძირ თანხებ, ანუ რისკს დაქვემდებარებული თანხები, ხელშეკრულებების დარღვევის და კლიენტის დეფორტის შემთხვევაში. მენეჯმენტი მიიჩნევს, რომ ვალდებულებებისა და გარანტიების მნიშვნელოვან ნაწილს ვადა შეუწყდება მათი გამოყენების შემთხვევაში; ამიტომ მთლიანი სახელშეკრულებო თანხები არ წარმოადგენს მომავალი ლიკვიდურობის მოთხოვნებს.

29. პირობითი ვალდებულებები

კაპიტალდაბანდების ვალდებულებები

2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს 4,944 ათასი ლარის ოდენობის კაპიტალდაბანდების სახელშეკრულებო ვალდებულებები ჰქონდა (2009: 5,473 ათასი ლარი). ბანკმა უკვე გამოყო საჭირო რესურსები ამ ვალდებულებებისთვის. ბანკი მიიჩნევს, რომ სამომავლო წმინდა მოგება და დაფინანსება საკმარისი იქნება ამ და მსგავსი ვალდებულებების დასაფარად.

საოპერაციო საიჯარო ვალდებულებები

როდესაც ბანკი მოიჯარეა, მომავალი მინიმალური იჯარა არაგაუქმებადი საოპერაციო იჯარის პირობებში შემდეგნაირად გადაიხდება:

'000 ლარი	2010	2009
- არა უგვიანეს ერთი წლისა	1,878	1,597
- ერთზე წელზე მეტი ხნის შემდეგ და არა უგვიანეს ხუთი წლისა	320	320
- ხუთი წლის შემდეგ	-	-
სულ	2,198	1,917

საგადასახადო კანონმდებლობა

საქართველოს საგადასახადო, სავალუტო და საბაჟო კანონმდებლობა ხშირად იცვლება და სხვადასხვა ინტერპრეტაციების საშუალებას იძლევა. ბანკის ტრანზაქციებთან და საქმიანობასთან დაკავშირებული ბანკისეული ინტერპრეტაციები შეიძლება ეწინააღმდეგებოდეს შესაბამისი რეგიონალური და სახელმწიფო ორგანოების ინტერპრეტაციებს. საქართველოში მომხდარი ბოლოდროინდელი შემთხვევები ცხადყოფს, რომ საგადასახადო ორგანოებს შეუძლიათ კანონმდებლობისა და შეფასებების საკმაოდ კატეგორიული ინტერპრეტაცია წარმოადგინონ, და შესაძლებელია, რომ ინტერპრეტაციები, რომლებიც ადრე წინააღმდეგობაში არ მოდიოდა კანონმდებლობასთან, ამიერიდან საწინააღმდეგოდ იქნას მიჩნეული. შედეგად, შეიძლება მნიშვნელოვანი დამატებითი გადასახადები, საურავები და პროცენტები დაწესდეს. საფინანსო საგადასახადო პერიოდების შემოწმების უფლება საგადასახადო ორგანოებს შემოწმების პერიოდიდან სამი კალენდარული პერიოდის განმავლობაში აქვთ. გარკვეულ შემთხვევებში შემოწმება შეიძლება უფრო ხანგრძლივ პერიოდებს ფარავდეს. ბანკი შესაბამისი კანონმდებლობის საკუთარ ინტერპრეტაციას მართებულად მიიჩნევს და ბანკის საგადასახადო, სავალუტო და საბაჟო პოზიციებს დაიცავს. შესაბამისად, 2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, პოტენციური საგადასახადო ვალდებულებების რეზერვი არ აისახება.

შესაბამისობა შეთანხმებებთან

ბანკს გაფორმებული აქვს სესხებთან დაკავშირებული ხელშეკრულებები. ამ ხელშეკრულებების შეუსრულებლობამ შესაძლოა უარყოფითი შედეგი მოუტანოს ბანკს, როგორცაა სესხის ღირებულების გაზრდა და დეფოლტის გამოცხადება. 2010 და 2009 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი შეთანხმებების შესაბამისად მოქმედებდა.

30. ტრანზაქციები დაკავშირებული მხარეებთან

ბანკის “დედობილი” კომპანია არის ს/ს პროკრედიტ ჰოლდინგი (“დედობილი კომპანია”). ბანკის დაკავშირებული მხარეებია დედობილი კომპანია, სხვა პროკრედიტ ბანკები, ხელმძღვანელობა, ხელმძღვანელობის ოჯახის წევრები და კომპანიები, რომლებსაც მართავენ, ან რომლის საქმიანობაზეც გავლენა აქვთ ბანკის ხელმძღვანელობას, ან მათი ოჯახის წევრებს. სხვა დაკავშირებულ მხარეებში შედიან “დედობილი” კომპანიის აქციონერები და პირები, რომლებსაც “დედობილი” კომპანია აკონტროლებს.

ოპერაციები ბანკის ხელმძღვანელობასთან, მათი ოჯახის წევრებთან და კომპანიებთან მიხნეულია დაკავშირებულ მხარეებად სბს 24-ის პირობების თანახმად.

2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს დაკავშირებულ მხარეებთან შემდეგი მიმდინარე ტრანზაქციები აქვს:

'000 ლარი	2010	2009
აქტივები		
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ		
-სხვა დაკავშირებული მხარეები	534	374
სხვა აქტივები		
-“დედობილი” კომპანია	278	7
ვალდებულებები		
ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ		
-სხვა დაკავშირებული მხარეები	6	9
კლიენტთა ანგარიშები		
-ბანკის ხელმძღვანელობა	783	186
სხვა ნასესხები სახსრები		
-“დედობილი” კომპანია	4,739	42,755
სუბორდინირებული ვალი		
-“დედობილი” კომპანია	22,915	21,793

ყველა ტრანზაქცია დაკავშირებულ მხარეებთან ძირითადად იგივე პირობებით წარმოებს, რაც მესამე მხარეებთან მსგავსი ტიპის ტრანზაქციებისთვისაა განსაზღვრული.

31. ტრანზაქციები დაკავშირებული მხარეებთან (გაგრძელება)

2010 წლის 31 დეკემბრის მოგება-ზარალის უწყისში შეტანილია დაკავშირებულ მხარეებთან განხორციელებული ტრანზაქციებიდან გამომდინარე შემდეგი თანხები:

'000 ლარი	2010	2009
შემოსავალი		
საპროცენტო შემოსავალი		
-“დელობილი” კომპანია	59	120
-სხვა დაკავშირებული მხარეები	27	300
სხვა შემოსავალი		
ხარჯები		
საპროცენტო ხარჯი		
-“დელობილი” კომპანია	3,186	6,024
-ბანკის ხელმძღვანელობა	3	4
საოპერაციო შემოსავალი		
-“დელობილი” კომპანია	3	-
სხვა ხარჯი		
-“დელობილი” კომპანია	2,020	1,047
-სხვა დაკავშირებული მხარეები	968	818
-ბანკის ხელმძღვანელობა	119	139
-“დელობილი” კომპანიისთვის გადახდილი მართვის მომსახურების საზღაური	543	656

ტრანზაქციები, რომლისგანაც შემდეგი ნაშთები გამომდინარეობს, განხორციელებულია ჩვეულებრივი საქმიანობის პროცესში და მათზე იგივე პირობები მოქმედებს, რაც მსგავსი ტიპის იურიდიულ ან ფიზიკურ პირებთან ან სხვა თანამშრომლებთან განხორციელებული ტრანზაქციებისას. ტრანზაქციები გადახდის დეფოლტის ჩვეულებრივ რისკს ექვემდებარებოდა და არ მოიცავდა სხვა რაიმე არასასურველ მახასიათებლებს.

32. ანგარიშგების პერიოდის დასრულების შემდეგ მომხდარი მოვლენები

აღსანიშნი ახალი სესხები და სესხების დაფარვები

2010 წლის 31 დეკემბრის შემდეგ, იმ დღემდე როდესაც წინამდებარე ფინანსური უწყისები დამტკიცდა გამოსაქვეყნებლად, ბანკმა მიიღო და დაფარა შემდეგი მნიშვნელოვანი სესხები:

მიღებული სესხები

კრედიტორი	ვადა	სესხის მიღების თარიღი	ვალუტა	თანხა ('000-ში)
Dexia Micro-Credit Fund Sub-fund BlueOrchard Debt	თებერვალი, 2014 წ.	თებერვალი, 2011 წ.	აშშ დოლარი	15,000
Credit Suisse Microfinance Fund Management Company ("CSMFMC" (ResponsAbility))	მარტი, 2014 წ.	მარტი, 2011 წ.	აშშ დოლარი	7,500

დაფარული სესხები

კრედიტორი	სესხის დაფარვის თარიღი	ვალუტა	თანხა ('000-ში)
Black Sea Trade and Development Bank ("BSTDB")	თებერვალი, 2011 წ.	აშშ დოლარი	10,000
Dexia Micro-Credit Fund Sub-fund BlueOrchard Debt	თებერვალი, 2011 წ.	აშშ დოლარი	5,000
Blue Orchard Loan for Development 2006-1 S.A	მარტი, 2011 წ.	აშშ დოლარი	10,000
Kreditanstalt für Wiederaufbau ("KfW")	იანვარი, 2011 წ.	აშშ დოლარი	1,250

სარეზერვო საზი ს/ს პროკრედიტ ჰოლდინგისგან

2011 წლის 1 თებერვალს ბანკმა მიიღო სარეზერვო კრედიტი თავისი “დედობილი” კომპანიისგან – ს/ს პროკრედიტ ჰოლდინგისგან 10 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით. კრედიტის დაფარვის თარიღია 2012 წლის 1 თებერვალი. წინამდებარე უწყისის თარიღის მდგომარეობით ბანკს კრედიტი ჯერ არ აუთვისებია.

აღსანიშნი ცვლილებები მარეგულირებელ ნორმებში

საქართველოს ეროვნული ბანკის 2011 წლის 6 იანვრითა და 11 თებერვლით დათარიღებული ბრძანებების მიხედვით, მინიმალური სავალდებულო რეზერვი შეიცვალა უცხოურ ვალუტაში მოზიდული სახსრებისთვის. ამ ცვლილებების შედეგად ბანკის შესაბამისი სავალდებულო სარეზერვო ანგარიში საქართველოს ეროვნულ ბანკში 2011 წლის 28 თებერვლისთვის შეადგენდა 73 580 ათას ლარს; შედარებისთვის, 2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ის შეადგენდა 26 396 ათას ლარს.